

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Dušan Laščiak

Politizácia Európskej komisie

Diplomová práca

Praha 2016

Autor práce: **Bc. Dušan Laščiak**

Vedúca práce: **Mgr. Viera Knutelská, Ph.D.**

Rok obhajoby: 2016

Bibliografický záznam

LAŠČIAK, Dušan. *Politizácia Európskej komisie*. Praha, 2016. 85 s. Diplomová práca (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálnych vied, Institut politologických štúdií. Katedra mezinárodných vzťahů. Vedúca diplomovej práce Mgr. Viera Knutelská, Ph.D.

Abstrakt

Práca sa zaoberá konceptom politizácie Európskej komisie. Vychádza z predpokladu, že nová voľba predsedu Komisie spojená s nominovaním tzv. Spitzenkandidaten, teda volebných lídrov jednotlivých politických zoskupení pred voľbami do Európskeho parlamentu, viedla k posilneniu pozície Parlamentu a následnej politizácii Komisie. Nový predseda Komisie tak pochádza z najsilnejšieho politického zoskupenia v Európskom parlamente, ktoré s jeho kandidatúrou vstupovalo i do predvolebnej kampane. Voliči mohli prvýkrát v histórii priamo rozhodnúť o možnej hlave európskej exekutívy. Práca si stanovuje štyri čiastkové hypotézy, pričom sa zameriava na tri hlavné oblasti, ktoré mohli byť ovplyvnené politizáciou, a to vnímanie verejnej mienky zo strany Komisie, navýšenie dôležitosti politickej afiliácie jednotlivých komisárov, ale i celého Kolégia a zmenu jeho vnútorného zloženia, resp. zdôrazňovanie politických skúseností pri výbere a obsadzovaní postov komisárov. Na základe analýzy jednotlivých hypotéz je možné vysledovať istý pozitívny trend vo vnímaní verejnej mienky ako i náznak politického pridelovania portfólií medzi jednotlivých komisárov. Naopak, zvýšená miera politickej afiliácie Komisií, ale ani zmenená vnútorná kompozícia Kolégia neboli potvrdené. Najväčším prínosom práce sa tak stáva určenie trendov, na ktoré by sa mohol zamerať budúci výskum v tejto oblasti.

Abstract

The thesis deals with the concept of politicization of the European Commission. It stems from the assumption that the new election procedure of the President of the Commission which is connected to the nomination of so-called Spitzenkandidaten, i.e. the lead

candidates of the political parties before the elections to the European Parliament, led to the strengthening of the Parliament and subsequent politicization of the Commission. The new President of the Commission thus comes from the strongest political party which ran the elections with his candidature. The thesis formulates four hypotheses while focusing on three main areas which might be influenced by politicization: public opinion awareness, strengthening of the political affiliation of the commissioners as well as of the whole College of commissioners, and change of its inner composition – the political experience should become more prominent when choosing the suitable candidates for the commissioners. The analysis shows that it is possible to trace a positive trend in public opinion awareness from the side of the European Commission. Furthermore, it indicates the political assignment of individual portfolios among commissioners. On the other hand, the strengthening of the political affiliation of the Commissions and the change of the inner composition of the College were not confirmed. The biggest contribution of this thesis is thus defining specific trends, which the future research might be focused on.

Kľúčové slová

Európska komisia, Európsky parlament, Európska únia, politicácia, Spitzenkandidaten, predseda Európskej komisie

Keywords

European Commission, European Parliament, European Union, politicization, Spitzenkandidaten, President of the European Commission

Rozsah práce: 124 152 znakov vrátane medzier

Prehlásenie

1. Prehlasujem, že som predkladanú prácu spracoval samostatne a použil som iba uvedené pramene a literatúru.
2. Prehlasujem, že práca nebola využitá k získaniu iného titulu.
3. Súhlasím s tým, aby bola práca sprístupnená pre študijné a výskumné účely.

V Prahe dňa 10. 5. 2016

Dušan Laščiak .....

Pod'akovanie

Na tomto mieste by som sa rád pod'akoval vedúcej svojej práce Mgr. Viere Knutelskej, Ph.D. za cenné rady, ochotu a trpezlivosť behom početných konzultácií.

Obsah

Zoznam tabuliek.....	i
Zoznam použitých skratiek	ii
Úvod.....	1
1. Politizácia – odborný diškurz	4
2. Teoretické a metodologické východiská	6
2.1 Posilnenie Európskeho parlamentu	6
2.1.1 Náhľad do histórie - vzrastajúci vplyv Európskeho parlamentu na Európsku komisiu	6
2.1.2 Spitzenkandidaten – konfrontácia s realitou.....	9
2.2 Politizácia Európskej komisie	10
2.2.1 Stanovenie hypotéz.....	13
2.3 Výber prípadov, metódy a dostupnosť dát	16
3. Európska komisia a verejná mienka (dokazovanie 1. hypotézy).....	17
3.1 Analýza.....	19
4. Európska komisia a politická afiliácia (dokazovanie 2. a 3.hypotézy).....	29
4.1 Analýza (2.hypotéza)	30
4.2 Analýza (3.hypotéza)	39
5. Európska komisia a personálne zloženie (dokazovanie 4.hypotézy).....	42
5.1 Analýza.....	44
Záver	48
Summary	50
Použitá literatúra	53
Zoznam príloh.....	59
Prílohy.....	60
Projekt diplomovej práce	86

Zoznam tabuliek

Tabuľka č. 1: Barometre č.62, 63 a 64.....	22
Tabuľka č. 2: Barometre č.82, 83 a 84.....	23
Tabuľka č. 3: Verejná mienka a legislatívne návrhy – Barrosova Komisia	25
Tabuľka č. 4: Verejná mienka a legislatívne návrhy – Junckerova Komisia	27
Tabuľka č. 5: Verejná mienka a legislatívne návrhy – zhrnutie výsledkov oboch Komisií	28
Tabuľka č. 6: Oblasti štiepenia a umiestnenie predmetných politických strán v EP.....	31
Tabuľka č. 7: Počet kódovaných výrokov	33
Tabuľka č. 8: Priority a návrhy strán – Barrosova Komisia	35
Tabuľka č. 9: Priority a návrhy strán – Junckerova Komisia	36
Tabuľka č. 10: Komisie ako celok v porovnaní – programy strán vs. legislatívna aktivita	39
Tabuľka č. 11: Portfóliá a zodpovedné strany – Barrosova Komisia	40
Tabuľka č. 12: Portfóliá a zodpovedné strany – Junckerova Komisia	41
Tabuľka č. 13: Zloženie EK a kariéra komisárov - Barrosova Komisia	45
Tabuľka č. 14: Zloženie EK a kariéra komisárov - Junckerova Komisia	46

Zoznam použitých skratiek

AECR	Európski konzervatívci a reformisti
ALDE	Skupina Aliancie liberálov a demokratov za Európu
DG	Generálne riaditeľstvo
EK	Európska komisia
ELDR	Európska liberálno-demokratická a reformistická strana
EP	Európsky parlament
EPP	Európska ľudová strana (kresťanských demokratov)
ESUO	Európske spoločenstvo pre uhlie a oceľ
EÚ	Európska únia
PES	Strana európskych socialistov
S&D	Skupina progresívnej aliancie socialistov a demokratov v Európskom parlamente

Úvod

„Musíme vytvoriť Spojené štáty európske s Európskou komisiou ako európskou vládou a s dvomi parlamentnými komorami – Európskym parlamentom a „senátom“ členských štátov.“ (Waterfield, 2014) To sú slová bývalej podpredsedníčky Európskej komisie Viviane Reding, ktoré vyslovila pred voľbami do Európskeho parlamentu v roku 2014. Reakcie zo strany euroskeptických politikov na seba dlho nenechali čakať. Nigel Farage, jeden z najznámejších britských euroskeptikov a zároveň i poslanec EP sa vyjadril: „Som presvedčený, že ľudia povedia nie tomuto centralistickému fanatizmu.“ (Waterfield, 2014)

Podobné diskusie sa stali integrálnou súčasťou diskurzu týkajúceho sa budúcnosti Európskej únie. Na jednej strane stojace názory hlásajúce dôležitosť prehĺbovania európskej integrácie, na strane druhej jej celkové prehodnotenie, v extrémnych prípadoch i zrušenie či návrat k minulým praktikám národných štátov. Otázka postavenia Európskej komisie zohráva vo všetkých týchto modeloch budúceho vývoja jednu z primárnych úloh. Ak prijmem fakt, že EÚ bude zachovaná, má sa EK podobať štruktúrou a fungovaním národným vládam alebo má ísť skôr o nezávislé medzinárodné teleso vynikajúce svojou odbornosťou? Majú byť jej členmi odborníci na rôzne oblasti alebo volení politici? Toto sú príklady len dvoch otázok, ktoré sú často zmieňované pri diskusiách o budúcnosti EÚ.

Práve tieto otázky ako i nedávny vývoj udalostí sa stali základnou inšpiráciou pre napísanie tejto práce. Pred poslednými voľbami do EP totiž došlo k zmene procedúry voľby predsedu EK. Tieto voľby, ktoré sa konali v roku 2014, boli prvými voľbami v histórii EÚ vôbec, ktoré mali priamy dopad na výber kandidáta na post predsedu EK. Dovtedy bol predseda EK vždy vyberaný Európskou radou a následne schválený väčšinou v EP. Šlo tak o značne interný proces voľby v rámci orgánov EÚ. Voľbu predsedu EK mali občania EÚ možnosť ovplyvniť iba nátlakom na národné vlády alebo prostredníctvom svojich volených zástupcov v EP, ktorí predsedu schvaľovali. V Zmluve o založení európskeho spoločenstva sa písalo:

„Rada, ktorú tvoria hlavy štátov a vlád, kvalifikovanou väčšinou navrhne osobu, ktorú má v úmysle vymenovať za predsedu Komisie; návrh schvaľuje Európsky parlament.“ (Zmluva o založení Európskeho spoločenstva, 5.časť, Hlava I, Kapitola 1, Oddiel 3, čl. 214/2)

Lisabonská zmluva, ktorá vstúpila v platnosť 1.12.2009, však priniesla dôležitú zmenu v procedúre voľby predsedu EK. Zmluva o EÚ tak uvádza:

„Zohľadňujúc voľby do Európskeho parlamentu a po príslušných konzultáciách navrhne Európska rada kvalifikovanou väčšinou Európskemu parlamentu kandidáta na funkciu predsedu Komisie. Tohto kandidáta volí Európsky parlament väčšinou svojich členov. Ak tento kandidát nezíska požadovanú väčšinu, Európska rada kvalifikovanou väčšinou navrhne do jedného mesiaca nového kandidáta, ktorého volí Európsky parlament podľa rovnakého postupu.“
(Zmluva o Európskej únii, Hlava III, čl.17/7)

Európska rada pri výbere kandidátov na post predsedu EK tak prihliada na výsledky volieb do EP. Aby bol kandidát právoplatne zvolený, musí ho EP následne väčšinou zvoliť. S týmto potom úzko súvisí i ďalšia dôležitá zmena, a to je zavedenie mechanizmu tzv. „Spitzenkandidaten“, teda akýchsi volebných lídrov jednotlivých politických zoskupení v EP, ktorí v prípade víťazstva tej, ktorej frakcie budú ašpirovať na post predsedu EK.

Z týchto zmien vyplýva, že predseda EK by mal pochádzať z víťaznej politickej frakcie v EP. Občanom a následne i EP sa tak dala nová možnosť, a to priamo ovplyvniť budúci priebeh voľby predsedu EK.

Nasledujúca práca sa preto zaoberá dopadmi zmien pri voľbe predsedu EK na túto inštitúciu a jej fungovanie. Snaží sa obsiahnuť oblasti rozhodovania a fungovania EK, ktoré mohli byť ovplyvnené týmito zmenami.

Hlavnou hypotézou práce je, že práve zavedením mechanizmu Spitzenkandidaten a zmenami v Lisabonskej zmluve došlo k navýšeniu právomocí EP vo vzťahu k EK, a tým k posilneniu úlohy EP. Toto posilnenie následne vedie k zmene v rozhodovaní EK smerom k viac politickému rozhodovaniu, a teda k politizácii inštitúcie, respektíve Kolégia ako hlavného orgánu EK. EK sa tak týmto približuje modelu národných vlád ako ich poznáme z národných štátov. Predseda EK tiež môže argumentovať odlišným typom mandátu, vychádzajúc z víťazstva vo voľbách.

Text práce je rozdelený do piatich kapitol. Prvá kapitola predkladá náhľad do odborného diskurzu týkajúceho sa politizácie EÚ. Tým načrtáva komplexnosť celého konceptu, ako i základné teoretické pozadie práce. Práca pokračuje kapitolou, ktorá sa zaoberá základnými pojmami, ktoré sú v práci využívané, a teda posilnením EP ako i ďalším rozobratím konceptu politizácie. Následne sú tu uvedené štyri čiastkové hypotézy práce

ako i ich zdôvodnenie. Nasledujúce kapitoly predstavujú analytickú časť práce a sú zoradené na základe jednotlivých hypotéz. Tretia kapitola sa teda zameriava na vzťah EK a verejnej mienky, štvrtá kapitola skúma oblasť politickej afiliácie, a to z hľadiska programových priorít, ako i pridelených portfólií jednotlivým komisárom. Piata kapitola sa zaoberá personálnym zložením EK pre účely dokazovania poslednej hypotézy.

Oproti schválenému projektu, ktorý bol predložený v roku 2015 došlo k niekoľkým zmenám. Jedna z najväčších zmien je obmena tretej hypotézy, ktorá bola stanovená v projekte. Pôvodná hypotéza sa ukázala ako analyticky náročne zvládnuteľná a pomerne nejednoznačná. Vzhľadom na to, bola nahradená inou hypotézou. Ďalšia zmena spočíva v pridaní ešte jednej, 4. hypotézy, ktorá sa javí pre účely práce ako pomerne zaujímavá. Pôvodný plán predstavený v projekte bol tiež brať do úvahy pri skúmaní jednotlivých hypotéz iba prvých 10 mesiacov fungovania EK. Táto doba sa pre potreby práce nakoniec ukázala ako pomerne krátka, preto bola rozšírená na 15 mesiacov. Čo sa týka osnovy práce, i tu došlo k zmenám. Druhá plánovaná kapitola bola nakoniec úplne vylúčená z teoretickej časti práce, po zvážení viacerých okolností by sa javila ako nadbytočná. Posledné kapitoly boli pozmenené v spojitosti so zmenami v jednotlivých hypotézach.

Väčšina zdrojov využitých pri písaní práce sú v originálnom znení napísané v anglickom jazyku, pri ich citovaní vždy ide o vlastný preklad autora.

1. Politizácia – odborný diškurz

Už z úvodu možno vyčítať, že pojem „politizácia“ sa stáva kľúčovým pre túto prácu. Práve politizovaná EK má byť najdôležitejšou a najvýraznejšou zmenou, ktorá nastala v EÚ po posledných voľbách do EP. Na samotný proces politizácie však v odborných kruhoch existujú rôzne názory. Prvá kapitola práce sa preto venuje práve odbornému diškurzu na túto tému, a to najmä polemike, ktorú vedú uznávaní autori Simon Hix a Stefano Bartolini. Títo autori svojimi názormi ilustrujú rôznorodosť celej diskusie.

EÚ potrebuje zmenu. Toto je hlavný argument Simona Hixa, ktorý svoju štúdiu (2006) uvádza vetou „Konečne nejakí politici v EÚ!“. Hix vidí v politizácii správny liek pre budúcnosť EÚ. Jeho hlavným argumentom je, že od vzniku tohto spoločenstva štátov sa veľmi zmenil charakter rozhodnutí, ktoré EÚ vykonáva. Problémy, ktoré EÚ musí dnes riešiť sú podľa Hixa veľmi politické, a preto je potrebné, aby sa v EÚ rozšírilo typické ľavo-pravé delenie politickej moci. EÚ dnes čelí novým výzvam, ako napríklad: „vytvorenie európskeho trhu práce, ktorý bude produkovať nové pracovné miesta, zvyšovať rast a ochraňovať európsky spôsob života.“ (2006, s.3) Toto sú podľa Hixa typické politické problémy, a preto je na ne možné aplikovať i typický sociálno-demokratický alebo konzervatívny pohľad. Prenesenie politiky do EÚ by taktiež vytváralo v politickom procese víťazov a porazených, čo je podľa Hixa veľmi dobre, keďže to posilní legitimitu víťazov. Navyiac, politizácia väčšiny európskych tém by podľa Hixa viedla k oslabeniu anti-európskych skupín. (2006)

V ostrom protiklade k Hixovi vystupuje Stefano Bartolini (2006). Ten rozdeľuje problémy, ktoré rieši EÚ na dva druhy. Za prvé, sú tu témy, ktoré sú veľmi blízke národným témam (ako napríklad úroveň a typ trhovej regulácie, práva občanov, migračná politika a podobne). Bartolini tieto témy nazýva „izomorfickými témami“ a i podľa jeho názoru by teoreticky mohli byť politizované. Na druhej strane tu však existujú témy, ktoré označuje ako „konštitutívne“. Tie sa týkajú úplných základov fungovania EÚ – členstva v EÚ, kompetencií EÚ, pravidiel rozhodovania. Politizácia týchto tém by podľa Bartoliniho spôsobila veľké problémy. (2006)

Ďalší problém, na ktorý majú obaja autori odlišný pohľad je otázka mandátu. Keď Hix hovorí o tom, že by v politickom procese boli vždy jasní víťazi a porazení, zdôrazňuje tu i otázku vzniku odlišného mandátu. Členovia víťaznej skupiny by tak mohli argumentovať, že vzhľadom na tento iný, demokratický mandát, majú právo na to, aby

„im bola daná šanca presadiť svoju politickú agendu“ (Hix, 2006, s.10) Bartolini však opäť nesúhlasí a uvádza, že problémom je samotná vnútorná architektúra EÚ. Porazená strana v politickom procese totiž nikdy nebude mať garantované, že ak sa neskôr dostane na stranu víťazov, bude taktiež môcť implementovať svoju agendu. V EÚ je veľké množstvo limitácií, ktoré zabraňujú implementácii politického mandátu. Bartolini píše: „konflikty medzi „politikou“ a „inštitúciami“ by sa stávali stále viac intenzívnymi, generovali by ďalšie a ďalšie napätie, ktoré by bolo náročné zvládnuť“. (2006, s.39)

Simon Hix tiež uvádza, že väčšia politizácia by viedla k vzniku pravej politickej debaty na úrovni EÚ, a to by viedlo k navýšeniu záujmu občanov EÚ o jej fungovanie. Spojenie medzi politikmi EÚ a občanmi by sa posilnilo. (Hix, 2006). Bartolini, na druhej strane, píše, že väčšia politizácia by viedla k zväčšovaniu medzery medzi elitami a voličmi, keďže „rozdiely medzi voličmi a reprezentantmi jednotlivých strán sú [i dnes] také veľké, že sa niekedy možno čudovať, čo vlastne majú spoločné. Voliči a ich reprezentanti žijú v dvoch odlišných svetoch, a pozície voličov, ktorí sú skeptickí alebo sú proti integrácii sú takmer úplne ignorované.“ (2006, s. 41)

Odpoveď na vyššie prezentovanú diskusiu na seba dlho nenechala čakať. Autori Paul Margette a Yannis Papadopoulos (2008) vo svojej štúdií prezentujú názor, ktorý stojí niekde napomedzi medzi Hixom a Bartolinim. Argumentujú, že EÚ je typická konsenzuálnym typom fungovania, ktorý zabezpečuje reprezentáciu rôznych skupín spoločnosti. I preto uvádzajú, že „politizácia ako liek na vyriešenie problému legitimacy v EÚ [...] je menej nádejná ako predpokladá Hix, ale taktiež menej nebezpečná ako uvádza Bartolini.“ (2008, s.7) Kritizujú Hixa a Bartoliniho, že vo svojich prácach nevzali do úvahy práve konsenzuálny charakter rozhodovania v EÚ. Proti politizácii sa nestavajú tak odmietavo ako Bartolini, ale uvádzajú, že i keď dôjde k politizácii, a tak i k „popularizácii“, EÚ ostane „negociačnou demokraciou“. Zvýšenie záujmu o EÚ sa môže prejaviť v politickej stránke tém, ale nie v samotnom rozhodovacom procese inštitúcií. (Margette a Papadopoulos, 2008, s.11)

Čo sa týka tém, ktoré by mali byť politizované, autori nesúhlasia s tým, aby boli „konštitutívne témy“ vyradené z politizovaných tém. Politizácia týchto tém je dôležitá pre integráciu „proti-systémových názorov verejnosti“. (Margette a Papadopoulos, 2008, s.15) Záverom uvádzajú, že politizácia tohto typu demokracie, teda „negociačnej

demokracie“, v kombinácii s prvkami priamej demokracie by dopomohli k zvýšeniu legitimity európskej integrácie. (Magnette a Papadopoulos, 2008, s. 22-23)

Cieľom tohto úvodu bolo poukázať na širokú rôznorodosť názorov k téme politizácie EÚ. Táto práca síce vychádza z teoretického základu tejto polemiky, zameriava sa však na politizáciu jednej konkrétnej inštitúcie – Európskej komisie. Nasledujúca kapitola tak predstavuje teoretický a metodologický základ, na ktorom stavia empirická časť práce.

2. Teoretické a metodologické východiská

2.1 Posilnenie Európskeho parlamentu

Hlavnú hybnú silu politizácie EK má predstavovať posilnenie EP. I keď je pre účely tejto práce pod posilnením EP chápané najmä zavedenie zmien súvisiacich s Lisabonskou zmluvou do praxe ako i inštitút Spitzenkandidaten, proces posilňovania EP siaha ďaleko viac do minulosti EÚ. Cieľom tejto kapitoly je poukázať na prepojenie procesu posilňovania EP a funkcie EK.

2.1.1 Náhľad do histórie - vzrastajúci vplyv Európskeho parlamentu na Európsku komisiu

EK si i dnes vo veľkej miere udržiava imidž nezávislého orgánu. Pre pochopenie príčin tohto javu, je potrebné nazrieť do minulosti tejto inštitúcie. Inštitucionálnym predchodcom EK bol Vysoký úrad, ktorý vznikol pri ESUO (Európske spoločenstvo pre uhlie a oceľ). Jean Monnet, jeden z duchovných zakladateľov európskych spoločenstiev, zhrnul v tzv. Monnetovom pláne svoje predstavy o fungovaní spoločenstiev, ktoré sa do istej miery prejavili i v konštrukcii Vysokého úradu. Základom jeho konceptu bolo zachovať neutralitu a nezávislosť jednotlivých inštitúcií s dôrazom na nadnárodný charakter celého spoločenstva. (Plechanovová, 2004)

Nadnárodná konštrukcia Vysokého úradu pri ESUO sa stala základom i pre budúci vývoj EK. Monnetova predstava spočívala v tom, aby sa Vysoký úrad stal nezávislým strážcom európskeho záujmu a garantom „európskeho príbehu“. Úrad mal slúžiť ako hnací stroj integrácie. Základným argumentom proti politickému rozhodovaniu založenému na klasickom väčšinovom princípe bolo, že politickí reprezentanti sú viazaní volebnými úspechmi a majú tendenciu klásť si a následne dosahovať len krátkodobé ciele, čo bolo pre budúci rozvoj európskej integrácie, ako projektu založeného z veľkej väčšiny i na

víziách mieru a prosperity v budúcnosti, nežiadúce. Vysoký úrad sa preto mal stať expertným telesom schopným nezávislého a odborného posudzovania budúceho integračného procesu. (Wille, 2012)

V 70. a 80. rokoch dochádza v snahe o zvýšenie legitimity celého spoločenstva k postupnému posilňovaniu právomocí EP, ako i k rozhodnutiu o priamych voľbách do EP. V 90. rokoch začína byť EK videná ako príliš „byrokratické teleso“. Problém legitimity a demokratického charakteru EÚ začal byť vnímaný čoraz citlivejšie. Táto problematika bola jedným z bodov diskusií, ktoré predchádzali schváleniu Maastrichtskej zmluvy. EK začala byť označovaná ako klub technokratov, ktorí sa nikomu nezodpovedajú. (Wille, 2012) Otázka demokratického deficitu EÚ sa dostáva opätovne do popredia. Odpoveď na túto kritiku na seba dlho nenechala čakať a vo všetkých nasledujúcich zmluvách, ktoré reformovali EÚ (resp. európske spoločenstvá), či už hovoríme o Maastrichtskej zmluve, Amsterdamskej zmluve, Zmluve z Nice a v neposlednom rade i o Lisabonskej zmluve, došlo okrem iného i k významným inštitucionálnym zmenám, pričom zmeny v právomociach EP sú jedny z najviditeľnejších. Dochádza k postupnému posilňovaniu právomocí EP a jeho zvyšujúceho sa vplyvu na rozhodovací proces. Maastrichtska zmluva napríklad zaviedla proces spolurozhodovania a novú procedúru konzultácií pri výbere predsedu EK na pôde EP. Konzultácie boli následne nahradené v Amsterdamskej zmluve nutnosťou súhlasu EP. Tu možno hľadať prvé inštitucionálne znaky politizácie EK, teda posilnenia vzťahu medzi EK a EP. Došlo tiež k zmenám v procese spolurozhodovania v prospech EP. (Plechanovová, 2004) Tento vývoj bol a stále je i dôsledkom diskusií o demokratickom charaktere Únie. V nastúpenom trende mala pokračovať i ďalšia zmluva, a síce Zmluva zakladajúca Ústavu pre Európu, ktorá však bola odmietnutá referendumami vo Francúzsku a Holandsku. Toto odmietnutie vyústilo do ďalších diskusií o demokratickom charaktere Únie, ktoré viedli k započatiu nového ratifikačného procesu tzv. Lisabonskej zmluvy. Napriek kontroverziám, ktoré táto Zmluva vyvolávala, a i vďaka značnej snahe politických predstaviteľov o zabránenie opätovnému zlyhaniu, Lisabonská zmluva bola ratifikovaná. Príkladom enormnej snahy je napríklad i postoj vtedajšieho francúzskeho prezidenta Nicolasa Sarkozyho, ktorý odmietol vyhlásiť ďalšie referendum o Lisabonskej zmluve s argumentom: „Ďalšie francúzske ‘nie’ by bolo pre Európu katastrofou a Francúzsko by riskovalo vylúčenie z európskej integrácie.“ (EurActiv, 2008)

Lisabonská zmluva v procese posilňovania EP významne pokročila. Sergio Fabbrini napríklad píše: „Lisabonská zmluva nepochybne určila/vymedzila EP ako volenú komoru (z angl. popular chamber) európskeho dvojkomorového legislatívneho systému.“(2013, s. 3) Už z tohto vyjadrenia možno vycítiť dôležitosť zmien, ktoré priniesla Lisabonská zmluva pre EÚ. Procedúra spolurozhodovania sa stala základnou procedúrou, ktorou EÚ prijíma legislatívne návrhy. Druhá, nemenej dôležitá zmena pre účely tejto práce sa týka už vyššie spomenutej zmeny procedúry voľby predsedu EK.

Napriek tomuto výraznému posilneniu, naďalej pretrvávala silná kritika, že EP vlastne nie je skutočným parlamentom, a to najmä kvôli jeho nízkym právomociam pri formovaní EK. (Fabbrini, 2013). Zrejme i na základe tejto kritiky, v snahe o zvýšenie politickej legitimacy, EK vydala v roku 2013 vyhlásenie č. IP/13/215 pod názvom „Voľby do Európskeho parlamentu 2014: Komisia odporúča politickým stranám, aby navrhli kandidáta na funkciu predsedu Komisie“. V tomto vyhlásení vyzýva politické zoskupenia v EP, aby verejne nominovali svojho kandidáta na funkciu predsedu EK (tu hovoríme o Spitzenkandidaten). Vyhlásenie priamo súvisí i s prejavom vtedajšieho predsedu EK José Manuel Barrosa, ktorý vo svojej Správe o stave Únie 12.9.2012 uviedol:

„Významným nástrojom na prehĺbenie paneurópskej politickej debaty bude predloženie kandidátov európskych politických strán na funkciu predsedu Komisie už pri voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2014. Toto možno urobiť bez zmeny zmluvy. Bude to rozhodný krok k tomu, aby možnosť európskej voľby bola vďaka týmto voľbám ešte jasnejšia. Vyzývam politické strany, aby prispeli k tomuto kroku a dali týmto európskym voľbám ešte európskejší charakter.“ (SPEECH/12/596)

Touto zmenou došlo fakticky k prepojeniu volieb do EP a voľby predsedu EK a pre mnohých podporovateľov tohto riešenia i k posunutiu EP smerom k „skutočnému“ parlamentu, teda k parlamentu, aký poznáme z demokratickej praxe národných štátov. EK je dnes teda chápaná i ako politické teleso. S. Fabbrini (2013) uvádza, že voľba predsedu Komisie Európskym parlamentom predstavuje jeden z krokov postupnej „parlamentarizácie EÚ“. Alexander Bürgin sa k voľbe predsedu EK vyjadruje takto: „Volený predseda EK signalizuje odklon od pôvodného modelu Komisie ako aktéra naplňajúceho úlohy mu zverené Európskou radou. Namiesto toho, symbolizuje akceptáciu novej politickej úlohy Komisie, ktorá musí byť legitimizovaná voľbami. Práve preto je voľba predsedu EK ďalším krokom k parlamentarizácii Únie.“ (b.r., s.10)

2.1.2 Spitzenkandidaten – konfrontácia s realitou

Jedným z hlavných argumentov pre zavedenie mechanizmu Spitzenkandidaten bolo priblíženie volieb k európskym občanom, zvýšenie celkového záujmu o európske záležitosti či priblíženie sa k demokratickým praktikám národných štátov. Nemožno tiež nespomenúť argument, že nový proces voľby predsedu EK predstavuje krok smerom k transformácii EP na skutočný parlament. Podľa obhajcov tejto teórie, politizácia EK, a teda i vyššia previazanosť tejto inštitúcie na EP je žiadúca, pretože EÚ potrebuje viac politického rozhodovania. Táto argumentácia je v súlade s Hixovou (2006) predstavou fungovania EÚ opísanou v predchádzajúcej kapitole a zároveň predstavuje jeden z najsilnejších argumentov pre novú voľbu predsedu EK. V istom zmysle tejto argumentácii dopomáha i inštitucionálny vývoj EÚ, najmä zmeny prijaté Lisabonskou zmluvou spojené s posilňovaním EP a previazaním EP a EK (proces spolurozhodovania ako riadny legislatívny proces, previazanie volieb do EP s voľbou predsedu EK, právo EP vyhlásiť Komisii nedôveru). (Fabbrini, 2013)

Práca sa snaží poukázať na to, že nominovaním „vedúcich kandidátov“ na post predsedu EK si jednotlivé politické zoskupenia v rámci EP, a teda i celý EP ako inštitúcia, v značnej miere posilnili pozíciu v rámci medzi-inštitucionálnych vzťahov. Tento mechanizmus však nie je oficiálne ukotvený v žiadnej zo zmlúv o EÚ. „Nominácia „Spitzenkandidaten“ predstavuje spôsob, akým EP presadzuje svojho vlastného kandidáta v Európskej rade.“ (Hobolt, 2014, s. 1533) Je to Európska rada, ktorá by mala i na základe novej úpravy rozhodovať o vymenovaní konkrétneho kandidáta na post predsedu EK. Akonáhle však existuje kandidát, ktorý vyšiel z demokratických volieb ako víťaz, a teda je možné argumentovať, že i s určitým demokratickým mandátom, je veľmi náročné pre Európsku radu tohto kandidáta ignorovať. Sara Hobolt (2014) pri zhodnocovaní dopadov mechanizmu na priebeh posledných volieb uvádza, že mechanizmus v konečnom dôsledku nenaplnil to, čo boli najviditeľnejšie ciele jeho zavedenia, a teda zvýšenie volebnej účasti vo voľbách či väčší záujem o záležitosti EÚ. „Volebná kampaň bola i naďalej orientovaná na národné strany, národných politikov a národné politické problémy či na národné pohľady na európske problémy.“ (Hobolt, 2014, s. 1534) I dopady jednotlivých kandidátov predstavených politickými zoskupeniami na európske voľby boli v jednotlivých krajinách značne rozdielne. Najväčší záujem bol o kandidátov v krajinách, z ktorých pochádzali, a teda boli tam i všeobecne známejší, zatiaľ čo v iných krajinách boli vo veľkej miere neznámi a ich dopad

na voľby minimálny. (Hobolt, 2014) Napriek týmto faktom však Hobolt argumentuje, že v jednom dôležitom aspekte je tento mechanizmus úspešný. „Presadením svojho kandidáta na predsedu EK sa Európskemu parlamentu podarilo do budúcnosti ustanoviť veľmi dôležitý precedens, ktorý obmedzuje úlohu Európskej rady pri výbere svojho preferovaného kandidáta.“ (Hobolt, 2014, s. 1537) Tým došlo k významnému posilneniu právomocí EP a k vzniku odlišného mandátu nového predsedu EK, ktorý je možné označiť za značne politický. Heather Grabbe a Stefan Lehne píše: „Predsedovia Európskej komisie boli vždy politikmi s minulosťou v tej-ktorej politickej strane, ale nikdy predtým nemali mandát naplniť program jednej politickej strany.“ (2013, s. 2) Z toho vyplýva i následná kritika nového postupu voľby, ktorú predstavujú títo autori, a síce, že ak bude predseda EK výrazne podporený jednou z politických frakcií v EP, nebude sa môcť vydávať za nezávislého a stratí „kredibilitu k sankcionovaniu [...] národných vlád, ktoré pochádzajú z inej politickej rodiny.“ (Grabbe a Lehne, 2013) Podľa nich je pre EK viac ako dôležité, aby si udržala tvár nezávislej a čisto technicky zameranej inštitúcie, práve kvôli jej špecifickým právomociam. V prípade, že by bol za predsedu EK zvolený človek, ktorý sa na tento post dostal iba na základe výsledku vo voľbách, bude nutné konštatovať, že „bude lojálnejší k EP ako k členským štátom, ako i k jednej zo strán v EP. Toto následne ohrozí rovnováhu medzi jednotlivými inštitúciami.“ (Grabbe a Lehne, 2013) Teoreticky existuje i možnosť, že by Európska rada odmietla víťazného kandidáta z volieb vymenovať, čo by mohlo ale viesť k inštitucionálnej kríze. (Grabbe a Lehne, 2013) Ako je však vyššie uvedené, posledné rozhodnutie Európskej rady predstavuje v tomto zmysle istý precedens, ktorý by do určitej miery mohol fungovať ako garancia toho, že k tejto situácii nedôjde.

2.2 Politizácia Európskej komisie

Literatúra, ktorá nejakým spôsobom využíva pojem/koncept politizácie je veľmi rôznorodá. Pieter de Wilde (2011) napríklad píše, že i keď je koncept politizácie značne využívaný, takmer nikdy nie je presne definovaný, čo má za následok veľkú terminologickú nejasnosť.

Politizáciu, resp. politické rozhodovanie je možné uchopiť z dvoch strán. Na jednej strane je možné hovoriť o externom procese, ktorý má dopady na fungovanie danej inštitúcie a je spôsobený rôznymi faktormi. Na strane druhej možno politické rozhodovanie chápať ako opozitum k rozhodovaniu byrokratickému, a teda hovoriť o internom fungovaní

danej inštitúcie. Tento druhý prístup spomína napríklad Thomas Christiansen (1997), ktorý predstavuje koncept byrokratického a politického rozhodovania ako dva póly stojace proti sebe na jednej vertikálnej osi. Jedným zo základných predpokladov tejto práce je teda fakt, že zmenou voľby predsedu EK došlo k posunu rozhodovania v EK smerom k politickému koncu vertikálnej osi. V tomto bode je však potrebné upriamiť pozornosť na to, čo už v roku 1997 Christiansen uvádza, a sice: „Inštitúcie EÚ nie sú ani výhradne politické, ani výhradne byrokratické telesá – sú v nich prítomné aspekty oboch týchto organizačných usporiadaní.“ (1997, s. 76) Pod byrokratickým aspektom EK Christiansen rozumie hierarchickú štruktúru inštitúcie, funkčnú špecializáciu jednotlivých zložiek EK, istý stupeň vývoja štandardných procedúr fungovania a podobne. To, čo má EK odlišné od čisto byrokratických štruktúr, je jej „neustále vyjednávanie v rámci EÚ“. Úlohy ako predkladanie legislatívnych návrhov či dohľad nad implementáciou sú výrazne spolitizovanými úlohami. (Christiansen, 1997) Táto práca taktiež súhlasí s predkladanou teóriou – obe, byrokratická i politická zložka EK, sú pre túto inštitúciu prirodzené už len na základe jej zloženia, fungovania a celkového vzťahu k ostatným inštitúciám EÚ. Práca však pracuje s ideou, že práve vplyvom istých vonkajších zmien (Spitzenkandidaten) došlo k zmene vo fungovaní EK, konkrétne v tom, ako a na základe čoho EK rozhoduje (navrhuje legislatívne návrhy), teda práve v „spolitizovanej úlohe“, ako uvádza Christiansen. Politické rozhodovanie sa malo stať silnejším, priamejším a viditeľnejším ako kedykoľvek predtým, došlo teda k posilneniu tejto „spolitizovanej úlohy“.

Ak sa pozrieme na politizáciu ako samostatný proces, De Wilde (2011) udáva, že v prípade európskych štúdií/EÚ je možné využívanie termínu politizácia vysledovať v spojitosti s tromi základnými oblasťami:

1. Politizácia inštitúcií EÚ, a to najmä inštitúcií ako Európska komisia, Európsky parlament, Rada EÚ. Tieto inštitúcie sú politizované skrz stranických politikov, ktorí získavajú nad ich fungovaním stále vyššiu moc, a tým sa zvyšuje významnosť stranického konfliktu na pôde týchto inštitúcií pre ich celkové fungovanie. Tento konflikt sa tak stáva ich integrálnou súčasťou.
2. Politizácia rozhodovacích procesov na úrovni EÚ, a to každodenných procedúr a pravidiel, ktoré sú nevyhnutné pre fungovanie týchto inštitúcií. Tu možno hovoriť o politizácii ako o zvyšujúcom sa vplyve volených (i menovaných) politikov na úkor expertov či byrokratov.

3. Politizácia európskych tém/problémov. Politizácia v tomto zmysle je chápaná ako zvyšujúca sa dôležitosť niektorých európskych tém/problémov, okolo ktorých sa tvoria rozličné názorové skupiny. (De Wilde, 2011)

Termín politizácia, tak ako je chápaný v tejto práci, súvisí so všetkými tromi vyššie spomenutými bodmi. I de Wilde (2011) uzatvára, že tieto tri oblasti sú vlastne konkrétnymi dopadmi ďalekosiahleho procesu politizácie, ktorý zahŕňa a priamo ovplyvňuje všetky vyššie zmienené aspekty fungovania EÚ (teda politizáciu inštitúcií, procesov i tém). Prichádza teda s definíciou politizácie ako „zvyšovanie polarizácie názorov, záujmov alebo hodnôt a miera, do ktorej sú tieto názory, záujmy alebo hodnoty verejne pretransformované do konkrétnych politík na úrovni EÚ.“ (De Wilde, 2011, s. 572)

Inými slovami, „politizácia vo všeobecnosti znamená dopyt po presunutí témy alebo konkrétny akt presunutia témy do sféry politiky – pretransformovanie apolitických záležitostí na politické.“ (De Wilde a Zürn , 2012, s. 139)

Za účelom zjednotenia výskumu týkajúceho sa politizácie prichádzajú autori P. de Wilde, A. Leupold a H. Schmidtke (2015) s teóriou trojdimenzionálnej empirickej vysledovateľnosti konceptu politizácie. Táto teória pracuje s komponentmi/pojmami, ktoré sú pri skúmaní miery a hĺbky politizácie na úrovni EÚ najčastejšie zmieňované (pričom platí, že čím vyššia miera politizácie, tým vyššiu hodnotu daného komponentu možno vysledovať):

- komponent dôležitosti (aktéri pokladajú záležitosti EÚ za dôležité pre ich záujmy či hodnoty),
- komponent správania (aktéri investujú viac zdrojov do ovplyvňovania európskych záležitostí),
- komponent preferencií (rozdielne názory/preferencie na charakter EÚ),
- socializačný komponent (čoraz viac aktérov sa zaujíma o záležitosti EÚ). (de Wilde, Leupold a Schmidtke, 2015, s. 4)

Na základe toho udávajú: „Politizácia môže byť empiricky skúmaná/vysledovaná na základe (a) rastúcej dôležitosti/vnímateľnosti európskeho vládnutia, ktoré zahŕňa (b) polarizáciu názorov a (c) nárast počtu aktérov a divákov, ktorí sa zapájajú do monitoringu záležitostí EÚ.“ (2015, s. 4) Pre účely skúmania politizácie EK si práca stanovuje 4

čiastkové hypotézy predstavené nižšie, vychádzajúc z tejto definície, ako i ďalších predpokladov späť s týmito bodmi.

2.2.1 Stanovenie hypotéz

Hlavná a základná hypotéza práce znie:

H: Zmenou procedúry voľby predsedu EK došlo k posilneniu EP, čo má za následok politizáciu Kolégia EK.

Táto politizácia sa môže prejavovať viacerými aspektami, ktoré premietneme do jednotlivých čiastkových hypotéz.

Kategória „dôležitosť/vnímateľnosť európskeho vládnutia“ uvedená v bode (a) vo vyššie zmienenej definícii je myslená ako dôležitosť európskych problémov, tém a záležitostí tak, ako je vnímaná a hodnotená verejnosťou či médiami (de Wilde, Leupold a Schmidtke, 2015). Tu je potrebné zdôrazniť, že autori hovoria o politizácii európskeho typu vládnutia, politizácii na úrovni EÚ. Táto práca sa však zameriava na politizáciu iba jednej konkrétnej inštitúcie v rámci EÚ, preto je potrebné daný predpoklad upraviť pre naše potreby. V prípade politizácie Európskej komisie vychádzame z predpokladu, že „viac politizovaná“ inštitúcia bude viac reflektovať verejnú mienku, teda problémy a témy, ktoré sú verejnosťou výraznejšie vnímané. Tým pádom je možné predpokladať, že i verejnosť bude schopná viac reflektovať dané rozhodnutia. Prvá čiastková hypotéza práce teda znie:

H1: Politizovaná EK bude navrhovať percentuálne vyšší počet legislatívnych návrhov z oblastí, ktoré sú vnímané verejnosťou citlivejšie/výraznejšie.

„Polarizácia názorov“, kategória uvedená v bode (b) danej definície, je úzko spätá s vyššie napísaným. V prípade politizácie EK, vychádzame z predpokladu, že jednotliví komisári v „politizovanej“ EK budú nielen reflektovať verejnú mienku výraznejšie, ale aj budú viac sledovať program politického zoskupenia, z ktorého pochádzajú, resp. legislatívne návrhy, ktoré navrhujú budú sledovať témy, ktoré sú dôležité pre politické zoskupenie, ku ktorému sa hlásia. Ide tak o celkové zvýšenie dôležitosti politickej afiliácie jednotlivcov v rámci EK, najmä predsedu EK, a tým i navýšenie dôležitosti stranického rozhodovania celého kolégia EK. Táto zmena má byť priamym dôsledkom navýšenia právomocí EP v otázke výberu predsedu EK.

Samotné rozhodovanie jednotlivých členov Komisie je otázkou mnohých diskusií. V Zmluve o fungovaní EÚ, v článku 245 sa píše: „Členovia Komisie sa zdržia akéhokoľvek konania nezlučiteľného s povahou ich funkcií. Členské štáty rešpektujú ich nezávislosť a nesnažia sa ich ovplyvňovať pri výkone ich funkcií.“ (Zmluva o fungovaní Európskej únie, Šiesta časť, Hlava I, Kapitola 1, Oddiel 4, čl. 245) Podľa tohto ustanovenia by sa mali jednotliví komisári pri svojom rozhodovaní riadiť na základe pridelených úloh, konať v záujme EÚ a byť nezávislí. Morten Egeberg (2006) a neskôr i Arndt Wonka (2008) vo svojich štúdiách skúmali motivácie rozhodovania jednotlivých komisárov. Zatiaľ čo Egeberg bral do úvahy 4 možnosti, a to rozhodovanie na základe kolektívneho záujmu Komisie, ich prideleného portfólia, národných preferencií alebo politickej príslušnosti jednotlivých komisárov, Wonka jednotlivé možnosti o niečo upravil a hovorí o rozhodovaní na základe národných preferencií, prideleného portfólia a politickej príslušnosti, ktorú rozdeľuje na členstvo v národných politických stranách a v stranách na európskej úrovni. Výsledky výskumov týchto dvoch autorov sú zhodné len sčasti. Egeberg udáva, že najčastejšie sa jednotliví komisári rozhodujú na základe prideleného portfólia, no i rozhodovanie v záujme EK či národných preferencií zohráva v istých momentoch dôležitú úlohu. (2006) Wonka nesúhlasí s mierou dôležitosti, akú Egeberg prikladá rozhodovaniu podľa portfólia, skôr sa prikláňa k národnému rozhodovaniu. (2008) Obaja však súhlasia s faktom, že rozhodovanie komisárov je v konečnom dôsledku veľmi rôznorodé a do hry vždy vstupujú rôzne aspekty. Čo sa týka rozhodovania na základe politickej príslušnosti, ani v jednom výskume nezohrával tento faktor dôležitú úlohu. Napriek tomu Egeberg dodáva: „Ak sa vzťah medzi EK a EP bude naďalej prehĺbovať, či už máme na mysli procedúru menovania komisárov, alebo ich každodennú agendu, je rozumné sa domnievať, že na tento faktor [politickej príslušnosti] bude kladený stále väčší dôraz.“ (2006, s.13)

Preto je druhá čiastková hypotéza stanovená nasledovne:

H2: Jednotliví komisári z politizovanej EK budú navrhovať viac návrhov, ktoré sú v súlade s politickým programom a prioritami ich politického zoskupenia v EP.

Vzhľadom na to, že práca vychádza z tézy, že zmena voľby predsedu EK má ďalšie dopady na fungovanie celého kolégia EK, je potrebné pozrieť sa i na vzťahy predsedu EK a jednotlivých komisárov. V priebehu vývoja EÚ, došlo k postupnému posilneniu úlohy predsedu EK, ktorý má v súčasnosti omnoho viac právomocí ako ovplyvniť samotnú

kompozíciu EK v porovnaní s minulosťou. Ako píše Wille: „Dnes už je všeobecne prijímaný fakt, že práca komisárov by mala byť pod dohľadom politického vedenia predsedu EK.“ (2012, s. 393) Tradične bol predseda EK považovaný za „prvého medzi rovnými“, dnes je toto prirovnanie do istej miery naďalej platné, no jeho právomoci sú značne posilnené. Do prijatia Maastrichtskej zmluvy nemal predseda EK možnosť kontrolovať zloženie EK. „Politická a sociálna vyváženosť Kolégia závisela na výbere jednotlivých členských štátov, z toho dôvodu bolo zabezpečenie súdržnosti v rámci kolégia niekedy problematické.“ (Wille, 2012, s. 389) Na základe zmien v nasledujúcich zmluvách (Maastricht, Amsterdam), je dnes predseda EK nominovaný ako prvý, jednotlivé nominácie na posty komisárov sú následne riešené spoluprácou predsedu EK a vlád členských štátov. Je to i z toho dôvodu, že predseda EK je plne zodpovedný za prerozdelenie portfólií medzi jednotlivých komisárov, pričom pridelené portfólio môže zmeniť i v priebehu funkčného obdobia. (Wille, 2012; McCormick, 2008, s. 74) Predseda EK je tiež zodpovedný za vymenovanie podpredsedov EK. Mimo túto právomoc, môže tiež požadovať po jednotlivom členovi Komisie jeho rezignáciu. Okrem toho je predseda EK zodpovedný za udávanie agendy EK a jej reprezentovanie pred ostatnými inštitúciami.

Navýšenie dôležitosti politickej afiliácie v rámci EK tak môže mať i ďalší dopad na celkovú kompozíciu EK. Fakt, že ekonomické otázky sú vnímané jednotlivými politickými zoskupeniami na úrovni EP za jedny z najdôležitejších, a ide i o otázky, na ktorých sa tieto strany i najviac štiepia (McElroy a Benoit, 2007, 2011; Gabel a Hix, 2002), prispieva k predpokladu, že práve predseda politizovanej EK bude pri prerozdeľovaní portfólií medzi jednotlivých komisárov pridelať ekonomicky zamerané portfólia komisárom pochádzajúcim z rovnakej politickej frakcie v EP. Tretia čiastková hypotéza je preto stanovená nasledovne:

H3: Členovia strany, ktorej členom je i predseda politizovanej EK budú v danej Komisii zodpovední za väčšinu portfólií, ktoré sa dajú označiť ako primárne ekonomického charakteru.

Ďalší dôsledok politizácie spomína Anchrit Wille (2012) vo svojej štúdii venovanej dopadom „demokratizačných opatrení“ v EÚ na kompozíciu Kolégia EK. Ten uvádza, že vplyvom týchto opatrení (pod ktorými možno rozumieť najmä posilnenie vplyvu EP na

EK) dochádza k politizácii samotného výberu komisárov a kompozície EK. V rámci Komisie je vo všeobecnosti možné vysledovať tri rôzne kariérne dráhy komisárov, a to:

- „technokratická kariéra“ – ide o komisárov, ktorí nemajú/nemali žiadne predchádzajúce skúsenosti s politickým postom,
- „politická kariéra“ – ide o komisárov, ktorí majú/mali skúsenosti z politických postov, ale i z iných oblastí, nejde teda o ľudí, ktorí sa „živia“ politikou celé svoje profesionálne pôsobenie,
- „kariérni politici“ – ide o komisárov, ktorí väčšinu (alebo i celý) svoj dovtedajší profesionálny život strávili na rôznych politických postoch. (Wille, 2012)

Dá sa preto predpokladať, že vplyvom zmeny voľby predsedu EK došlo k ešte výraznejšej politizácii i v tomto aspekte a jednotliví členovia EK budú stále viac charakterizovateľní ako komisári s „politickou kariérou“ alebo ako „kariérni politici“. Okrem toho je tiež možné predpokladať, že v politizovanej Komisii sa bude nachádzať viac komisárov, ktorí v minulosti zastávali vysoké politické funkcie. Štvrtá čiastková hypotéza preto znie:

H4: V politizovanej Komisii bude viac komisárov, ktorých možno definovať ako „kariérni politici“, resp. ide o komisárov s výraznou politickou kariérou.

2.3 Výber prípadov, metódy a dostupnosť dát

V práci budu skúmané a porovnávané dve rozdielne EK, a to súčasná Komisia pod vedením Jean-Claude Junckera, ktorá pôsobí od novembra roku 2014 a prvá Komisia pod vedením José Manuel Barrosa. Junckerova Komisia je prvou Komisiou, ktorá vznikla na základe novej voľby predsedu EK, ktorý zaviedla Lisabonská zmluva, a preto bude považovaná pre účely dokazovania jednotlivých hypotéz za „politizovanú EK“. Prvá Komisia pod vedením José Manuel Barrosa, teda Komisia, ktorá fungovala v rokoch 2004 až 2009, bola vybratá, pretože ide o Komisiu, ktorá vznikla ešte na základe starej úpravy pred prijatím Lisabonskej zmluvy. Pôvodným plánom bol výber druhej Barrosovej komisie, tu by však hrozilo, že niektoré zmeny, ktoré boli prijaté Lisabonskou zmluvou už mohli byť brané do úvahy (procedúry Lisabonskej zmluvy už boli známe) (viz. Mahony, 2009).

Pre účely dokázania/vyvrátenia prvej a druhej čiastkovej hypotézy budú v práci porovnávané prípravné akty EK pod vedením Jean-Claude Junckera a José Manuel Barrosa za obdobie prvých 15 mesiacov fungovania danej Komisie (v prípade Barrosovej

komisie ide o obdobie od 22.11.2004 do 31.1.2006, v prípade Junckerovej Komisie hovoríme o období od 1.11.2014 do 31.1.2016). Informácie o prípravných aktoch budú pochádzať výhradne zo stránok oficiálneho portálu EÚ EUR-Lex. Výber legislatívnych aktov bude zúžený na prípravné akty – návrhy smerníc a nariadení EK, ktoré podliehajú riadnemu legislatívnemu postupu v rámci EÚ (resp. procesu spolurozhodovania).

Prvá čiastková hypotéza bude tiež dokazovaná prostredníctvom operacionalizácie inšpirovanej výskumom A. Rasmussen, B. Carroll a D. Lowery (2014). To znamená, že dôležitosť (z angl. salience) jednotlivých oblastí/tém je operacionalizovaná na základe výsledkov barometrov za roky 2004, 2005 a 2014, 2015. Pôjde teda o barometre č. 62, 63, 64 a 82, 83 a 84. Sledované obdobie v týchto barometroch je totožné so sledovaným obdobím legislatívnej aktivity jednotlivých Komisií. V barometroch bude skúmaná otázka, v ktorej si občania jednotlivých krajín majú vybrať zo zoznamu tém dve témy, ktoré vnímajú za najdôležitejšie. Vzhľadom na to, že ku každej Komisii sa vzťahujú tri barometre, hodnoty budú spriemerované, a tak vznikne tabuľka oblastí, ktoré vnímali občania EÚ v danom funkčnom období oboch Komisií za najdôležitejšie. Legislatívne návrhy budú následne tematicky pridelené k jednotlivým oblastiam. Predpoklad znie, že politizovaná Komisia bude navrhovať viac návrhov v oblastiach, ktoré sú vnímané verejnosťou ako dôležité.

Pre účely dokazovania druhej čiastkovej hypotézy budú využité programy jednotlivých zoskupení, ktoré vydali pred voľbami do EP v tom, ktorom období, teda v rokoch 2004 a 2014. V programoch budú sledované programové priority jednotlivých politických zoskupení v EP, pričom pri ich analýze bude využitá metóda obsahovej analýzy textu. Politizovaná Komisia, resp. jednotliví komisári by mali viac vnímať a sledovať program politického zoskupenia, z ktorého pochádzajú, ku ktorému sa hlásia.

Posledná, štvrtá čiastková hypotéza sa týka samotnej kompozície EK. Politizácia sa má prejavovať zvýšeným počtom komisárov, ktorí pochádzajú z politického prostredia na úkor „technokratických“ komisárov. Tento fakt bude vysledovaný na základe profilov jednotlivých komisárov v oboch Komisiách.

3. Európska komisia a verejná mienka (dokazovanie 1. hypotézy)

Táto časť práce sa venuje prvej stanovenej čiastkovej hypotéze:

H1: Politizovaná EK (teda Komisia pod vedením Jean-Claude Junckera) bude navrhovať percentuálne vyšší počet legislatívnych návrhov z oblastí, ktoré sú vnímané verejnosťou citlivejšie/výraznejšie (s porovnaním s Komisiou pod vedením José Manuel Barrosa).

Vzťah verejnej mienky a legislatívnej aktivity zvolených politikov v moderných demokraciách je pomerne častá oblasť politologického záujmu. Vzhľadom na to, že sa EÚ vo svojich základných dokumentoch hlási k zastupiteľskej demokracii (Zmluva o Európskej únii, Hlava II, Článok 10/1), je možné tento záujem v istom zmysle aplikovať i na Úniu. Autori Jeff Manza a Fay Lomax Cook píšu: „Demokratické vládnutie predpokladá, že preferencie občanov budú reflektované výsledkami jednotlivých politik.“ (2002, s.630) Následne však uvádzajú, že tento „cieľ [demokratického vládnutia] sa ukázal ako neobyčajne náročne dosiahnuteľný v praxi.“ (2002, s.630) Mnohí teoretici uvádzajú, že je síce pravda, že verejná mienka v istom zmysle ovplyvňuje politickú agendu, ale miera tohto ovplyvnenia závisí na dôležitosti (prítlačivosti) danej témy pre verejnosť. To, do akej miery politici vnímajú trendy vo verejnej mienke závisí od viacerých faktorov, výrazne to môžu ovplyvniť i rôzne komunikačné kanály, médiá, ale aj prieskumy verejnej mienky. (Burstein, 2003) Ďalší faktor vstupujúci do tejto diskusie je i koherentnosť verejnej mienky. Manza a Cook (2002) uzatvárajú, že je viac ako pravdepodobné, že politická reprezentácia nepôjde proti všeobecnému názoru v tých politikách, ktoré sa tešia vysokému záujmu verejnosti, a na ktoré sú pomerne jednoznačne zhodné názory. Tento fakt považujú za veľmi dôležitý pri skúmaní demokratického vládnutia, upozorňujú však i na isté nástrahy. Pre našu prácu je najdôležitejšia pripomienka, že i napriek tlaku verejnosti na isté témy, politici majú takmer vždy pomerne veľký manévrovací priestor a môžu danej mienke vyhovieť rôznymi spôsobmi, ktoré nie sú častokrát viditeľné, prípadne i zaujímavé pre verejnosť. Ako príklad autori uvádzajú napríklad oblasti ako boj proti kriminalite či nezamestnanosť – obe témy môžu byť verejnosťou vnímané ako veľmi podstatné, jednotlivé politiky, ktoré majú tieto problémy riešiť, sa však pri rôznych politických reprezentáciách môžu značne líšiť. (Manza a Cook, 2002)

Na európskej úrovni je nutné konštatovať, že v spojitosti s touto oblasťou býva EÚ častokrát obviňovaná z demokratického deficitu (viď napr. Follesdal a Hix, 2006), a síce, že je ovládaná technokratmi, ktorí nevnímajú názory verejnosti. Od začiatku 90. rokov, kedy postupne začala klesať podpora v európsky projekt sa politici snažili prísť s rôznymi

prístupmi na vyličenie tohto stavu. Viac politiky do rozhodovania predstavuje jeden z názorov, ako pristúpiť k zmierneniu, či odvráteniu deficitu. (Hix, 2006)

Jedným z predpokladov tejto práce je i to, že viac politizovaná inštitúcia (v tomto prípade EK) je náchylnejšia venovať sa témam, ktoré sú v danom období pre verejnosť najpálčivejšie, ktoré sú verejnosťou vnímané ako najdôležitejšie, vychádzajúc z názoru, že dôležitosť, ktorú prikladá verejnosť jednotlivým témam v demokratickom systéme ovplyvňuje legislatívnu aktivitu politickej reprezentácie. V prípade, že by došlo k potvrdeniu tejto hypotézy, je možné argumentovať, že politizácia dopomohla k čiastočnému odbúranu demokratického deficitu Únie, v tom zmysle, že EK vníma verejnú mienku citlivejšie a reflektuje jej vývoj.

3.1 Analýza

Pre skúmanie pravdivostnej hodnoty tejto hypotézy je využitá operacionalizácia inšpirovaná výskumom A. Rasmussen, B. Carroll a D. Lowery (2014), ktorí sa zaoberali vplyvom verejnej mienky na mobilizáciu záujmových organizácií. Títo autori uvádzajú: „Spájame preferencie pre tvorbu legislatívy na úrovni rôznych politik a oblastí so záujmom verejnosti o tieto politiky, podobne ako mnohé štúdie skúmajúce schopnosť politikov reagovať na verejnú mienku spájajú dáta o verejnej mienke so špecifickými výsledkami legislatívnej činnosti.“ (2014, s. 258) Predpokladom teda je, že vyššia miera záujmu verejnosti o dané témy pôsobí na politizovanú EK a vytvára podnety na vyššiu legislatívnu činnosť v danej oblasti. Verejná mienka na európskej úrovni, resp. dôležitosť jednotlivých tém, je určená na základe výsledkov z celoeurópskeho merania, ktoré vychádza každoročne v dvoch vyhotoveniach, a to na jar a na jeseň. Využitie sú teda dáta z barometrov číslo 62, 63, 64 a 82, 83, 84. Ide o barometre, ktoré mapujú názory európskej verejnosti vo všetkých členských štátoch EÚ v sledovaných funkčných obdobiach oboch Komisií. V barometroch sa zameriavame na otázku, kde majú občania určiť dve oblasti, ktoré sú podľa nich pre ich krajinu momentálne najdôležitejšie. Z výsledkov barometrov následne dostaneme zoznam 13 – 14 oblastí, s pomedzi ktorých si mohli respondenti vybrať dve pre nich nadôležitejšie a percentuálny výpočet respondentov, ktorí považujú danú oblasť za najdôležitejšiu. Ku každej Komisii pripadajú tri barometre, hodnoty výsledkov z týchto barometrov sú teda spriemerované a udané v percentách.

Následne sú skúmané legislatívne návrhy oboch Komisií, ktoré každá Komisia vydala počas prvých pätnástich mesiacov pôsobenia. Ide o návrhy nariadení a smerníc, ktoré podliehajú riadnemu legislatívnemu postupu, teda procesu spolurozhodovania. Tieto návrhy sú následne priradené k jednej z oblastí uvedených v barometroch. Ku každému návrhu je pristupované osobitne. Pre účely jeho zaradenia k danej oblasti sa prihliada na:

- Dôvody uvedené v dôvodovej správe.
- Oblasť uvedená pri danom návrhu – zatriedenie podľa EUR-lex kritérií, celkovo sa v danom zozname nachádza 262 rôznych oblastí, ide teda o orientačnú nápovedu.
- Deskriptor EUROVOC-u – v tomto zozname sa nachádza 21 hlavných oblastí rozčlenených do podoblastí.
- V prípade nejasností sa je možné pozrieť i na DG zodpovedné za daný návrh.

Ako príklad uvádzame postup spracovania týchto návrhov Barrosovej EK:

Návrh nariadenia „o zriadení Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogovú závislosť“ pod číslo 52005PC0399 je priradený k oblasti zdravotníctvo, a to na základe týchto zistení. V dôvodovej správe sa ako cieľ návrhu uvádza „preskúmanie nových trendov v oblasti užívania drog, ktoré sú kombináciou legálnych a nelegálnych psychoaktívnych látok...“, čo úzko súvisí s problematikou zdravotníctva. Ďalším vodítkom pre zaradenie návrhu do oblasti zdravotníctva je i oblasť uvedená v EUR-lexe, a to „verejné zdravie“. Tento návrh tak bol pre účely zaradenia do danej oblasti pomerne jednoznačný. V jeho prospech hovoria dôvody uvedené v dôvodovej správe návrhu, oblasť pridelená v EUR-lexe i jeden z pridelených deskriptorov EUROVOC – „zdravie verejnosti“. Oblasť zdravotníctvo označilo v barometroch za najdôležitejšiu v období od novembra 2004 do júna 2005 priemerne 16,5% európskej populácie.

Druhý príklad spracovania návrhu, taktiež Barrosovej EK, je z hľadiska zatriedenia k oblastiam uvedených v barometroch o niečo zložitejší. Ide o návrh číslo 52005PC0343 „o údajoch o príkazcovi, ktoré sprevádzajú prevody finančných prostriedkov“. Pri zatriedení je postup nasledujúci:

- Zo začiatku sa pristupuje k analýze dôvodovej správy. Hlavnými cieľami návrhu je stanovenie pravidiel „o údajoch o príkazcovi, ktoré sprevádzajú prevody finančných prostriedkov s cieľom zabezpečiť, aby boli základné informácie bezodkladne dostupné orgánom zodpovedným za boj proti praniu špinavých

peňazí a financovaniu terorizmu, a pomôcť im tak pri vykonávaní ich úloh.“ Ďalej je v dôvodovej správe uvedený kontext návrhu, a to „celosvetové stupňovanie teroristických aktivít“ a „boj proti terorizmu“. Zmieňované ako dôležité prvky návrhu sú „justičná spolupráca“ či „zníženie prístupu teroristov k finančným a ostatným ekonomickým zdrojom“. Na základe dôvodovej správy by teda návrh mohol byť zaradený do dvoch až troch oblastí, a to kriminalita a terorizmus, ale aj zahraničné a bezpečnostné otázky.

- Oblasť v EUR-lex je pri tomto návrhu – „spravodlivosť a domáce veci“ a „Európska centrálna banka (ECB)“.
- Deskriptorov EUROVOC-u je pomerne veľa, konkrétne: „boj proti zločinu, medzinárodné sankcie, obmedzenie obchodu, terorizmus, úverový transfer, zahraničný kapitál, justičná spolupráca EÚ v trestných veciach“.
- Priradené DG je MARKT - Generálne riaditeľstvo pre vnútorný trh a služby.
- Pri zaradení je najvyšší akcent prikladaný základnej téme návrhu a argumentom predstaveným v dôvodovej správe, preto je návrh priradený do oblasti terorizmus. Tomuto priradeniu dopomáha i deskriptor EUROVOC-u.

Návrhy, ktoré nie je možné priradiť do žiadnej z oblastí, sú označené ako „iné“. Ide predovšetkým o návrhy, ktoré sú čisto technického charakteru, alebo sú z oblastí, ktoré sa v barometroch nenachádzajú (napr. ľudské práva, súdnictvo). Najväčší dôraz pri pridelovaní návrhov do oblastí je kladený na argumenty predstavené v dôvodovej správe. Akonáhle je možné vysledovať argument, ktorý je v súlade s nejakou oblasťou, je tento návrh zaradený do tejto oblasti. Snahou je, aby bola kategória „iné“ využívaná čo v najmenšej miere. V prípade návrhov, ktoré by bolo možné zaradiť do viacerých oblastí (to je prípad najmä oblastí ako kriminalita a terorizmus či pomerne široká oblasť ekonomická situácia), vždy je návrh nakoniec zaradený iba do jednej z nich. Do oblasti ekonomická situácia sú zaraďované návrhy týkajúce sa voľného trhu, ale aj štatistík o hospodárstve vychádzajúc z toho, že kategória ekonomická situácia je pomerne širokospektrálna, a teda i občania mohli pod týmto pojmom rozumieť rôzne aspekty.

Celkový prehľad jednotlivých legislatívnych návrhov (resp. prípravných aktov) s pridelenými oblasťami je k nahliadnutiu v časti Prílohy na konci práce (Príloha č.1 – legislatívne návrhy prvej Komisie a č.2 – legislatívne návrhy druhej Komisie). V tomto zozname je pri každom návrhu uvedený dátum návrhu, jeho pridelené číslo, skrátený názov, pridelená oblasť a typ dokumentu (nariadenie/smernica). V tabuľke tiež možno

vidieť jednotlivé podoblasti, kroky, ktoré viedli k začleneniu daného návrhu do danej oblasti. Konkrétne ide o pridelenú tému na základe analýzy dôvodovej správy, ďalej oblasť, ktorá je návrhu pridelená v databáze EUR-lex a výber jedného či viacerých deskriptorov EUROVOC, ktoré podporili daný výber.

V tabuľke č. 1 a 2 je možné vidieť výsledky barometrov číslo 62, 63, 64 a 82, 83, 84. Z výsledkov jasne vyplýva, že v oboch sledovaných obdobiach bola najpálčivejšou témou podľa občanov EÚ nezamestnanosť. Na druhom mieste sa umiestnila za obdobie 2004 – 2005 ekonomická situácia, zatiaľ čo v období 2014 – 2015 je to imigrácia. Zmena tak prichádza i na treťom mieste – v období 2004-2005 je to kriminalita, zatiaľ čo v období 2014-2015 ekonomická situácia. Za najmenej podstatné oblasti, resp. oblasti, ktoré občania EÚ spomínali najmenej, patria v prvom prípade zahraničné a bezpečnostné otázky, verejná doprava a ochrana životného prostredia. V druhom prípade ide o oblasti životného prostredia, bývania, terorizmu, ale aj daní. Na tomto zozname je zaujímavé umiestnenie oblasti terorizmus, a to najmä vzhľadom na pretrvávajúcu migračnú vlnu prichádzajúcu do Európy v danom období, ktorá býva častokrát spájaná práve s terorizmom. Na druhej strane, oblasť migrácie je v zozname na druhom mieste a terorizmus v poslednom meranom prieskume taktiež navýšil na dôležitosť.

Téma	Barometer č. 62(%)	Barometer č.63 (%)	Barometer č. 64 (%)	Priemer (%)
Nezamestnanosť	46	50	44	46,7
Ekonomická situácia	27	27	26	26,7
Kriminalita	24	23	24	23,7
Zvyšovanie cien/inflácia	16	16	17	16,3
Zdravotníctvo	16	17	15	16,0
Imigrácia	13	14	15	14,0
Terorizmus	16	10	14	13,3
Dôchodky	12	11	10	11,0
Dane	8	7	7	7,3
Vzdelávací systém	6	7	7	6,7
Bývanie	4	5	N/A	4,5
Ochrana živ. prostredia	3	4	N/A	3,5
Verejná doprava	2	2	N/A	2,0
Zahr. a bezp. otázky	2	2	N/A	2,0

Tab. 1: Barometre č.62, 63 a 64

Téma	Barometer č. 82 (%)	Barometer č. 83 (%)	Barometer č. 84 (%)	Priemer (%)
Nezamestnanosť	45	42	36	41
Imigrácia	18	23	36	25,7
Ekonomická situácia	24	21	19	21,3
Zdravotníctvo a sociálne istoty	16	18	14	16,0
Zvyšovanie cien/Inflácia	14	14	14	14,0
Vládny dlh	14	12	10	12,0
Dôchodky	11	12	10	11,0
Vzdelávací systém	9	11	8	9,3
Kriminalita	9	9	10	9,3
Dane	10	8	8	8,7
Terorizmus	6	7	11	8,0
Bývanie	6	6	8	6,7
Problémy živ. prostr., klímy a energetiky	7	6	6	6,3

Tab. 2: Barometre č. 82, 83 a 84

V tabuľke č. 3 je vidieť prehľad počtu a percentuálne vyjadrenie zastúpenia návrhov v daných oblastiach počas prvej Komisie pod vedením José Manuel Barrosa za obdobie prvých 15 mesiacov fungovania Komisie. Z celkového počtu 88 legislatívnych návrhov smerníc a nariadení je 27 návrhov začlenených do oblasti „iné“. Ide o návrhy, ktoré boli väčšinou silne technického charakteru, teda napríklad upravovali funkčné obdobie niektorých funkcionárov (návrhy s dátumom 13.5.2005, vid' príloha 1). Do tejto oblasti boli ďalej zaradené tie návrhy, ktoré sa venovali otázkam justície či ľudským právam. Zaujímavým postrehom je i to, že žiaden z návrhov nebol zaradený do oblastí „bývanie“ a „zvyšovanie cien/inflácia“. To môže byť spôsobené viacerými faktormi:

1. Ľudský faktor – kódovanie do jednotlivých oblastí bolo vykonávané návrh po návrhu, pričom vždy bola snaha vziať do úvahy všetky aspekty návrhu. V niektorých prípadoch by však daný prípravný akt mohol byť zaradený do viacerých oblastí. Oblasti „ekonomická situácia“ a „zvyšovanie cien/inflácia“ sú pomerne úzko späté. Návrhy týkajúce sa ekonomickej situácie, obchodu, voľného trhu, hospodárskej štatistiky boli zaraďované do oblasti „ekonomická situácia“. Z hľadiska cieľu práce

však nemusí ísť nevyhnutne o neriešiteľný problém. Obe oblasti sa nachádzajú vo vrchnej časti rebríčka, preto bude na ekonomické témy nazerané z tohto pohľadu.

2. Ďalší, pomerne dôležitý, faktor, ktorý je potrebné vziať do úvahy vychádza z obmedzených právomocí EK v niektorých oblastiach. V prípade prvej sledovanej Komisie ešte nebola v platnosti Lisabonská zmluva, a tak EÚ fungovala na základe tzv. trojpiliérového rozdelenia právomocí, a teda existovali tri piliere (Colotka, 2000, s.119):

- I. Tri Európske spoločenstvá = komunitárny pilier, kam patrila hospodárska a menová únia,
- II. Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika = medzivládny pilier, založený na koordinácii politik členských štátov,
- III. Justícia a vnútorné veci = taktiež medzivládny pilier.

I preto oblasti ako bývanie, vzdelávací systém či zdravotníctvo, teda oblasti, ktoré nepatrili to prvého komunitárneho piliera, mohli byť z tohto hľadiska menej časté. Situácia je však veľmi podobná i po prijatí Lisabonskej zmluvy, takže by vzájomná komparácia nemala byť týmto faktom výrazne skreslená.

Ako možno vyčítať z tabuľky 3, nezamestnanosť, teda najdôležitejšia oblasť podľa občanov EÚ v danom období (46,7%) je z hľadiska legislatívnej aktivity EK v tomto období až na 7., resp. 8. a 9. mieste (3,4%), o ktoré sa delí spolu s oblasťami kriminalita a dôchodky. V tomto bode je nutné konštatovať, že verejná mienka a legislatívna aktivita nepreukazujú žiadnu pozitívnu koreláciu. Naopak, najčastejšie bola legislatívna aktivita zameraná na oblasť dopravy, do ktorej bolo zaradených až 13,6% návrhov. Verejná doprava sa umiestnila na základe názorov občanov EÚ až na 13. mieste s 2%. Oblasť „ekonomická situácia“ sa priblížila názoru občanov viac, keďže v počte legislatívnych návrhov skončila na 3. mieste (10,2%), pričom vo výskume verejnej mienky skončila na 2.mieste (26,7%). To je však možné taktiež prikladať pomerne širokému záberu tejto oblasti.

Vzhľadom na nástrahy, ktoré sú späté s hodnotením dát z tejto prvej tabuľky, je dôležité, pozrieť sa na druhú Komisiu a dáta zhodnotiť v komparácii.

Priradená oblasť	Počet návrhov	Percentuálne vyj. (%)	Poradie návrhov	Verejná mienka (%)
Nezamestnanosť	3	3,4	7.-9.	46,7
Ekonomická situácia	9	10,2	3.	26,7
Kriminalita	3	3,4	7.-9.	23,7
Zvyšovanie cien/inflácia	0	0	13.-14.	16,3
Zdravotníctvo	7	7,9	4.	16
Imigrácia	4	4,5	6.	14
Terorizmus	2	2,3	10.-11.	13,3
Dôchodky	3	3,4	7.-9.	11
Dane	1	1,1	12.	7,3
Vzdelávací systém	2	2,3	10.-11.	6,7
Bývanie	0	0	13.-14.	4,5
Ochrana živ. prostredia	10	11,4	2.	3,5
Verejná doprava	12	13,6	1.	2
Zahr. a bezp. otázky	5	5,7	5.	2
Iné	27	30,7	N/A	N/A
SPOLU	88			

Tab. 3: Verejná mienka a legislatívne návrhy – Barrosova Komisia

Tabuľka 4 obsahuje sumár návrhov priradených do jednotlivých oblastí počas funkčného obdobia druhej sledovanej Komisie. Z celkového počtu 54 legislatívnych návrhov smerníc a nariadení bolo do kategórie „iné“ zaradených 6 návrhov. Ide opäť o návrhy značne technického charakteru, prípadne návrhy týkajúce sa výrazne iných oblastí, ako napr. telekomunikácie. Ako i v prípade prvej Komisie, i v tomto prípade sú tu oblasti, do ktorých nebol zaradený žiaden legislatívny návrh, konkrétne ide o oblasti „vládný dlh“, „dôchodky“, „vzdelávací systém“, „dane“ a „bývanie“. V tomto bode je opäť vhodné poukázať na fakt obmedzených právomocí EÚ v istých oblastiach, ktorý na tento jav môže mať istý vplyv. Po prijatí Lisabonskej zmluvy síce zanikol pilierový systém, napriek tomu však stále funguje rozdelenie právomocí na tri oblasti:

- Oblasti, v ktorých má EÚ výlučnú právomoc (čl. 3 ZFEÚ):
  - o colná únia,
  - o hospodárska súťaž potrebná pre fungovanie vnútorného trhu,
  - o menová politika pre členské štáty, ktorých menou je euro,
  - o ochrana morských biologických zdrojov v rámci spoločnej politiky rybného hospodárstva,

- spoločná obchodná politika.
- Oblasti, v ktorých EÚ vykonáva právomoc spoločne s členskými štátmi (čl. 4. ZFEÚ) – „členské štáty vykonávajú právomoc len v rozsahu, v akom Únia svoju právomoc nevykonala“ (Európska únia, 2016):
  - vnútorný trh,
  - sociálna politika, pokiaľ ide o aspekty vymedzené v Zmluve,
  - hospodárska, sociálna a územná súdržnosť,
  - poľnohospodárstvo a rybné hospodárstvo s výnimkou ochrany morských biologických zdrojov,
  - životné prostredie,
  - ochrana spotrebiteľa,
  - doprava,
  - transeurópske siete,
  - Energetika,
  - priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti,
  - spoločné otázky bezpečnosti v záležitostiach verejného zdravia, pokiaľ ide o aspekty vymedzené v tejto zmluve.
- Oblasti, v ktorých EÚ vykonáva právomoci zamerané na podporu, koordináciu alebo doplnenie činnosti členských štátov (čl. 6 ZFEÚ) – „EÚ nesmie prijímať právne záväzné akty, ktoré by požadovali harmonizáciu zákonov alebo iných právnych predpisov členských štátov.“ (Európska únia, 2016):
  - ochrana a zlepšovanie zdravia ľudí,
  - priemysel,
  - kultúra,
  - cestovný ruch,
  - vzdelávanie, odborné vzdelávanie, mládež a šport,
  - civilná ochrana,
  - administratívna spolupráca.

EÚ teda v oblastiach ako „bývanie“ či „vzdelávací systém“ môže prijímať iba také akty, ktoré slúžia na podporu legislatívnej činnosti v jednotlivých členských štátoch, nie však na harmonizáciu zákonov v rámci EÚ. Oblasť „vládny dlh“ je oblasťou s čisto národným zafarbením, pre naše účely by sa dala spojiť s oblasťou „ekonomická situácia“. Do úvahy je teda potrebné vziať i možnosť skreslenia spôsobeného týmto faktom.

Priradená oblasť	Počet návrhov	Percentuálne vyj. (%)	Poradie návrhov	Verejná mienka (%)
Nezamestnanosť	3	5,6	4.-5.	41
Imigrácia	9	16,7	3.	25,7
Ekonomická situácia	15	27,8	1.	21,3
Zdrav. a soc. istoty	1	1,9	7.-8.	16,0
Zvyšovanie cien/inflácia	2	3,7	6.	14,0
Vládny dlh	0	0	9.-13.	12,0
Dôchodky	0	0	9.-13.	11,0
Vzdelávací systém	0	0	9.-13.	9,3
Kriminalita	1	1,9	7.-8.	9,3
Dane	0	0	9.-13.	8,7
Terorizmus	3	5,6	4.-5.	8,0
Bývanie	0	0	9.-13.	6,7
Problémy živ. prostr., klímy a energetiky	14	25,9	2.	6,3
Iné	6	11,1	N/A	N/A
SPOLU	54			

Tab. 4: Verejná mienka a legislatívne návrhy – Junckerova Komisia

Sumár výsledkov za obe Komisie sa nachádza v tabuľke č.5. Na prvých šiestich priečkach v tejto tabuľke sú umiestnené oblasti, ktoré sa umiestnili na 1. až 3. mieste podľa výsledkov barometrov, teda oblasti, ktoré najviac zaujímali verejnosť, ale sú tu tiež oblasti, ktorým sa venovali jednotlivé Komisie najviac, teda im venovali najviac legislatívnych návrhov.

Samotné výsledky však nie sú veľmi jednoznačné. Je možné konštatovať, že prvé tri oblasti, ktoré dosiahli v prieskumoch verejnej mienky viac ako 20%, dostávali v Junckerovej Komisii viac pozornosti pretavujúcej sa do legislatívnej iniciatívy ako dostávali prvé tri oblasti v prípade prvej Komisie. Oblasť s najvyšším počtom legislatívnych návrhov je „ekonomická situácia“ (27,8%), spolu s oblasťou „nezamestnanosť“, predstavujú 33,3% všetkých návrhov, čo je nárast oproti predchádzajúcej Komisii, kedy tento súčet predstavuje 13,6%. Na druhom mieste skončila v prieskumoch verejnej mienky oblasť „imigrácia“ (25,7%), v počte legislatívnych návrhov sa umiestnila na treťom mieste (16,7%). Naopak, oblasť „Problémy živ. prostredia, klímy a energetiky“, ktorá sa v barometroch umiestnila na

poslednom mieste (6,3%), v počte legislatívnych návrhov je na mieste druhom (25,9%), rovnaký prípad však nastal i u prvej Komisie.

Pre ucelenejší pohľad na obe štatistiky sa ako vhodný komparatívny prvok javí i stanovenie korelačného koeficientu. Ten je v prípade prvej Komisie $r_1 = -0,13$, u druhej Komisie $r_2 = 0,22$. Na základe týchto hodnôt je možné usúdiť, že v prípade druhej Komisie je vyššia hodnota pozitívnej korelácie, a teda za obdobie prvých 15 mesiacov fungovania tejto Komisie bolo navrhnutých viac návrhov v oblastiach, ktoré sú, resp. boli verejnosťou vnímané ako dôležité. Je však potrebné tiež povedať, že ide o štatisticky nie veľmi presvedčivý výsledok, a preto je jeho hodnotenie nutné vnímať opatrne, istý trend však je možné vysledovať.

Oblasť	Verejná mienka 2004 - 2005	EK 1 návrhy (%) a poradie	Verejná mienka 2014 – 2015	EK 2 návrhy (%) a poradie
Nezamestnanosť	46,7 (1.)	3,4 (7.-9.)	41 (1.)	5,6 (4.-5.)
Ekonomická situácia	26,7 (2.)	10,2 (3.)	21,3 (3.)	27,8 (1.)
Kriminalita	23,7 (3.)	3,4 (7.-9.)	9,3 (8.-9.)	1,9 (7.-8.)
Imigrácia	14 (6.)	4,5 (6.)	25,7 (2.)	16,7 (3.)
Ochrana živ. pros./klíma a energ.	3,5 (12.)	11,4 (2.)	6,3 (13.)	25,9 (2.)
Verejná doprava	2 (13.)	13,6 (1.)	N/A	N/A
Zvyšovanie cien/inflácia	16,3 (4.)	0 (13.-14.)	14 (5.)	3,7 (6.)
Zdrav. (a soc. istoty)	16 (5.)	7,9 (4.)	16 (4.)	1,9 (7.-8.)
Terorizmus	13,3 (7.)	2,3 (10.-11.)	8 (11.)	5,6 (4.-5.)
Vládny dlh	N/A	N/A	12 (6.)	0 (9.-13.)
Dôchodky	11 (8.)	3,4 (7.-9.)	11 (7.)	0 (9.-13.)
Dane	7,3 (9.)	1,1 (12.)	8,7 (10.)	0 (9.-13.)
Vzdelávací systém	6,7 (10.)	2,3 (10.-11.)	9,3 (8.-9.)	0 (9.-13.)
Bývanie	4,5 (11.)	0 (13.-14.)	6,7 (12.)	0 (9.-13.)
Zahr. a bezp. otázky	2 (14.)	5,7 (5.)	N/A	N/A
Iné	N/A	30,7	N/A	11,1

Tab. 5: Verejná mienka a legislatívne návrhy - zhrnutie výsledkov oboch Komisií

4. Európska komisia a politická afiliácia (dokazovanie 2. a 3.hypotézy)

Nasledujúca časť práce sa venuje dokazovaniu druhej a tretej čiastkovej hypotézy. Druhá hypotéza znie:

H2: Jednotliví komisári z politizovanej EK (Komisie pod vedením Jean-Claude Junckera) budú navrhovať viac návrhov, ktoré sú v súlade s politickým programom a prioritami ich politického zoskupenia v EP (v porovnaní s Komisiou pod vedením José Manuel Barrosa).

Táto časť práce sa teda zameriava na ďalší predpoklad, ktorý by mal byť/je spojený s politizovanou inštitúciou. Okrem zvýšenej vnímavosti na verejnú mienku by v politizovanej inštitúcii mala zohrávať väčšiu úlohu i politická afiliácia jednotlivcov. Jednotliví komisári v rámci EK pod vedením J.C. Junckera by teda mali byť viac prepojení s politickými stranami, z ktorých pochádzajú, mali by vo všeobecnosti viac sledovať politickú agendu, priority a program týchto strán.

Politické zoskupenia, európske politické strany, boli a sú predmetom mnohých politologických štúdií, ktoré sa zaoberali ich charakterizáciou. (Gabel a Hix, 2002; McElroy a Benoit, 2007, 2011 a iné). Napriek tomu, že jednotlivé politické strany v EP nepozostávajú z poslancov, ktorí by boli zvolení v mene danej euro-strany, ale v mene strany národnej, i tak si zachovávajú relatívne vysokú mieru homogenity pri hlasovaniach, a to i v kontexte zvyšujúceho sa počtu členských štátov EÚ či väčšieho počtu poslancov v EP. (McElroy a Benoit, 2007) Vzhľadom na túto relatívnu homogenitu sa štúdie zamerali aj na typologizáciu konkrétnych zoskupení. Autori Gabel a Hix (2002) uvádzajú, že v Europarlamente existujú dve základné deliace línie strán, a to ekonomické pravo-ľavé delenie (deregulácia vs. regulácia), a pro-/proti-integračné delenie. Na základe obsahovej analýzy programových priorit strán (predvolebných programov) pred jednotlivými voľbami do EP, autori uvádzajú, že témy, ktoré sú obsahovo prepojené s týmito dvomi líniami predstavovali zhruba 72% priorit strán. (2002, s.940). Tieto dve osi sú však od seba nezávislé a jednotlivé strany sú na nich rôzne usporiadané. K podobnému výsledku sa dopracovali i autori McElroy a Benoit (2007; 2011). Títo autori vo svojej prvej štúdii (2007) rozdelili jednotlivé politické strany do troch skupín na základe týchto dvoch deliacich línií:

1. Ekonomicky ľavicové, pro-integračné strany – S&D (PES)

2. Ekonomicky pravicové, pro-integračné strany – ALDE (ELDR), EPP
3. Ekonomicky pravicové, euroskeptické strany

Pre účely tejto analýzy sú najdôležitejšie 3 politické zoskupenia v EP, a to:

- Európska ľudová strana (kresťanských demokratov) – EPP;
- Skupina progresívnej aliancie socialistov a demokratov v Európskom parlamente - S&D (PES);
- Skupina Aliancie liberálov a demokratov za Európu – ALDE (ELDR).

Práve z týchto troch skupín pochádza väčšina komisárov z oboch Komisií, ktoré sú predmetom štúdia tejto práce.

Samozrejme, v EP je možné vysledovať i iné deliace línie, napríklad v otázke sociálnych tém zameraných na ľudské práva a slobody, sa spektrum zmení, kedy na ľavicovej strane spektra nájdeme aj stranu ALDE (ELDR). Za najdôležitejšie línie však autori McElroy a Benoit stále považujú ekonomickú líniu a líniu európskej integrácie, a to i na základe dotazníkového šetrenia, kedy mali respondenti z radov európskych výskumníkov a expertov uviesť témy, ktoré sú pre dané politické zoskupenie najdôležitejšie. Autorom opäť na prvom mieste vyšli ekonomické témy. (2007; 2010). Vzhľadom na to, že boli robené tri prieskumy, a to v roku 2004, 2007 a 2010, došlo i tu k istým zmenám. V prieskume z rokov 2007 a 2010 bola navýšená dôležitosť tém deregulácia a sociálne otázky na úkor témy európskej integrácie, kde táto téma skončila až na 4. mieste, zatiaľ čo v prvom prieskume na mieste druhom. Ekonomické otázky typické klasickým ľavo-pravým delením však naďalej ostávajú základným a najdôležitejším prvkom, na ktorom sa jednotlivé skupiny v EP štiepia. (Gabel a Hix, 2002; McElroy a Benoit, 2007, 2011)

4.1 Analýza (2.hypotéza)

Pre účely preskúmania tejto hypotézy je využité zatriedenie predmetných politických strán, ktoré bolo predstavené v predchádzajúcej časti tejto kapitoly. Ako už bolo zmienené, komisári v rámci oboch Komisií pochádzajú väčšinou z troch politických skupín, a to EPP, S&D (PES) a ALDE (ELDR).

V tabuľke č.6 možno nájsť zoznam oblastí, ktoré vyplývajú z výskumu autorov McElroy a Benoit z rokov 2004, 2007 a 2010, a ktoré sa stávajú kľúčovými pre túto časť práce. Vybraté boli účelovo tie oblasti, na ktorých sa vyššie zmienené európske politické skupiny najviac štiepia v názoroch. Každá oblasť je charakterizovaná dvomi krajnými

bodmi, ktoré sú zmienené v tabuľke, napr. oblasť „ekonomika“ je charakterizovaná na jednej strane atribútmi „zvyšovanie daní za účelom zlepšenia verejných služieb“ a na strane druhej „znižovanie daní, obmedzovanie verejných služieb“. V tabuľke sú pre prehľadnosť zobrazené i umiestnenia jednotlivých relevantných strán (pokiaľ sa strana nachádza bližšie k stĺpcu „pravícové spektrum“, znamená to, že v tejto oblasti presadzuje skôr návrhy k danému koncu osi). Z tabuľky možno jasne vyčítať, ako sa jednotlivé strany v témach štiepia. Zatiaľ čo strany EPP a S&D sú konštantne zaradené vždy k jednému koncu osi, strana ALDE sa presúva v závislosti od témy.

Oblasť	Ľavicové spektrum	Politické strany	Pravicové spektrum	
Ekonomika	zvyšovanie daní za účelom zlepšenia verejných služieb	S&D	ALDE EPP	znižovanie daní, obmedzovanie verejných služieb
Deregulácia	vysoká regulácia a kontrola trhu, napr. telekomunikácií	S&D	ALDE EPP	deregulácia všade, kde je to možné
Imigrácia	podpora politik, ktoré pomáhajú azylantom a imigrantom v integrácii do eur. spoločnosti	ALDE S&D	EPP	podpora politik, ktoré zamedzujú vstupu azylantov a imigrantov do Európy
Životné prostredie	podpora ochrany živ. prostredia i za cenu nižšieho ekonomického rastu	S&D	EPP ALDE	podpora ekonomického rastu i za cenu poškodenia živ. prostredia
Sociálne témy – ľudské práva	v prospech liberálnych politik - homosexuáli, povolenie potratov, eutanázie	ALDE S&D	EPP	proti liberálnym politikám – homosexuáli, zákaz potratov, eutanázie

Tab. 6: Oblasť štiepenia a umiestnenie predmetných politických strán v EP¹

Vzhľadom na to, že posledný výskum autorov McElroy a Benoit pochádza z roku 2010, je možné konštatovať, že v sledovanom období druhej Komisie mohlo dôjsť k určitým

¹ Zdroj: McElroy a Benoit, 2007, 2011

zmenám pri umiestnení jednotlivých strán. To však pre účely dokazovania našej hypotézy nie je natoľko dôležité, ako fakt, že oblasti, na ktorých sa strany väčšinou štiepia boli konštantne rovnaké vo všetkých troch výskumoch od roku 2004 až do roku 2010, preto budeme pracovať s tézou, že za posledné obdobie sa tento fakt nijak výrazne nezmenil.

Pôvodným plánom bolo analyzovať konkrétne návrhy komisárov a porovnať ich s politickým programom daných strán, a teda zistiť, či komisári konajú v súlade s tým, čo hlásala daná politická strana pred voľbami do EP. Bohužiaľ, táto úloha sa ukázala ako analyticky veľmi nejednoznačne spracovateľná. Vzhľadom na to, že jednotlivé návrhy komisárov sú väčšinou veľmi špecifického charakteru a naopak, programy strán sú častokrát veľmi vágne a všeobecne napísané, vzťah medzi návrhom a programovými prioritami bol taktiež veľmi nejednoznačný. Preto bolo pristúpené k analýze z iného uhľa pohľadu. Okrem oblastí z tabuľky 6 sú pre účely analýzy využívané i predvolebné programy politických zoskupení EPP, S&D a ALDE. Analýza týchto programov je inšpirovaná výskumom autorov Gabel a Hix (2002), to znamená, že je využitá metóda obsahovej analýzy textu. Pomocou tejto metódy je možné vysledovať priority strán, tak ako sa im venujú vo svojich predvolebných programoch.

Predpoklad teda znie, že komisári z politizovanej Komisie budú navrhovať viac návrhov v tých oblastiach, ktoré daná strana považuje za najpodstatnejšie, najviac sa im venuje vo svojom politickom programe. I autori Gabel a Hix (2002) vo svojej práci určujú a dokladajú dôležitosť jednotlivých otázok pre európske politické zoskupenia. Ak tu teda existuje predpoklad, že politické zoskupenia preferujú a chápu isté typy oblastí za najdôležitejšie, a také, na ktorých sa i najviac štiepia, politizovaná Komisia by mala tieto oblasti taktiež významne vnímať, a to sa môže pretaviť i do legislatívnej činnosti Komisie.

Gabel a Hix (2002) vo svojej štúdií vypracovali podrobnú kódovaciu schému, ktorá je sčasti využitá i pre účely tejto analýzy. Pôvodná schéma obsahuje veľké množstvo oblastí a tém, ktorými sa jednotlivé strany v programoch môžu zaoberať. Pre nás sú však dôležité len tie oblasti, ktoré sú zmienené v tabuľke č.6, keďže ide o oblasti, na ktorých sa strany najviac štiepia, a teda sú i najnáchylnejšie k politizácii. Pri analýze jednotlivých programov je teda postupované nasledovne:

- Programy všetkých troch strán EPP, S&D a ALDE sú podrobne preštudované, pričom do úvahy sú brané všetky výroky alebo časti výrokov, ktoré sa venujú

jednej zo sledovaných oblastí. Tieto výroky sú okódované na základe upravenej verzie kódovacej schémy (vid' príloha č.3). Výsledkom tohto procesu je percentuálne vyjadrenie toho, do akej miery sa daná strana v danom programe venuje konkrétnej oblasti. Na základe tohto výsledku je možné aspoň orientačne určiť, ktorá oblasť je/bola pre danú stranu podľa jej politického programu najdôležitejšia.

- Ako konkrétny príklad kódovania možno uviesť nasledujúci výrok uvedený v programe EPP pred voľbami do EP v roku 2004:
 „Na rozdiel od socialistov, ktorí preferujú byrokratické regulácie a štátnu intervenciu, my sme za vytváranie spravodlivého prostredia pre bezpečnejšiu tvorbu pracovných miest, a to podporou podmienok vhodných pre slobodné podnikanie skrz celú Európu.“ (EPP, 2004, s. 2) Tento výrok je rozdelený pri kódovaní na dve časti, pričom prvá časť bola okódovaná pod kategóriou 222 – proti štátnym zásahom a druhá časť ako 221 – proti trhovému protekcionizmu (za voľný trh).
- Keďže strany pred voľbami vydali programy, ktoré sa rozsahovo značne líšia, i počet výrokov, ktorý je okódovaný sa pre každú stranu líši. Vzhľadom na to, že nás zaujíma percentuálne vyjadrenie počtu, t.j. do akej miery sa daná strana venovala konkrétnej oblasti (vychádzame z predpokladu, že čím viac priestoru daná oblasť dostala, tým vyššiu dôležitosť jej strana prikladá), tento fakt nepredstavuje problém. V tabuľke č.7 je k nahliadnutiu skutočný počet kódovaných výrokov za každú stranu v oboch sledovaných obdobiach.

Politická strana	Počet výrokov – Komisia Barroso	Počet výrokov – Komisia Juncker
EPP	33	33
S&D (PES)	53	54
ALDE (ELDR)	93	43
Celkom	179	130

Tab. 7: Počet kódovaných výrokov

Čo sa týka návrhov, ktoré sú skúmané, ide o návrhy, ktoré Komisia vydala v prvých 15 mesiacoch svojho fungovania, a ktoré boli pre účely dokazovania prvej hypotézy práce

zaradené do oblastí, ktoré súvisia s témami v tabuľke 6, ide teda o oblasti imigrácia, nezamestnanosť, ekonomická situácia, ochrana živ. prostredia, pri prvej Komisii aj dane a dôchodky, v prípade druhej Komisie i zvyšovanie cien/inflácia a v niekoľkých málo prípadoch i návrhy, ktoré boli pridelené do oblasti „iné“. Nie všetky návrhy pridelené do týchto oblastí sú však automaticky zaradené do analýzy, ide iba o tie návrhy, ktoré sa dajú označiť ako výrazne náchylné k politizácii (strany sa na nej môžu významne štiepiť).

Tabuľka č. 8 sa vzťahuje na prvú Komisiu Barrosa a zobrazuje mieru zastúpenia danej oblasti v programoch jednotlivých strán spolu s percentuálnym vyjadrením počtu návrhov, ktoré navrhol komisár patriaci k danej strane. Pri prvej Komisii je braných do úvahy celkovo 30 legislatívnych návrhov/prípravných aktov, z toho 13 návrhov pochádza od komisára z EPP, 15 návrhov z PES a 2 návrhy z ALDE (ELDR). Vzhľadom na tieto počty sú výsledky spojené zo stranou ALDE značne skreslené a v konečnom zhodnotení nie sú brané do úvahy, pre kompletnosť sú však v tabuľke uvedené. Tiež je potrebné upriamiť pozornosť na nízke zastúpenie legislatívnych návrhov v oblasti sociálne témy – ľudské práva. Ide síce o oblasť, na ktorej sa politické strany v EP značne štiepia, no EK v nej vykazuje len veľmi nízku legislatívnu aktivitu. Príčinou tohto faktu sú zrejme nízke právomoci Komisie v tejto oblasti, poprípade i fakt, že sledujeme len smernice a nariadenia EK. Z toho dôvodu je vhodné zhodnotiť výsledky bez tejto oblasti, v tabuľke je tento fakt vyznačený nezaradením oblasti do výsledného poradia (symbolom N/A).

Ako možno z tabuľky 8 vyčítať, priority strán v EP a návrhy jednotlivých komisárov sa značne líšia. Programové priority strany a počet návrhov sa zhodujú iba v prípade strany PES v oblasti ekonomika a deregulácia (neberúc do úvahy stranu ALDE a oblasť ľudské práva), kedy sa táto strana v porovnaní s oblasťami imigrácia či životné prostredie venovala tejto oblasti najviac, a tiež tu preukazuje najväčšiu legislatívnu aktivitu. Z tohto výsledku však nie je možné usudzovať nijaké závery, a to najmä z dôvodu širokého záberu oblasti ekonomických otázok v porovnaní s ďalšími dvomi oblasťami. Je však zaujímavé, že i keď predseda danej EK pochádzal zo strany EPP, ktorá sa vo svojom programe prioritne venovala ekonomickej oblasti (dokonca viac ako PES), vykazuje v tejto oblasti len nízky počet legislatívnych návrhov, a to i napriek tomu, že predseda EK má značné právomoci pri prerozdeľovaní jednotlivých portfólií medzi komisárov.

	Ekonomika a deregulácia	Imigrácia	Životné prostredie	Sociálne témy – ľudské práva
EPP				
Zastúpenie v programe (%)	36,4 (1.)	12,1 (3.)	21,2 (2.)	30,3 (N/A)
Počet návrhov (%)	15,4 (3.)	23,1 (2.)	53,8 (1.)	7,7 (N/A)
S&D (PES)				
Zastúpenie v programe (%)	26,4 (1.)	17 (2.)	7,5 (3.)	49,1 (N/A)
Počet návrhov (%)	73,3 (1.)	0 (3.)	20 (2.)	6,7 (N/A)
ALDE (ELDR)				
Zastúpenie v programe (%)	34,4 (1.)	4,3 (3.)	17,2 (2.)	44,1 (N/A)
Počet návrhov (%)	100 (1.)	0 (2.-3.)	0 (2.-3.)	0 (N/A)

Tab. 8: *Priority a návrhy strán – Barrosova Komisia*

V tabuľke 9 možno vidieť výsledky za Komisiu pod vedením Jean-Claude Junckera. V prípade tejto Komisie je do úvahy braných celkovo 40 návrhov, z toho komisári z EPP navrhli 17, komisári z PES 13 návrhov, ALDE 5 návrhov a 5 návrhov pochádzalo od komisára z AEER (Európski konzervatívci a reformisti). I v prípade druhej Komisie možno opäť konštatovať nízku, resp. dokonca žiadnu legislatívnu aktivitu v oblasti sociálne témy - ľudské práva, preto je k tejto oblasti pristupované podobne ako v predchádzajúcom prípade. Napriek tomu je tu možné vysledovať isté posuny, napr. pri strane EPP sa zhoduje legislatívna aktivita s predvolebným programom vo všetkých troch oblastiach. Najvyššia priorita strany – ekonomická oblasť sa približuje i percentuálnym zastúpením počtu návrhov jednotlivých komisárov. Oblasť imigrácie, ktorá sa umiestnila počtom návrhov na rovnakom mieste ako ekonomická oblasť je síce programovo na druhom mieste, no percentuálne je tu pomerne vysoký rozdiel. Naopak, strana S&D (PES) preukazuje najvyššiu legislatívnu aktivitu v oblasti životné prostredie, ktorej sa vo svojom volebnom programe venovala v porovnaní s inými oblasťami relatívne minoritne, napriek tomu sa jej venovala viac ako strana EPP. Čo sa týka strany ALDE, taktiež sa tu zhoduje legislatívna aktivita s programovými prioritami, no vzhľadom na to, že opäť tu

bol skúmaný iba relatívne malý počet návrhov, nie je možné vyvodzovať spoľahlivé hodnotenia.

	Ekonomika a deregulácia	Imigrácia	Životné prostredie	Sociálne témy – ľudské práva
EPP				
Zastúpenie v programe (%)	54,5 (1.)	12,1 (2.)	9,1 (3.)	24,2 (N/A)
Počet návrhov (%)	41,2 (1.-2.)	41,2 (1.-2.)	17,6 (3.)	0 (N/A)
S&D (PES)				
Zastúpenie v programe (%)	27,8 (1.)	1,9 (3.)	16,7 (2.)	53,7 (N/A)
Počet návrhov (%)	15,4 (2.)	7,7 (3.)	76,9 (1.)	0 (N/A)
ALDE (ELDR)				
Zastúpenie v programe (%)	55,8 (1.)	6,9 (3.)	18,6 (2.)	18,6 (N/A)
Počet návrhov (%)	60 (1.)	20 (2.-3.)	20 (2.-3.)	0 (N/A)

Tab. 9: Priority a návrhy strán – Junckerova Komisia

Aby bolo možné výsledky nejakým spôsobom zosumarizovať, je potrebné sa upozorniť i na možné skreslenia tejto analýzy, pričom do úvahy prichádzajú dve najväčšie riziká:

1. Samotné nastavenie právomocí a stanovenie portfólií, ktoré Komisia ovláda. Je pravdepodobné, že oblasť ekonomika a deregulácia sa týka veľkého počtu portfólií, zatiaľ čo oblasť imigrácia či životné prostredie sú omnoho viac špecifickými oblasťami a budú zapadať do portfólia menšieho počtu komisárov. Toto možné skreslenie výsledných dát sa však pri pohľade na výsledky uvedené v tabuľkách 8 a 9 neukazuje ako veľmi opodstatnené, a to najmä vzhľadom na to, že i v oblastiach imigrácia a životné prostredie mali niektoré strany pomerne vysoké zastúpenie návrhov i na úkor ekonomiky a deregulácie.
2. Rozdelenie portfólií medzi jednotlivých komisárov. To môže mať za následok fakt, že je komisár limitovaný svojimi návrhmi iba na niektoré z daných oblastí a i ak by strana, z ktorej daný komisár pochádza mala záujem o vyvíjanie vyššej

aktivity v danej oblasti, pridelené portfólio komisára limituje. Napriek tomu je však tiež potrebné upozorniť na fakt, že je to predseda EK, ktorý je zodpovedný a má právo prerozdeliť jednotlivé portfóliá medzi komisárov.

Pre bližšie rozobratie druhého zmieneneho bodu je sa vhodné pozrieť i na prerozdelenie významných DG, ktoré sa zaoberajú sledovanými témami. Oblasť ekonomiky a deregulácie je však natoľko široká oblasť, že v nej pôsobia rôzne DG a žiadne nie je nijak význačne prítomné. Pre účely porovnania oboch Komisií je teda pozornosť zameraná na oblasť imigrácie a životného prostredia, ktoré sú viac homogénnymi oblasťami.

V období pôsobenia Barrosovej Komisie bolo za väčšinu navrhovaných legislatívnych aktov v oblasti životné prostredie zodpovedné DG Životné prostredie (50% návrhov). Toto DG podliehalo vedeniu komisára zo strany EPP. Strana EPP sa vo svojom volebnom programe venovala tejto téme v porovnaní s ostatnými stranami najviac (21,2%), i keď prioritne to nebola významná téma. Dá sa teda predpokladať, že strana, ktorá je zodpovedná za DG životné prostredie bude mať i vyšší počet návrhov v tejto oblasti.

DG Životné prostredie v Junckerovej Komisii patrí pod politické vedenie komisára z PES (S&D). Strana S&D sa síce téme životného prostredia vo svojom volebnom programe nevenovala najviac (predbehla ju ALDE), no rozdiel nie je významný, venovala sa jej však viac ako strana EPP. Junckerova Komisia je taktiež prvou Komisiou vôbec, ktorej predseda rozdelil jej činnosť do 7 oblastí, projektových tímov, ktoré združujú jednotlivých komisárov. Na čele každého projektového tímu stojí jeden podpredseda Komisie, ktorý má za úlohu dohliadať a riadiť činnosť daného tímu. Na čele projektového tímu „Energetická únia“, ktorý združuje komisárov zodpovedných za oblasť klímy a energetiky či za životné prostredie, námorné záležitosti a rybárstvo, teda komisárov, ktorí sú významne zodpovední za oblasť životné prostredie, stojí podpredseda Komisie Šefčovič zo strany S&D.

V oblasti imigrácia bol v Barrosovej Komisii za všetky návrhy zodpovedný komisár pochádzajúci z EPP. Táto strana sa však vo svojom volebnom programe téme migrácie venuje v porovnaní s inými oblasťami najmenej (12,1%) a zároveň ju predbieha strana PES, ktorá túto oblasť pokryla 17% programu a dokonca sa jej venovala viac ako životnému prostrediu.

Junckerova Komisia pridela DG Migrácia a vnútorné záležitosti komisárovi z EPP. Toto DG je určené ako zodpovedný útvar pri zhruba 67% sledovaných návrhov. Na čele projektového tímu „Európa vo svete“, kam patrí i toto DG, stojí Federica Mogherini zo strany S&D. Strana EPP sa téme migrácie venovala zo všetkých troch strán vo svojom volebnom programe najviac.

Vzhľadom na to, že predseda EK je vždy zodpovedný za prerozdelenie jednotlivých portfólií medzi komisárov, je možné usudzovať, že v prípade druhej sledovanej Komisie došlo k prerozdeleniu v prospech strany EPP, z ktorej pochádza i predseda danej Komisie. Politické priority vyjadrené v programe EPP sledujú i legislatívnu aktivitu tejto strany v EK. Tento fakt potvrdzujú i oblasti životné prostredie a imigrácia. Oblasti imigrácia sa strana EPP vo svojom volebnom programe v porovnaní s ďalšími dvomi stranami venovala v najväčšej miere, a tiež v tejto oblasti preukazuje najväčšiu legislatívnu aktivitu a ovláda DG primárne zodpovedné za túto oblasť. Naopak, oblasť životného prostredia bola v programe EPP na poslednom mieste, strana jej tiež venovala najmenej priestoru a túto oblasť vo veľkej miere dostala do správy strana S&D.

Tabuľka 10 je venovaná súhrnu návrhov, kde sa je možné pozrieť na obe Komisie ako celok. V tejto tabuľke sú uvedené percentuálne zastúpenia všetkých okódovaných výrokov v daných oblastiach, ktoré sú vyvážené počtom komisárov za každé politické zoskupenie, a tiež percentuálne zastúpenie návrhov daných Komisií bez ohľadu na politické krytie komisárov. Z tohto prehľadu jasne vidieť, že oblasť „sociálne témy – ľudské práva“ nebola zastúpená ani u jednej Komisie vo významnej miere alebo vôbec. Taktiež je možné zhodnotiť, že v prípade Junckerovej Komisie nedošlo k zvýšenej korelácii s politickými programami daných strán.

Analýzou druhej čiastkovej hypotézy sa tak ukázalo, že nie je možné usudzovať vypozerovanie zvýšenej politickej afiliácie druhej sledovanej Komisie, v tomto bode sa „politizovaná“ EK nelíši od svojho predchodcu. Tiež sa však ukazuje, že je možné vysledovať istý trend spočívajúci v náznaku prerozdelenia portfólií i na základe politickej príslušnosti, kedy predseda druhej sledovanej Komisie, prerozdelením portfóliá v zhode s prioritami strany, z ktorej pochádza.

	Barrosova Komisia		Junckerova Komisia	
	Zastúpenie v programoch (%)	Počet návrhov v danej oblasti (%)	Zastúpenie v programoch (%)	Počet návrhov v danej oblasti (%)
Ekonomika a deregulácia	29 (1.-2.)	50 (1.)	32 (2.)	42,5 (1.)
Imigrácia	28 (3.)	10 (3.)	37 (1.)	22,5 (3.)
Životné prostredie	29 (1.-2.)	33,3 (2.)	29 (3.)	35 (2.)
Sociálne témy – ľudské práva	28 (N/A)	6,7 (N/A)	32 (N/A)	0 (N/A)

Tab. 10: Komisie ako celok v porovnaní – programy strán vs. legislatívna aktivita

4.2 Analýza (3.hypotéza)

Nasledujúca časť tejto kapitoly sa venuje dokazovaniu tretej čiastkovej hypotézy, ktorá znie:

H3: Členovia strany, ktorej členom je i predseda politizovanej EK (teda Komisie pod vedením Jean-Claude Junckera) budú v danej Komisii zodpovední za väčšinu portfólií, ktoré sa dajú označiť ako primárne ekonomického charakteru.

Táto hypotéza vychádza z faktu, že predseda EK je zodpovedný za prerozdelenie jednotlivých portfólií medzi komisárov. Môže tak výrazne ovplyvniť fungovanie celej Komisie, čo sa v istom zmysle ukázalo i pri dokazovaní predchádzajúcej hypotézy. Ekonomické témy sú dlhodobo považované za oblasť, ktorá je politickými zoskupeniami v EP vnímaná za jednu z najdôležitejších. Je to tiež oblasť, na ktorej sa strany v EP výrazne štiepia (vid'. Gabel a Hix, 2002; McElroy a Benoit, 2007, 2011). Dôležitosť týchto tém dokladá i analýza predvolebných programov uvedená v predchádzajúcej časti práce, kedy strany v oboch sledovaných obdobiach venovali najväčšiu pozornosť práve týmto témam. Predpoklad teda znie, že politizovaná Komisia bude rozdelená viac na základe politickej afiliácie a politického programu jednotlivých strán, a teda ekonomická oblasť, bude primárne ovládaná komisármi strany, z ktorej pochádza predseda Komisie.

V tabuľke č.11 a 12 je zoznam jednotlivých portfólií prvej Barrosovej Komisie a Komisie Jean-Claude Junckera. Pri každom portfóliu je uvedená i strana, z ktorej pochádza zodpovedný komisár. Hrubo vyznačené sú tie portfóliá, ktoré sú chápané ako primárne

ekonomického charakteru. Samozrejme, že oblasť ekonomiky je veľmi široká a takmer každé portfólio má s touto oblasťou niečo spoločné. Napriek tomu, snaha bola o vyznačenie tých portfólií, ktoré sa zaoberajú primárne ekonomickými témami, t.j. otázkami ako dane, konkurencieschopnosť, podnikanie, zamestnanie, trh, rozpočet a podobne.

Portfólio	Strana
Predseda	EPP
Medziinštitucionálne vzťahy a komunikačná stratégia	PES
Podnikanie a priemysel	PES
Spravodlivosť, sloboda a bezpečnosť	EPP
Administratívne záležitosti, audit a boj proti podvodom	ELDR
Doprava	EPP
Informačná spoločnosť a médiá	EPP
Životné prostredie	EPP
Hospodárske a menové záležitosti	PES
Námorné záležitosti a rybné hospodárstvo	EPP
Veda a výskum	Nezávislý
Rozšírenie	ELDR
Dane a colná únia	PES
Hospodárska súťaž	ELDR
Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka	ELDR
Obchod, európska susedská politika a úrad pre spoluprácu EuropeAid	EPP
Vnútrotrh a služby	ELDR
Zamestnanosť, sociálne záležitosti a rovnosť príležitostí	PES
Energetika	EPP
Zdravie	ELDR
Vonkajšie vzťahy	PES
Finančné plánovanie a rozpočet	Nezávislý
Regionálna politika	Nezávislý
Rozvoj a humanitárna pomoc	ELDR
Vzdelávanie, odborná príprava, kultúra a mládež	EPP
Viacjazyčnosť (od 1.1.2007)	Nezávislý
Ochrana spotrebiteľov (od 1.1.2007)	ELDR

Tab 11: Portfóliá a zodpovedné strany - Barrosova Komisia²

² Zdroj: Európska komisia, 2009

Portfólio	Strana
Predseda	EPP
Lepšia právna regulácia, medziinštitucionálne vzťahy, právny štát a Charta základných práv	PES
Zahraničné veci a bezpečnostná politika	PES
Rozpočet a ľudské zdroje	EPP
Jednotný digitálny trh	ALDE
Energetická únia	PES
Euro a sociálny dialóg	EPP
Pracovné miesta, rast, investície a konkurencieschopnosť	EPP
Digitálna ekonomika a spoločnosť	EPP
Európska susedská politika a rokovania o rozšírení	EPP
Obchod	ALDE
Medzinárodná spolupráca a rozvoj	PES
Oblasť klímy a energetiky	EPP
Životné prostredie, námorné záležitosti a rybárstvo	PES
Zdravie a bezpečnosť potravín	PES
Migrácia, vnútorné záležitosti a občianstvo	EPP
Zamestnanosť, sociálne záležitosti, zručnosti a pracovná mobilita	EPP
Hospodárske a finančné záležitosti, dane a clá	PES
Humanitárna pomoc a krízové riadenie	EPP
Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka	EPP
Finančná stabilita, finančné služby a únia kapitálových trhov	AECR
Doprava	ALDE
Vnútorný trh, priemysel, podnikanie a MSP	EPP
Spravodlivosť, spotrebiteľia a rodová rovnosť	ALDE
Vzdelávanie, kultúra, mládež a šport	EPP
Regionálna politika	PES
Hospodárska súťaž	ALDE
Výskum, veda a inovácia	EPP

Tab. 12: Portfóliá a zodpovedné strany - Junckerova Komisia³

V prípade prvej sledovanej Komisie je za primárne ekonomické portfóliá označených 9 oblastí, z toho 2 za stranu EPP, 4 patria PES, 2 ELDR a 1 portfólio je obsadené nezávislým komisárom. V Junckerovej Komisii je za primárne ekonomické označených 10 portfólií, z toho 6 patrí strane EPP, 1 strane PES (S&D), 2 portfóliá ALDE a 1 AECR.

³ Zdroj: Európska komisia, 2016

Hypotéza č.3 je tak pomerne jednoznačne dokázaná. Zatiaľ čo v prvej Komisii majú väčšinu v ekonomických portfóliách komisári zo strany PES (4 z 9), a to i napriek tomu, že predseda Komisie pochádzal zo strany EPP, ktorá zaberá iba 2 ekonomické portfóliá; v Komisii pod vedením Junckera je EPP zodpovedné za 6 ekonomických oblastí z 10, pričom 2 patria strane ALDE, ktorá sa pri ekonomických otázkach s EPP pomerne zhoduje (viď tabuľka 6). Z tohto hľadiska teda možno opäť uvažovať o značnom vplyve politického rozhodovania pri prerozdeľovaní jednotlivých portfólií v druhej sledovanej Komisii.

5. Európska komisia a personálne zloženie (dokazovanie 4.hypotézy)

Posledná kapitola tejto práce sa zaoberá 4. čiastkovou hypotézou, ktorá znie:

H4: V politizovanej Komisii (Komisii pod vedením Jean-Claude Junckera) bude viac komisárov, ktorých možno definovať ako „kariérni politici“, resp. ide o komisárov s výraznou politickou kariérou (v porovnaní s Komisiou José Manuel Barrosa).

Anchrit Wille vo svojej štúdií prichádza s tézou, že demokratizačné zmeny EÚ viedli mimo iného i k zmene troch aspektov týkajúcich sa kompozície Kolégia EK: výberu komisárov, samotného zloženia Kolégia a kariérnych dráh jednotlivých komisárov. (2012) Snaha o reprezentatívnu demokraciu, ktorej konkrétne prejavy možno vysledovať v dlhotrvajúcom procese „demokratizácie EÚ“ začínajúcom na začiatku 90.rokov, mala tak na fungovanie EK značné dopady, a to i čo sa týka podmienok kladených na nových komisárov. Wille píše: „Profil Kolégia indikuje, že EK sa vyvíja smerom k skutočnej exekutive, v ktorej sa prítomnosť politických kompetencií a reprezentácie stáva relevantnou.“ (2012, s.391). Komisia sa tak mala zmeniť z čisto technokratického orgánu na politický orgán, čo so sebou nesie i zmenené nároky na komisárov, pričom „politická profesionalizácia“ sa stáva stále častejšou podmienkou pre vstup do kolégia. (Wille, 2012) Wille rozlišuje tri základné kariérne dráhy komisárov:

- „technokratická kariéra“ – ide o komisárov, ktorí nemajú/nemali žiadne predchádzajúce skúsenosti s politickým postom,
- „politická kariéra“ – ide o komisárov, ktorí majú/mali skúsenosti z politických postov, ale i z iných oblastí, nejde teda o ľudí, ktorí sa „živia“ politikou celé svoje profesionálne pôsobenie,

- „kariérni politici“ – ide o komisárov, ktorí väčšinu (alebo i celý) svoj dovtedajší profesionálny život strávili na rôznych politických postoch. (Wille, 2012)

V spojitosti so zmenenou procedúrou voľby predsedu EK, možno teda predpokladať, že posilnená úloha EP (ako súčasť „demokratizačných“ opatrení) spôsobila, že na nových komisárov sú kladené ešte vyššie politické nároky, a teda že politizovaná Komisia bude pozostávať vo väčšej miere z komisárov, ktorí sa dajú označiť ako „kariérni politici“. Títo komisári sú tak podľa Willeho schopní lepšie zvládať čím ďalej, tým väčšie politické nároky na nich kladené v EK. Ich skúsenosť s politickým životom sa tak stáva „konkurenčnou výhodou“ v boji o post komisára v EK. (Wille, 2002) Je však potrebné upozorniť i na fakt, že trend výraznej politickej profilácie jednotlivých komisárov je v EK sledovaný už dlhodobo a dráha „kariérneho politika“ sa stáva čím ďalej, tým častejšie zastúpená. (Wille, 2002) I preto je analýza zameraná i na ďalší súvisiaci aspekt – dôležitosť predchádzajúceho politického postu, pričom možno predpokladať, že politizácia sa prejaví nie len zvýšeným počtom „kariérnych politikov“ v Komisii, ale aj tým, že väčší počet komisárov pôsobil na politických postoch, ktoré možno chápať ako politicky veľmi dôležité. S kategóriou „politicky veľmi dôležitý post“ pracuje i Holger Döring (2007), ktorý pre tieto účely využíva dáta zozbierané autormi Druckmanom a Warwickom (2005), ktorí skúmali dôležitosť politických postov v jednotlivých západoeurópskych krajinách. V roku 2008 autori Druckman a Roberts publikovali podobnú štúdiu zameranú na východoeurópske krajiny. Napriek tomu, že výskum týkajúci sa západoeurópskych krajín bol vykonávaný v rokoch 2000 až 2002 a výskum východoeurópskych krajín bol zameraný na obdobie v rokoch 1990 – 2002, Döring uvádza, že i keď sa jednotlivé hodnoty dôležitosti mohli medzičasom zmeniť, stále ide o najlepší dostupný zdroj týchto dát. Z oboch výskumov (viď. Druckman a Warwick, 2005; Druckman a Roberts, 2008) pomerne jasne vyplynulo, že v krajinách západnej i východnej Európy sú veľmi podobné trendy a ako najdôležitejšie sú chápané tieto posty (v poradí od najdôležitejšieho): Premiér, minister financií, zahraničných vecí a vnútra. Každému postu bola tiež vo výskume týchto autorov pridelená číselná hodnota udávajúca dôležitosť daného postu. V prílohe č.4 je k nahliadnutiu tabuľka udávajúca priemerné dôležitosti jednotlivých portfólií v západoeurópskych i východoeurópskych krajinách, ktoré sú následne pre účely našej práce opätovne spriemerované, a tak je každému portfóliu pridelená jedna číselná hodnota udávajúca jeho priemernú dôležitosť v európskych krajinách. Za najdôležitejšie tak sú považované posty v národných vládach

na úrovni jednotlivých ministerstiev. Döring uvádza: „Kategória s najdôležitejšími postami pozostáva z bývalých premiérov a najdôležitejších národných ministerstiev, druhá v poradí nasleduje kategória s priemernými ministerstvami, tretia kategória s menej dôležitými ministerstvami a posledná kategória je tvorená rôznymi nevládnymi pozíciami (poslanci, diplomati, politickí poradcovia/experti a pod.).“ (2007, s.224)

5.1 Analýza

V tabuľkách č.13 a 14 sú prehľady jednotlivých členov prvej Komisie pod vedením José Manuel Barrosa a Komisie Jean-Claude Junckera s ich politickou príslušnosťou a zaradením do kategórie „technokratická kariéra“ (TECHN), „politická kariéra“ (POL) a „kariérny politik“ (KAR). Pri tých komisároch, ktorí zastávali i nejaký vládny post (teda prvé tri kategórie zmienené v Döring, 2007) je tiež uvedená číselná hodnota udávajúca dôležitosť daného postu (viď príloha 4). Dvom komisárom v prípade prvej Komisie a jednej komisárke v druhej Komisii, ktorí zastávali posty ministrov európskych záležitostí, bola pridelená hodnota 1.

Ako možno vyčítať z tabuľky č.13, Barrosova Komisia mala do roku 2007 25 členov, od roku 2007 ich počet vzrástol na 27 z dôvodu pripojenia sa Rumunska a Bulharska do EÚ. Pre účely práce je však zaujímavé to zloženie EK, ktoré fungovalo v čase prvých 15 mesiacov funkčného obdobia. V tabuľke č. 14 je prehľad členov Komisie pod vedením Jean-Claude Junckera. Celkovo ide o 28 komisárov.

Meno	Pozícia	Krajina	Kariéra/ minulý post	Poznámka
José Manuel Barroso	Predseda EK	Portugalsko	KAR/2,29	
Catherine Ashton	Člen Podpredsedníčka	Veľká Británia	-	Od 6.10.2008 Od 1.9.2009
Margot Wallström	Podpredsedníčka	Švédsko	KAR/1,04	
Günter Verheugen	Podpredseda	Nemecko	KAR	
Franco Frattini	Podpredseda	Taliano	POL/1,44	Do 23.4.2008
Antonio Tajani	Podpredseda	Taliano	-	Od 18.6.2008
Jacques Barrot	Podpredseda	Francúzsko	KAR/1,16	
Síim Kallas	Podpredseda	Estónsko	POL/2,29	
Viviane Reding	Člen	Luxembursko	POL	
Stavros Dimas	Člen	Grécko	POL/1,16	
Joaquín Almunia	Člen	Španielsko	POL/1,34	
Joe Borg	Člen	Malta	POL/1,44	
Janez Potočnik	Člen	Slovinsko	POL/1	
Olli Rehn	Člen	Fínsko	KAR	
László Kovács	Člen	Maďarsko	KAR/1,44	
Neelie Kroes	Člen	Holandsko	POL/0,89	
Mariann Fischer Boel	Člen	Dánsko	POL/0,95	
Benita Ferrero-Waldner	Člen	Rakúsko	POL/1,44	
Charlie McCreevy	Člen	Írsko	KAR/1,65	
Vladimír Špidla	Člen	Česká rep.	POL/2,29	
Andris Piebalgs	Člen	Lotyšsko	POL/1,65	
Megien Kuneva	Člen	Bulharsko	-	Od 1.1.2007
Leonard Orban	Člen	Rumunsko	-	Od 1.1.2007
Dalia Grybauskaitė	Člen	Litva	KAR/1,65	Do 1.7.2009
Algirdas Šemeta	Člen	Litva	-	Od 1.7.2009
Danuta Hübner	Člen	Poľsko	POL/1	Do 4.7.2009
Pawel Samecki	Člen	Poľsko	-	Od 4.7.2009
Louis Michel	Člen	Belgicko	POL/1,44	Do 17.7.2009
Karel De Gucht	Člen	Belgicko	-	Od 17.7.2009
Ján Figel'	Člen	Slovensko	POL	Do 1.10.2009
Maroš Šefčovič	Člen	Slovensko	-	Od 1.10.2009
Markos Kyprianou	Člen	Cyprus	KAR/1,65	Do 3.3.2008
Androulla Vassiliou	Člen	Cyprus	-	Od 3.3.2008
Peter Mandelson	Člen	Veľká Británia	POL/1,16	Do 3.10.2008

Tab. 13: Zloženie EK a kariéra komisárov – Barrosova Komisia (kurzívou sú označení komisári, ktorí nepôsobili počas prvých 15 mesiacov fungovania EK)⁴

⁴ Zdroj: Európska komisia, 2009

Meno	Pozícia	Krajina	Kariéra/ minulý post
Jean-Claude Juncker	Predseda EK	Luxembursko	KAR/2,29
Frans Timmermans	Prvý podpredseda	Holandsko	KAR/1,44
Federica Mogherini	Podpredsedníčka	Taliansko	KAR/1,44
Kristalina Georgieva	Podpredsedníčka	Bulharsko	POL
Andrus Ansip	Podpredseda	Estónsko	POL/2,29
Maroš Šefčovič	Podpredseda	Slovensko	KAR
Valdis Dombrovskis	Podpredseda	Lotyšsko	POL/2,29
Jyrki Katainen	Podpredseda	Fínsko	KAR/2,29
Günther Oettinger	Člen	Nemecko	POL
Johannes Hahn	Člen	Rakúsko	POL/0,99
Cecilia Malmström	Člen	Švédsko	POL/1
Neven Mimica	Člen	Chorvátsko	KAR/1,23
Miguel Arias Cañete	Člen	Španielsko	POL/0,95
Karmenu Vella	Člen	Malta	POL/1,16
Vytenis Andriukaitis	Člen	Litva	POL/0,97
Dimitris Avramopoulos	Člen	Grécko	KAR/1,44
Marianne Thyssen	Člen	Belgicko	POL
Pierre Moscovici	Člen	Francúzsko	POL/1,65
Christos Stylianides	Člen	Cyprus	KAR
Phil Hogan	Člen	Írsko	KAR/0,75
Jonathan Hill	Člen	Veľká Británia	POL
Violeta Bulc	Člen	Slovinsko	POL/1,23
Elżbieta Bienkowska	Člen	Poľsko	POL/1,23
Věra Jourová	Člen	Česká rep.	POL/0,95
Tibor Navracsiacs	Člen	Maďarsko	POL/1,44
Corina Crețu	Člen	Rumunsko	KAR
Margrethe Vestager	Člen	Dánsko	KAR/1,65
Carlos Moedas	Člen	Portugalsko	POL

Tab. 14: Zloženie EK a kariéra komisárov – Junckerova Komisia ⁵

Na základe výsledkov z oboch tabuliek možno usúdiť, že zmenená forma voľby predsedu EK a posilnenie EP nemali na novú Komisiu v tomto ohľade výrazný vplyv, a to najmä preto, že už i pri prvej sledovanej Komisii jasne vidieť nastavený trend politických nominácií komisárov. Ani v jednej zo sledovaných Komisií nie je komisár, ktorý by sa dal označiť ako komisár s technokratickou kariérou, pri prvej sledovanej Komisii je z celkového počtu 25 komisárov, 9 kariérnych politikov (KAR), teda ľudí, ktorí väčšinu alebo celý svoj profesionálny život venovali politickým funkciám na rôznych úrovniach. V druhej sledovanej Komisii je to 11 komisárov z 28.

⁵ Zdroj: Európska komisia, 2016

Čo sa týka dôležitosti politických postov, v prípade prvej Komisie je ohodnotených pozitívnu hodnotou 21 z 25 komisárov (84%), pričom priemerná hodnota dôležitosti minulých postov prvej Komisie (teda všetkých 25 komisárov) je 1,21.

V druhej sledovanej Komisii je ohodnotených 20 z 28 komisárov (71,4%), čo je v porovnaní s prvou Komisiou pokles. Priemerná hodnota dôležitosti minulých postov je v prípade druhej Komisie 1,02.

Na základe týchto výsledkov je možné konštatovať, že štvrtá sledovaná hypotéza nebola potvrdená a nie je možné na základe kariérnych profilov komisárov usudzovať výraznú zmenu v zložení Kolégia. Trend, ktorý bol nastavený už pred funkčným obdobím prvej Komisie je však naďalej aktuálny a možno predpokladať, že bude prítomný i v nasledujúcich funkčných obdobiach. Nová voľba predsedu EK tak tento trend nijak výrazne neovplyvnila.

Záver

Politizácia je veľmi rôznorodý proces, na ktorý v spojitosti s EÚ existujú odlišné názory. Táto práca vychádzala zo základnej premisy, že zmenou voľby predsedu EK došlo k posilneniu právomocí EP. To, že jednotlivé politické zoskupenia v EP navrhli kandidátov na post predsedu EK pred voľbami do EP, je považované za výraznú zmenu v rámci voľby predsedu EK. Nový predseda EK, ktorý bol zvolený i na základe tejto zmeny, a teda pochádza z najväčšej a víťaznej strany v EP, ktorá s jeho menom vstúpila i do volieb, tak po novom môže argumentovať iným typom politického mandátu a odvolávať sa na demokratickú vôľu občanov EÚ. Tento jav mal mať za dôsledok politizáciu celej EK, a tak ešte väčšie previazanie EP a EK.

Koncept politizácie EK je možné uchopiť hneď z dvoch hľadísk, pričom prvé chápe politizáciu ako navyšovanie dôležitosti politického rozhodovania v rámci EK (v protiklade k byrokratickému rozhodovaniu), a druhé hľadisko nazerá na tento koncept ako na externý jav, ktorý je spôsobený viacerými faktormi a má dopady na fungovanie celej EÚ. V prípade EK hovorí najmä o navyšovaní stranického konfliktu v rámci tejto inštitúcie a vyššom zastúpení politikov na úkor expertov.

Práca sa preto zamerala na skúmanie troch základných oblastí v rámci EK, ktoré mohli byť ovplyvnené zvýšenou politizáciou. Tieto oblasti boli reflektované v stanovených čiastkových hypotézach, ide o previazanosť legislatívnej aktivity EK a verejnej mienky, o navyšovanie politickej afiliácie v rámci EK a o zmeny v samotnej kompozícii Kolégia EK.

Prvým predpokladom práce bolo, že politizovaná EK bude viac a výraznejšie reflektovať verejnú mienku v EÚ, bude teda navrhovať a venovať sa vo svojej legislatívnej činnosti najmä tým témam, ktoré sú verejnosťou vnímané ako najdôležitejšie. Tento predpoklad priamo súvisí s navýšením previazanosti EK a EP. Analýza ukázala, že istý trend je možné vysledovať, a síce druhá sledovaná Komisia navrhuje viac návrhov v oblastiach, ktoré sú vnímané verejnosťou výraznejšie. Prvú hypotézu je teda možné pokladať za dokázanú. V tomto bode je však možné usudzovať iba to, že politizácia inštitúcie mohla mať dopady na rozhodovací proces EK. Aby však bolo možné uzavrieť, že táto legislatívna aktivita bola spôsobená verejnou mienkou, bolo by nutné previesť ďalší výskum, ktorý by sa týmto vzťahom zaoberal.

Druhá a tretia hypotéza sa venovali oblasti politickej afiliácie oboch Komisií. Predpoklad znel, že politizovaná Komisia ako celok, ale i jednotliví komisári v rámci nej, sa budú viac riadiť politickým programom zoskupení, z ktorých pochádzajú. Pri analýze druhej hypotézy sme sa zamerali na určenie programových priorít jednotlivých politických zoskupení v EP pomocou metódy obsahovej analýzy textu a následného porovnania s vyvíjanou legislatívnou aktivitou príslušných komisárov. Ukázalo sa, že druhá sledovaná Komisia nepreukazuje žiaden významný rozdiel v porovnaní s prvou Komisiou a nedošlo teda k žiadnej zvýšenej pozitívnej korelácii programov a návrhov danej Komisie. V tomto smere teda nemožno konštatovať zvýšenie politickej afiliácie. Dôležitým zistením však je náznak politického pridelovania portfólií v rámci druhej sledovanej Komisie, kedy predseda tejto EK rozdelil portfóliá medzi jednotlivých komisárov v zhode s prioritami strany, z ktorej pochádza. S tým úzko súvisí i obsah tretej dokazovanej hypotézy, ktorá sa zaoberala taktiež prerozdeľovaním portfólií medzi jednotlivých komisárov. Vzhľadom na to, že ekonomické témy sú dlhodobo považované jednotlivými politickými zoskupeniami v EP za najdôležitejšie, predpokladali sme, že predseda politizovanej EK pridelí väčšinu ekonomicky zameraných portfólií v rámci svojej Komisie komisárom pochádzajúcim z rovnakej strany. Táto hypotéza sa pomerne jednoznačne potvrdila, pričom až 60% (6 z 10) ekonomických portfólií patrí strane predsedu druhej sledovanej Komisie. V prvej Komisii zaberala strana predsedu iba zhruba 22% ekonomických portfólií (2 z 9).

Posledná hypotéza bola zameraná na konkrétne personálne zloženie Komisií, pričom vychádzala z predpokladu, že komisári v politizovanej Komisii budú vo väčšej miere charakterizovateľní ako tzv. „kariérni politici“, resp. budú mať i skúsenosť s dôležitým politickým postom. Politizovaná EK totiž má kľať vyššie politické nároky na jednotlivých komisárov, a tak sa táto kariérna črta stáva konkurenčnou výhodou vo výberovom procese. Táto hypotéza však nebola dokázaná, obe sledované Komisie síce potvrdzujú trend vysokého zastúpenia kariérnych politikov, ale pri vzájomnej komparácii nie je badateľný žiaden výrazný rozdiel. Podobná situácia nastáva i pri porovnaní dôležitosti predchádzajúcich postov v rámci oboch Komisií. Zmenená voľba predsedu EK tak na tento aspekt nemala predpokladaný dopad.

Hlavná hypotéza práce tak bola potvrdená len sčasti. Je možné konštatovať, že nová voľba predsedu EK nastavuje isté trendy vo fungovaní EK, ktoré, aby bolo možné potvrdiť, je potrebné ešte v budúcnosti opätovne preskúmať. Za najväčší prínos tejto práce ale možno

považovať práve stanovenie týchto trendov. Ide najmä o navýšenie vnímavosti verejnej mienky Európskou komisiou a o politické prerozdelenie portfólií predsedom EK, kedy viac reflektuje priority strany, z ktorej pochádza. V súčasnosti je tiež možné konštatovať, že EK už nie je technokratickým telesom, akým bola pri svojom vzniku a politické aspekty vstupujú do jej každodenného fungovania čoraz častejšie a vo väčšej miere.

Summary

This thesis deals with the concept of politicization of the European Commission (henceforth also EC). It stems from the assumption that the new election procedure of the President of the European Commission, in which individual European political parties nominate the candidates for the post of the President (so-called “Spitzenkandidaten”), has caused the strengthening of the European Parliament. This should then cause the politicization of the European Commission and thus influence its everyday functioning. There are identified three main areas in which this change could be clearly visible. Firstly, politicized European Commission should be more responsive to the public opinion; secondly, political affiliation should be more visible and important for the decision-making in the Commission and thirdly, the inner composition of the College of commissioners should be changed in favour of “career politicians”. These three areas are then transformed into four hypotheses. Two Commissions are compared for the purpose of their analysis – first Commission led by José Manuel Barroso which served from 2004 until 2009 and the current European Commission, which started to function in 2014, led by Jean-Claude Juncker. The later Commission is the first Commission in the history of the EU which was formed by the new election procedure of its president as he was nominated by the winning party of the European elections. Therefore, this Commission is understood for the purpose of the hypotheses as the politicized Commission.

First hypothesis deals with the relationship between the EC and the public opinion. We compare the legislative proposals of both Commissions with the results of Barometer, the public opinion survey of the European Union, which is published twice a year. In these surveys, we are interested in the question in which the citizens should determine two areas which they think are the most crucial for them. Afterwards, legislative proposals from first 15 months of both Commissions are studied and each proposal is classified into one

of the areas which are mentioned in barometers. Based on this, we are able to look at the correlation between the legislative initiative of both Commissions and the public opinion. As a result, the hypothesis is partly confirmed, as the second Commission shows linear dependence with the correlation coefficient $r_2 = 0,22$, while the coefficient of the first Commission is $r_1 = -0,13$. This is, however, not statistically a very reliable result, even though it can be concluded that there is an obvious trend towards linear dependence.

The second and third hypothesis deals with the question of political affiliation of the individual commissioners as well as of the whole Commission. In the second hypothesis we are focused on the analysis of the political manifestos published by the European political parties before each of two respective European elections, in 2004 and in 2014. In order to analyse the manifestos, the technique of content analysis is used. We are focused on four areas which are mostly prone to be politicized as they are identified to be the areas in which the European parties clash mostly (economics and deregulation, immigration, environmental policy and social area – human rights). Manifestos are then coded, using the coding frame (see Appendix 3). This is done by coding every statement which is connected to our issue areas for one category in the coding frame. As a result, we are able to see the degree to which the parties were interested in each of the four areas. Based on this we can compare the legislative proposals of both Commissions in order to see whether the commissioners issue more proposals in areas which were the most salient to their parties. The most important conclusion from this hypothesis is that in case of the second Commission there is an indication of politically assigned portfolios to the individual commissioners.

The third hypothesis is closely connected to the previous one as it also studies the portfolios assigned to the individual commissioners. This hypothesis states that in the politicized Commission most of the economically oriented portfolios will be under the political leadership of the commissioners who are from the same political party as is the president of the Commission. This hypothesis is proved, as in the second Commission 6 out of 10 economic portfolios (60%) are assigned to the commissioners from the same party as is the president in comparison to only 2 out of 9 economic portfolios (22%) in the first studied Commission.

The last hypothesis studies the inner composition of both Commissions. It argues that the politicized Commission should consist of the commissioners who can be defined as

“career politicians” who, before becoming the members of the Commission, held an important political position in their nation state. The importance of the previous political post is determined by the table in Appendix 4 which is based on the previous research (see Druckman and Warwick, 2005; Druckman and Roberts, 2008). This hypothesis is, however, not proved, as both Commissions consist of approximately the same number and type of politicians. Therefore, the new election procedure of the President of the EC has not had any impact on the inner composition of the College.

In conclusion, the thesis shows that it is possible to trace a positive trend in public opinion awareness from the side of the European Commission as well as an indication of the political assignment of individual portfolios among commissioners. On the other hand, the strengthening of the political affiliation of the Commissions and the change of the inner composition of the College were not confirmed. The biggest contribution of this thesis is thus defining specific trends, which the future research might be focused on.

Použitá literatúra

PRIMÁRNE ZDROJE – primárne právo EÚ, webové portály EÚ

BARROSO, José Manuel Durão. *Správa o stave Únie 2012* [online]. 2012, (SPEECH/12/596) [cit. 2015-11-26]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-12-596_sk.htm

EUR-lex: Prístup k právu Európskej únie [online]. Európska únia, 2016. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/>

EURÓPSKA KOMISIA. *Členovia Komisie predsedu Barrosa (2004 -2009)* [online]. Európska únia, 2009 [cit. 2016-04-09].

Dostupné z: http://ec.europa.eu/archives/commission_2004-2009/index_sk.htm

EURÓPSKA KOMISIA. *Kolégium (2014-2019): Komisári - Politické riadenie Európskej komisie* [online]. Európska únia, 2016 [cit. 2016-04-09].

Dostupné z: http://ec.europa.eu/commission/2014-2019_sk

EURÓPSKA KOMISIA. *Vol'by do Európskeho parlamentu 2014: Komisia odporúča politickým stranám, aby navrhli kandidáta na funkciu predsedu Komisie* [online]. 2013, (IP/13/215) [cit. 2015-11-26]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-215_sk.htm

EURÓPSKA ÚNIA. *Konsolidované znenia Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o založení európskeho spoločenstva*. Úradný vestník Európskej únie, 2006.

EURÓPSKA ÚNIA. *Konsolidované znenie Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o fungovaní Európskej únie, Charta základných práv Európskej únie*. Luxemburg: EUROPEAN COMMISSION, 2010. ISBN 978-928-2425-893.

EURÓPSKA ÚNIA. Najčastejšie otázky o právomociach EÚ a Európskej komisie. In: *Európska iniciatíva občanov: Oficiálny register* [online]. Európska únia, 2016 [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/competences/faq#q1>

PRIMÁRNE ZDROJE – barometre

EUROPEAN COMMISSION. *Eurobarometer 62: Public Opinion in the European Union* [online]. European Commission, 2005 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb62/eb_62_en.pdf

EUROPEAN COMMISSION. *Eurobarometer 63: Public Opinion in the European Union* [online]. European Commission, 2005 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb63/eb63_en.pdf

EUROPEAN COMMISSION. *Eurobarometer 64: Public Opinion in the European Union* [online]. European Commission, 2006 [cit. 2016-03-25]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb64/eb64_en.pdf

EUROPEAN COMMISSION. *Standard Eurobarometer 82: Public Opinion in the European Union, First Results* [online]. European Commission, 2014 [cit. 2015-04-25]. DOI: 10.2775/68303. ISBN: 978-92-79-44547-7. Dostupné z: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb82/eb82_first_en.pdf

EUROPEAN COMMISSION. *Standard Eurobarometer 83: Public Opinion in the European Union, First Results* [online]. European Commission, 2015 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb83/eb83_first_en.pdf

EUROPEAN COMMISSION. *Standard Eurobarometer 84 – Autumn 2015: Public Opinion in the European Union, First Results* [online]. European Commission, 2015 [cit. 2016-04-15]. DOI: 10.2775/900566 ISBN: 978-92-79-54163-6 Dostupné z: <http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/PublicOpinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/STANDARD/surveyKy/2098>

PRIMÁRNE ZDROJE – politické programy

Voľby 2004

EUROPEAN LIBERAL, DEMOCRAT AND REFORM PARTY. *ELDR Manifesto 2004 European parliamentary elections*. Amsterdam, 2003, s. 1-27. Dostupné z: <http://www.aldeparty.eu/sites/eldr/files/pages/7475/2004-manifesto.pdf>

EUROPEAN PEOPLE'S PARTY. *EPP Electoral Manifesto*. 2004, s. 1-3. Dostupné z: http://www.kas.de/upload/ACDP/CDU/Programme_Europaparlament/EPPElectionsmanifesto2004.pdf

PARTY OF EUROPEAN SOCIALISTS. *Growing stronger together: Manifesto of the Party of European Socialists for the June 2004 European Parliament elections*. Brussels, 2004, s. 1-10.

Dostupné z:

http://d3n8a8pro7vhmx.cloudfront.net/partyofeuropeansocialists/pages/90/attachments/original/1394887098/Manifesto_2004_EN.pdf?1394887098

Voľby 2014

ALLIANCE OF LIBERALS AND DEMOCRATS FOR EUROPE PARTY. *A Europe that works: European Liberals are the first to adopt election manifesto*. 2014, s. 1-8.

Dostupné z:

https://www.aldeparty.eu/sites/eldr/files/news/10204/2014_alde_party_manifesto.pdf

EUROPEAN PEOPLE'S PARTY. *Why vote for the European People's Party?*. 2014, s. 1-21. Dostupné z: http://en.top09.cz/files/soubory/european-people-s-party-election-programme-2014_1034.pdf

PARTY OF EUROPEAN SOCIALISTS. *Towards a new Europe: PES Manifesto*. Rome, 2014.

Dostupné z:

http://d3n8a8pro7vhmx.cloudfront.net/partyofeuropeansocialists/pages/1/attachments/original/1397230958/110001306_PES_Manifesto_UK.pdf?1397230958

SEKUNDÁRNE ZDROJE:

BARTOLINI, Stefano. Should the Union be 'Politicised'? Prospects and Risks. In: *Politics: The Right or the Wrong Sort of Medicine for the EU?: Two papers by Simon Hix and Stefano Bartolini* [online]. Policy Paper N°19. Notre Europe, 2006, s.28-48 [cit. 2015-01-04]. Dostupné z : https://www.researchgate.net/publication/251643577_Politics_The_Right_or_the_Wrong_Sort_of_Medicine_for_the_EU

BÜRGIN, Alexander. *The Parliamentarization of the EU. From Nice to the Constitution: Shared norms in argumentative processes*. Mannheim Center for European Social Research (MZES), [b.r.], s.1-34 [cit. 2015-09-28].

BURSTEIN, Paul. The Impact of Public Opinion on Public Policy: A Review and an Agenda. *Political Research Quarterly* [online]. 2003, **56**(1), s.29-40 [cit. 2016-02-27]. DOI: 10.2307/3219881. ISSN 10659129. Dostupné z : <http://www.jstor.org/stable/3219881?origin=crossref>

COLOTKA, Peter. Právo európskej integrácie. In: SÝKORA, Peter, ed.. *Európska integrácia: úvod*. Pezinok: Formát, 2000, s.115 - 130. ISBN 80-89005-01-2.

DE WILDE, Pieter. No Polity for Old Politics? A Framework for Analyzing the Politicization of European Integration. *Journal of European Integration* [online]. 2011, **33**(5), s. 559-575 [cit. 2014-11-15]. DOI: 10.1080/07036337.2010.546849. ISSN 0703-6337. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/07036337.2010.546849>

DE WILDE, Pieter a Michael ZÜRN. Can the Politicization of European Integration be Reversed?. *JCMS: Journal of Common Market Studies* [online]. 2012, **50**(S1), s.137-153 [cit. 2015-06-27]. DOI: 10.1111/j.1468-5965.2011.02232.x. ISSN 00219886. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1111/j.1468-5965.2011.02232.x>

DE WILDE, Pieter, Anna LEUPOLD a Henning SCHMIDTKE. Introduction: The differentiated politicisation of European governance. *West European Politics* [online]. 2015, **39**(1), s.3-22 [cit. 2015-11-08]. DOI: 10.1080/01402382.2015.1081505. ISSN 0140-2382. Dostupné z : <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/01402382.2015.1081505>

DÖRING, Holger. The Composition of the College of Commissioners: Patterns of Delegation. *European Union Politics* [online]. 2007, **8**(2), s. 207-228 [cit. 2016-04-17]. DOI: 10.1177/1465116507076430. ISSN 1465-1165. Dostupné z: <http://eup.sagepub.com/content/8/2/207>

DRUCKMAN, James N. a Andrew ROBERTS. Measuring portfolio salience in Eastern European parliamentary democracies. *European Journal of Political Research* [online]. 2008, **47**(1), s. 101-134 [cit. 2016-04-30]. DOI: 10.1111/j.1475-6765.2007.00719.x. ISSN 0304-4130. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1111/j.1475-6765.2007.00719.x>

DRUCKMAN, James N. a Paul V. WARWICK. The missing piece: Measuring portfolio salience in Western European parliamentary democracies. *European Journal of Political Research* [online]. 2005, **44**(1), s. 17-42 [cit. 2016-04-30]. DOI: 10.1111/j.1475-6765.2005.00217.x. ISSN 0304-4130.

Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1111/j.1475-6765.2005.00217.x>

EGEBERG, Morten. Executive politics as usual: role behaviour and conflict dimensions in the College of European Commissioners. *Journal of European public policy* [online]. 2006, **13**(1), s. 1-15 [cit. 2015-12-30]. ISSN 1350-1763. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/5014566_Executive_Politics_as_Usual_Role_Behaviour_and_Conflict_Dimensions_in_the_College_of_European_Commissioners

EURACTIV. Francúzska cesta ľahšieho odporu - zmena ústavy. In: *Euractiv* [online]. 2008 [cit. 2015-09-27]. Dostupné z: <http://www.euractiv.sk/buducnost-eu/clanok/francuzska-cesta-lahsieho-odporu-zmena---ustavy>

FABBRINI, Sergio. The Parliamentary Election of The Commission President: Constraints on The Parlamentarization of the European Union. *Luiss School of Government Working Paper Series SOG-WP9/2013* [online]. 2013, s. 1-27 [cit. 2015-09-27]. ISSN 2282-4189. Dostupné z: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2423364

FOLLESDAL, Andreas a Simon HIX. Why There is a Democratic Deficit in the EU: A Response to Majone and Moravcsik. *JCMS: Journal of Common Market Studies* [online]. 2006, **44**(3), s. 533-562 [cit. 2015-09-12]. DOI: 10.1111/j.1468-5965.2006.00650.x. ISSN 0021-9886. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1111/j.1468-5965.2006.00650.x>

GABEL, Matthew a Simon HIX. Defining the EU Political Space: An Empirical Study of the European Elections Manifestos, 1979-1999. *Comparative Political Studies* [online]. 2002, **35**(8), s. 934-964 [cit. 2015-04-15]. DOI: 10.1177/001041402236309. ISSN 0010-4140. Dostupné z: <http://cps.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/001041402236309>

GRABBE, Heather a Stefan LEHNE. *The 2014 European elections: Why a partisan Commission president would be bad for the EU*. Centre for European Reform [online]. 2013, s. 1-8 [cit. 2015-08-09].

Dostupné z: <http://www.cer.org.uk/publications/archive/essay/2013/2014-european-elections-why-partisan-commission-president-would-be-b>

HIX, Simon. Why the EU needs (Left-Right) Politics? Policy Reform and Accountability are Impossible Without It. In: *Politics: The Right or the Wrong Sort of Medicine for the EU?: Two papers by Simon Hix and Stefano Bartolini* [online]. Policy Paper N°19. Notre Europe, 2006, s.1-28 [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/251643577_Politics_The_Right_or_the_Wrong_Sort_of_Medicine_for_the_EU

HOBOLT, Sara B. A vote for the President? The role of Spitzenkandidaten in the 2014 European Parliament elections. *Journal of European Public Policy* [online]. 2014, **21**(10), s. 1528-1540 [cit. 2015-11-17]. DOI: 10.1080/13501763.2014.941148. ISSN 1350-1763. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13501763.2014.941148>

CHRISTIANSEN, Thomas. Tensions of European governance: politicized bureaucracy and multiple accountability in the European Commission. *Journal of European Public Policy* [online]. 1997, **4**(1), s. 73-90 [cit. 2015-08-09]. DOI: 10.1080/135017697344244. ISSN 1350-1763.

Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/135017697344244>

MAGNETTE, Paul a Yannis PAPADOPOULOS. On the politicization of the European consociation: A middle way between Hix and Bartolini. *European Governance Papers (EUROGOV)* [online]. 2008, No. C-08-01, s. 1-26 [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: <http://www.mzes.uni-mannheim.de/projekte/typo3/site/fileadmin/wp/abstract/C-08-01.htm>

MAHONY, Honor. Socialists warn EU leaders to respect parliament on Barroso issue. In: *Euobserver* [online]. Brussels, 2009 [cit. 2015-10-28]. Dostupné z: <https://euobserver.com/news/28297>

MANZA, Jeff a Fay Lomax COOK. A Democratic Polity?: Three Views of Policy Responsiveness to Public Opinion in the United States. *American Politics Research* [online]. 2002, **30**(6), s. 630-667 [cit. 2016-03-27]. DOI: 10.1177/153267302237231. ISSN 1532-673x.

Dostupné z: <http://apr.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/153267302237231>

MCCORMICK, John. *Understanding the European union: A Concise Introduction*. 4th edition. London: Palgrave Macmillan, 2008. ISBN 978 0 2302 0101 9.

MCELROY, Gail a Kenneth BENOIT. Party Groups and Policy Positions in the European Parliament. *Party Politics* [online]. 2007, **13**(1), s. 5-28 [cit. 2016-03-28]. DOI: 10.1177/1354068806068593. ISSN 1354-0688.

Dostupné z: <http://ppq.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/1354068806068593>

MCELROY, Gail a Kenneth BENOIT. Policy positioning in the European Parliament. *European Union Politics* [online]. 2011, **13**(1), s. 150-167 [cit. 2016-03-28]. DOI: 10.1177/1465116511416680. ISSN 1465-1165.

Dostupné z: <http://eup.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/1465116511416680>

PLECHANOVÁ, Běla. *Institucionální vývoj Evropské unie od Maastrichtské smlouvy k východnímu rozšíření: hledání rovnováhy mezi společenstvím a jeho členskými státy*. Praha: Karolinum, 2004. ISBN 80-246-0800-6.

RASMUSSEN, Anne, Brendan J. CARROLL a David LOWERY. Representatives of the public? Public opinion and interest group activity. *European Journal of Political Research* [online]. 2014, **53**(2), s. 250-268 [cit. 2014-12-14]. DOI: 10.1111/1475-6765.12036. ISSN 03044130. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1111/1475-6765.12036>

WATERFIELD, Bruno. We want a United States of Europe says top EU official. In: *The Telegraph* [online]. Athens: The Telegraph, 2014 [cit. 2015-12-12]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/eu/10559458/We-want-a-United-States-of-Europe-says-top-EU-official.html>

WILLE, Anchrit. The politicization of the EU Commission: democratic control and the dynamics of executive selection. *International Review of Administrative Sciences* [online]. 2012, **78**(3), s. 383-402 [cit. 2015-07-06]. DOI: 10.1177/0020852312447061. ISSN 0020-8523.

Dostupné z: <http://ras.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/0020852312447061>

WONKA, Arndt. Decision-making dynamics in the European Commission: partisan, national or sectoral? *Journal of European Public Policy* [online]. 2008, **15**(8), s. 1145-1163 [cit. 2016-09-04]. DOI: 10.1080/13501760802407656. ISSN 1350-1763. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13501760802407656>

Zoznam príloh

Príloha č. 1: Legislatívne návrhy EK v období od 11/2004 do 1/2006 (tabuľka)

Príloha č. 2: Legislatívne návrhy EK v období od 11/2014 do 1/2016 (tabuľka)

Príloha č. 3: Kódovacia schéma politických programov (tabuľka)

Príloha č. 4: Dôležitosť politických postov – hodnoty (tabuľka)

Prílohy

Príloha č. 1: Legislatívne návrhy EK v období od 11/2004 do 1/2006 (tabuľka)

DÁTUM	ČÍSLO	NÁZOV	TYP	PRIRADENÁ OBLASŤ	TÉMA	OBLASŤ	DESKRIPTOR
06.12.2004	52004PC0775	ktoré určuje pravidlá pre prevenciu, zvládnutie a eradikáciu niektorých prenosných spongiformných encefalopatií	N	Zdravotníctvo	zdravotníctvo	verejné zdravie	choroba zvierat, prevencia pred chorobami, zdravotné riziko
23.12.2004	52004PC0830	o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci Spoločenstva	N	Zdravotníctvo	zdravotníctvo	sociálne ustanovenia	dávka sociálneho zabezpečenia, sociálne zabezpečenie
28.12.2004	52004PC0835	o vízovom informačnom systéme (VIS) a výmene údajov o krátkodobých vízach medzi členskými štátmi	N	Imigrácia	imigrácia	voľný pohyb osôb	prijatie cudzincov, vízová politika
04.02.2005	52005PC0028	o štatistike Spoločenstva o príjmoch a životných podmienkach	N	Nezamestnanosť	nezamestnanosť/ekonomická situácia/iné	sociálna politika	príjem domácností, životné podmienky
16.02.2005	52005PC0047	o právach osôb so zníženou pohyblivosťou v leteckej doprave	N	Verejná doprava	verejná doprava	doprava	letecká doprava, povrchová doprava

16.02.2005	52005PC0048	o informovaní pasažierov leteckej dopravy o totožnosti prevádzkujúceho dopravcu a o oznamovaní bezpečnostných informácií členskými štátmi	N	Verejná doprava	verejná doprava	doprava	letecká doprava, preprava cestujúcich, bezpečnosť pri preprave
23.02.2005	52005PC0056	ktorým sa stanovujú pravidlá malého pohraničného styku na vonkajších pozemných hraniciach členských štátov a ktorým sa mení a dopĺňa Schengenská dohoda a Spoločné konzulárne pokyny	N	Zahraničné a bezpečnostné otázky	zahraničné a bezpečnostné otázky	voľný pohyb osôb	sloboda pohybu osôb, Schengenská dohoda
08.03.2005	52005PC0081	ktorým sa zriaďuje Európsky inštitút pre rovnosť pohlaví (Text s významom pre EHP)	N	Iné	iné	nediskriminácia	rovnaké práva mužov a žien
15.03.2005	52005PC0088	o štatistike spoločenstva týkajúcej sa štruktúry a činnosti zahraničných afiliácií	N	Ekonomická situácia	ekonomická situácia/iné	informácie a overovanie	hospodárska štatistika, štatistická metóda, informačný systém
15.03.2005	52005PC0087	ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu	N	Iné	iné	spravodlivosť a domáce veci	občianske právo/obchodné právo
05.04.2005	52005PC0112	ktorým sa zriaďuje spoločný rámec pre obchodné registre na štatistické účely a zrušuje sa nariadenie rady (EHS) č. 2186/93	N	Ekonomická situácia	ekonomická situácia/iné	vnútorný trh	druh podniku, štatistická metóda, informačný systém
06.04.2005	52005PC0108	ktorým sa zriaďuje Fond solidarity Európskej únie	N	Zahraničné a bezpečnostné otázky	zahraničné a bezpečnostné otázky	ustanovenia, ktorými sa riadia inštitúcie	zdravie verejnosti, pohroma spôsobená človekom, prírodná pohroma, terorizmus, pomoc v núdzi

13.05.2005	52005PC0190(14)	ktorým sa zriaďuje Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci pokiaľ ide o funkčné obdobie riaditeľa	N	Iné	iné	ustanovenia, ktorými sa riadia inštitúcie	správne konanie, činnosť orgánov
13.05.2005	52005PC0190(18)	pokiaľ ide o funkčné obdobie výkonného riaditeľa a zástupcu výkonného riaditeľa Európskej agentúry pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov Európskej únie	N	Iné	iné	ustanovenia, ktorými sa riadia inštitúcie	správne konanie, činnosť orgánov, organizácia EÚ
13.05.2005	52005PC0190(02)	ktorým sa zriaďuje Európske stredisko pre rozvoj odborného vzdelávania, pokiaľ ide o funkčné obdobie riaditeľa	N	Iné	iné	ustanovenia, ktorými sa riadia inštitúcie	správne konanie, činnosť orgánov
13.05.2005	52005PC0190(17)	ktorým sa ustanovuje Európska železničná agentúra, pokiaľ ide o funkčné obdobie výkonného riaditeľa	N	Iné	iné	doprava	správne konanie, činnosť orgánov, organizácia EÚ
13.05.2005	52005PC0190(10)	pokiaľ ide o funkčné obdobie výkonného riaditeľa Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín	N	Iné	iné	potraviny, verejné zdravie	správne konanie, činnosť orgánov
13.05.2005	52005PC0190(15)	ktorým sa ustanovuje Európska námorná bezpečnostná agentúra, pokiaľ ide o funkčné obdobie výkonného riaditeľa	N	Iné	iné	doprava	správne konanie, činnosť orgánov
13.05.2005	52005PC0190(12)	o funkčné obdobie výkonného riaditeľa Európskej agentúry pre lieky	N	Iné	iné	verejné zdravie	správne konanie, činnosť orgánov

13.05.2005	52005PC0190(11)	ktorým sa zriaďuje Európske stredisko na prevenciu a kontrolu chorôb, pokiaľ ide o funkčné obdobie riaditeľa	N	Iné	iné	verejné zdravie	správne konanie, činnosť orgánov, organizácia EÚ
13.05.2005	52005PC0190(01)	o zriadení Európskej environmentálnej agentúry a Európskej environmentálnej informačnej a monitorovacej siete pokiaľ ide o funkčné obdobie výkonného riaditeľa	N	Iné	iné	životné prostredie	správne konanie, činnosť orgánov
13.05.2005	52005PC0190(04)	o zriadení Európskej nadácie pre odborné vzdelávanie pokiaľ ide o funkčné obdobie riaditeľa	N	Iné	iné	technické prekážky, verejné zdravie	správne konanie, činnosť orgánov
13.05.2005	52005PC0190(03)	o zriadení Európskej nadácie pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok pokiaľ ide o funkčné obdobie riaditeľa a zástupcu riaditeľa	N	Iné	iné	ustanovenia, ktorými sa riadia inštitúcie	správne konanie, činnosť orgánov
13.05.2005	52005PC0190(05)	o vytvorení Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogovú závislosť pokiaľ ide o funkčné obdobie riaditeľa	N	Iné	iné	ustanovenia, ktorými sa riadia inštitúcie	správne konanie, činnosť orgánov
13.05.2005	52005PC0190(04)	o zriadení Európskej nadácie pre odborné vzdelávanie pokiaľ ide o funkčné obdobie riaditeľa	N	Iné	iné	ustanovenia, ktorými sa riadia inštitúcie	správne konanie, činnosť orgánov
13.05.2005	52005PC0190(16)	pokiaľ ide o funkčné obdobie výkonného riaditeľa a riaditeľov Európskej agentúry pre bezpečnosť	N	Iné	iné	doprava	správne konanie, činnosť orgánov, organizácia EÚ

25.05.2005	52005PC0210	o viacročnom financovaní činnosti Európskej námornej bezpečnostnej agentúry v oblasti boja proti znečisťovaniu životného prostredia plavidlami, ktorou sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1406/2002	N	Ochrana životného prostredia	ochrana životného prostredia	doprava	znečistenie lodí
31.05.2005	52005PC0236	o zavedení, prevádzke a používaní Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II)	N	Zahraničné a bezpečnostné otázky	zahraničné a bezpečnostné otázky	voľný pohyb osôb	verejná bezpečnosť, policajná spolupráca
31.05.2005	52005PC0237	o prístupe subjektov zodpovedných za vydávanie osvedčení o registrácii v členských štátoch v Schengenskom informačnom systéme druhej generácie (SIS II)	N	Kriminalita	kriminalita	voľný pohyb osôb	registrácia vozidla, verejná služba
22.06.2005	52005PC0266	ktorým sa ustanovujú sprievodné opatrenia pre krajiny protokolu o cukre, ktoré nepriaznivo ovplyvní reforma režimu EÚ v sektore cukru	N	Zahraničné a bezpečnostné otázky	zahraničné a bezpečnostné otázky	externé vzťahy/rozvojová spolupráca	krajiny AKT, protokol o cukre, spoločná organizácia trhov, rozvojová pomoc
07.07.2005	52005PC0305	o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností vo veciach občianskych a obchodných v členských štátoch	N	Iné	iné	spravodlivosť a domáce veci	občianske právo/obchodné právo
20.07.2005	52005PC0319	o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave	N	Verejná doprava	doprava	doprava	preprava cestujúcich, železničná doprava, cestná doprava
20.07.2005	52005PC0326	o rokovaní o dohodách o obchode so službami inými ako je doprava	N	Zahraničné a bezpečnostné otázky	ekonomická situácia/zahraničné a bezpečnostné otázky	externé vzťahy/obchodná politika	rokovanie o dohode

26.07.2005	52005PC0343	o údajoch o príkazcovi, ktoré sprevádzajú prevody finančných prostriedkov	N	Terorizmus	kriminalita/terorizmus	spravodlivosť a domáce veci	boj proti zločinu, boj proti terorizmu
08.08.2005	52005PC0366	o štatistike dopravy tovaru po vnútrozemských vodných cestách	N	Verejná doprava	doprava	doprava	vodná doprava, preprava tovarov
31.08.2005	52005PC0399	o Európskom monitorovacom centre pre drogy a drogovú závislosť (prepracované znenie)	N	Zdravotníctvo	zdravotníctvo	zdravotníctvo	zdravie verejnosti
07.09.2005	52005PC0412	na zjednodušenie postupov pri podávaní žiadostí o víza a udeľovaní víz pre členov olympijskej rodiny, ktorí sa zúčastnia na zimných olympijských a (alebo) paralympijských hrách 2006 v Turíne	N	Imigrácia	imigrácia	voľný pohyb osôb	prijatie cudzincov, vízová politika
14.09.2005	52005PC0375	o štatistike Spoločenstva o migrácii a medzinárodnej ochrane	N	Imigrácia	imigrácia	azylová politika	migrácia, právo na azyl
22.09.2005	52005PC0429	o spoločných pravidlách v oblasti bezpečnostnej ochrany civilného letectva	N	Terorizmus	terorizmus	doprava	boj proti zločinu, terorizmus

14.10.2005	52005PC0501	ktorým sa ukladá konečné antidumpingové clo na dovoz oceľových lán a káblov s pôvodom v Čínskej ľudovej republike, Indii, Južnej Afrike a Ukrajine po preskúmaní uplynutia platnosti opatrení podľa článku 11 ods. 2 nariadenia (ES) č. 384/96	N	Ekonomická situácia	ekonomická situácia/iné	obchodná politika	antidumpingová legislatíva
17.10.2005	52005PC0523	o Európskom sociálnom fonde	N	Nezamestnanosť	nezamestnanosť/ekonomická situácia	Európsky sociálny fond	politika zamestnanosti
10.11.2005	52005PC0577	o liekoch na pediatrické použitie, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 1768/92, smernica 2001/83/ES a nariadenie (ES) č. 726/2004	N	Zdravotníctvo	zdravotníctvo	verejné zdravie	lekársky výskum, pediatria, liek, ochrana dieťaťa
11.11.2005	52005PC0566	o predkladaní údajov o vylodžovaní produktov rybolovu v členských štátoch	N	Ekonomická situácia	ekonomická situácia/iné	politika rybného hospodárstva	produkt rybárstva, štatistika EÚ
15.11.2005	52005PC0579	o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva a o zriadení Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva	N	Verejná doprava	doprava	doprava	civilné letectvo, bezpečnosť vo vzduchu
16.11.2005	52005PC0567	o liekoch určených na použitie pri pokrokových liečebných postupoch, ktorým sa mení a dopĺňa smernica 2001/83/ES a nariadenie (ES) č. 726/2004	N	Zdravotníctvo	zdravotníctvo	verejné zdravie	liek, zdravie verejnosti, kontrola liečiv
23.11.2005	52005PC0592	o zodpovednosti osobných dopravcov v lodnej preprave po mori a vnútrozemských vodných cestách v prípade nehôd	N	Verejná doprava	verejná doprava	doprava	bezpečnosť pri preprave, námorná doprava, preprava

30.11.2005	52005PC0608	ktorým sa stanovuje Colný kódex Spoločenstva (modernizovaný Colný kódex)	N	Dane	dane	colná únia, vnútorný trh- zásady	colné predpisy
06.12.2005	52005PC0625	týkajúce sa tvorby a rozvoja štatistiky vzdelávania a celoživotného vzdelávania	N	Vzdelávací systém	vzdelávací systém	výskum a výcvik	štatistika vzdelávania
14.12.2005	52005PC0653	pokiaľ ide o zasielanie údajov národných účtov	N	Ekonomická situácia	ekonomická situácia/iné	ekonomická a menová únia	národné účty, hospodárska a menová únia
15.12.2005	52005PC0650	o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I)	N	Iné	iné	spravodlivosť a domáce veci	občianske právo/obchodné právo
15.12.2005	52005PC0125	o definovaní, popise, prezentácii a označovaní liehovín	N	Iné	iné	alkohol, ochrana spotrebiteľa	ochrana spotrebiteľa, alkoholický nápoj
16.12.2005	52005PC0661	o označovaní krajiny pôvodu určitých výrobkov dovážaných z tretích krajín	N	Iné	iné	produkty z tretích krajín	dovoz, tretia krajina
21.12.2005	52005PC0683	o homologizácii motorových vozidiel so zreteľom na emisie a o prístupe k informáciám o opravách vozidiel, ktorým sa mení a dopĺňa smernica 72/306/EHS a smernica ../../ES	N	Ochrana životného prostredia	doprava/ochrana životného prostredia	doprava	opatrenia na kontrolu znečistenia, znečisťovanie atmosféry

21.12.2005	52005PC0676	o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci Spoločenstva, a nariadenie Rady (EHS) č. 574/72 stanovujúce postup na vykonávanie nariadenia (EHS) č. 1408/71	N	Iné	iné	voľný pohyb pracovníkov, sociálne ustanovenia	voľný pohyb pracovníkov, dávka sociálneho zabezpečenia, sociálna legislatíva
23.12.2005	52005PC0705	ktorým sa stanovujú pravidlá účasti podnikov, výskumných centier a vysokých škôl na akciách v rámci siedmeho rámcového programu a šírenia výsledkov výskumu (2007 - 2013)	N	Vzdelávací systém	iné/vzdelávací systém	výskum a technický rozvoj	výskumný program, univerzita, výskum a vývoj
20.01.2006	52006PC0011	o európskom systéme integrovanej štatistiky sociálnej ochrany	N	Dôchodky	dôchodky/iné	sociálne ustanovenia	sociálne zabezpečenie
24.01.2006	52006PC0007	ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, a určuje sa obsah prílohy XI	N	Iné	iné	sociálne ustanovenia, voľný pohyb pracovníkov	dávka sociálneho zabezpečenia
31.01.2006	52006PC0016	ktorým sa stanovuje postup na vykonávanie nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia	N	Dôchodky	dôchodky/iné	sociálne ustanovenia	dávka sociálneho zabezpečenia
26.05.2005	52005PC0214	o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby	S	Iné	iné	verejné kontakty Európskych spoločenstiev	verejná zákazka, pridelenie zákazky

31.05.2005	52005PC0246	o niektorých aspektoch organizácie pracovného času	S	Iné	iné	sociálna politika	usporiadanie pracovného času, organizácia prác
14.06.2005	52005PC0253	o trhoch s finančnými nástrojmi, pokiaľ ide o určité termíny	S	Iné	iné	vnútorný trh	finančný nástroj, finančný trh
22.06.2005	52005PC0282	o ochrane podzemných vôd pred znečistením	S	Ochrana životného prostredia	ochrana životného prostredia	životné prostredie	opatrenia na kontrolu znečistenia, spodná voda, ochrana vody
23.06.2005	52005PC0293	o licencií riadiaceho letovej prevádzky Spoločenstva	S	Verejná doprava	Doprava	Doprava	letecká premávka
12.07.2005	52005PC0276(01)	o trestnoprávných opatreniach na zabezpečenie dodržiavania práv duševného vlastníctva	S	Kriminalita	kriminalita	duševné, priemyselné a obchodné vlastníctvo	priemyselné falšovanie, trestné práv
03.08.2005	52005PC0361	o frekvenčných pásmach určených pre koordinované zavedenie pan-európskeho pozemného verejného rádiového selektívneho návštenia v Spoločenstve	S	Iné	iné	výskum a technický rozvoj	elektronická pošta, prenosová sieť, telekomunikácie
11.08.2005	52005PC0370	týkajúca sa aproximácie právnych predpisov členských štátov vzhľadom na emisiu hluku v prostredí pochádzajúcu zo zariadení používaných vo voľnom priestranstve	S	Zdravotníctvo	zdravotníctvo	verejné zdravie	úroveň hluku, ochrana proti hluk

25.08.2005	52005PC0380	o implementácii zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania	S	Nezamestnanosť	iné/nezamestnanosť	sociálne ustanovenia, voľný pohyb pracovníkov	pracovný trh, politika zamestnanosti, prístup k pracovnému miest
01.09.2005	52005PC0391	o spoločných štandardoch a postupoch v členských krajinách pri návrate štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí majú nelegálny pobyt	S	Imigrácia	imigrácia	imigračná a azylová politika	spätná migrácia, nelegálna migrácia, vyhostenie
21.09.2005	52005PC0447	o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom vzduchu pre Európu	S	Ochrana životného prostredia	ochrana životného prostredia	životné prostredie	politika životného prostredia, znečisťovanie atmosféry
21.09.2005	52005PC0438	o uchovávaní údajov spracovaných v súvislosti s poskytovaním verejných elektronických komunikačných služieb a zmene a doplnení smernice 2002/58/ES	S	Kriminalita	kriminalita	ochrana spotrebiteľa	boj proti zločin
07.10.2005	52005PC0483	o harmonizácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa zmluvách o spotrebiteľskom úvere, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/ES	S	Ekonomická situácia	ekonomická situácia/iné	vnútorný trh - zásady	úver, spotrebiteľský úver
11.10.2005	52005PC0457	o umiestňovaní pyrotechnických výrobkov na trhu	S	Iné	iné	ochrana spotrebiteľa	voľný pohyb tovaru, vnútorný trh
20.10.2005	52005PC0507	o zlepšení prenosnosti práv na doplnkový dôchodok	S	Dôchodky	dôchodky	sociálna politika	sociálna legislatíva, prevod práva na dôchodok

24.10.2005	52005PC0505	o ustanovení rámca opatrení Spoločenstva v oblasti námornej environmentálnej politiky	S	Ochrana životného prostredia	ochrana životného prostredia	životné prostredie	politika životného prostredia, morské prostredie
23.11.2005	52005PC0586	o plnení povinností vlajkových štátov	S	Ochrana životného prostredia	ochrana životného prostredia/bezpečnosť/doprava	doprava	ochrana životného prostredia, morské právo, námorná bezpečnosť
23.11.2005	52005PC0590	ktorou sa ustanovujú základné zásady upravujúce vyšetrovanie nehôd v sektore námornej dopravy a ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 1999/35/ES a 2002/59/ES	S	Verejná doprava	doprava/ochrana životného prostredia/bezpečnosť/doprava	doprava	dopravná nehoda, bezpečnosť pri preprave, námorná doprav
23.11.2005	52005PC0587	o spoločných pravidlách a normách pre organizácie vykonávajúce inšpekcie a prehliadky lodí a pre príslušné činnosti námorných úradov	S	Verejná doprava	doprava	doprava	námorná bezpečnosť, plavidlo
23.11.2005	52005PC0593	o občianskoprávnej zodpovednosti a finančných zárukách vlastníkov lodí	S	Verejná doprava	doprava	doprava	morské právo, námorná bezpečnosť
23.11.2005	52005PC0588	o štátnom prístavnom dozore	S	Verejná doprava	doprava	doprava	námorná doprava, bezpečnosť pri preprav
23.11.2005	52005PC0589	ktorou sa zriaďuje monitorovací a informačný systém Spoločenstva pre lodnú dopravu	S	Verejná doprava	doprava	doprava	námorná bezpečnosť, námorná doprav

01.12.2005	52005PC0603	o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2000/12/ES a 2002/65/ES	S	Ekonomická situácia	ekonomická situácia/iné	voľný pohyb kapitálu, vnútorný trh - zásady	voľný pohyb kapitálu, voľný pohyb tovaru, vnútorný trh
05.12.2005	52005PC0618	ktorá sa vzťahuje na obmedzenia uvádzania na trh a používania perfluóroktánsulfonátov	S	Ochrana životného prostredia	ochrana životného prostredia/zdravie	ochrana spotrebiteľa	zdravotné riziko, nebezpečná látka
13.12.2005	52005PC0646	o koordinácii určitých ustanovení zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení v členských štátoch týkajúcich sa vykonávania činností televízneho vysielania	S	Ekonomická situácia	ekonomická situácia/iné	vnútorný trh - zásady	audiovizuálna produkcia, právo podnikateľ
21.12.2005	52005PC0634	o podpore čistých vozidiel v cestnej doprave	S	Ochrana životného prostredia	ochrana životného prostredia/doprava	životné prostredie	ochrana životného prostredia, morské právo, námorná bezpečnosť
21.12.2005	52005PC0667	o odpade	S	Ochrana životného prostredia	ochrana životného prostredie	životné prostredie	odpadové hospodárstvo, prevencia proti znečisťovaniu, recyklácia odpad
22.12.2005	52005PC0681	pokiaľ ide o revíziu smerníc o zdravotníckych pomôckach	S	Zdravotníctvo	zdravotníctvo	verejné zdravie	lekárske a chirurgické nástroje, zdravie verejnosti
05.01.2006	52005PC0685	o uplatňovaní hlasovacích práv akcionárov spoločností, ktoré majú svoje sídlo v členskom štáte a ktorých akcie sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2004/109/ES	S	Ekonomická situácia	ekonomická situácia/iné	vnútorný trh - zásady	oficiálny trh, burza

18.01.2006	52006PC0015	o vyhodnocovaní povodní a protipovodňových opatření	S	Ochrana životného prostredia	iné/ochrana životného prostredia	životné prostredie	povodeň, politika životného prostredia, prevencia pred rizikami
------------	-------------	---	---	-------------------------------------	----------------------------------	--------------------	---

Príloha č. 2: Legislatívne návrhy EK v období od 11/2014 do 1/2016 (tabuľka)

DÁTUM	ČÍSLO	NÁZOV	TYP	PRIRADENÁ OBLASŤ	TÉMA	OBLASŤ	DESKRIPTOR
21.11.2014	52014PC0707	ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (EHS) č. 3030/93 o spoločných pravidlách pre dovozy určitých textilných výrobkov z tretích krajín	N	Iné	iné	textil	textilný výrobok, dovoz
28.11.2014	52014PC0715	ktorým sa zrušujú určité akty v oblasti policajnej spolupráce a justičnej spolupráce v trestných veciach	N	Kriminalita	kriminalita	spravodlivosť a domáce veci	boj proti zločinu, terorizmus
09.12.2014	52014PC0724	o harmonizovaných indexoch spotrebiteľských cien a o zrušení nariadenia (ES) č. 2494/95	N	Zvyšovanie cien/Inflácia	inflácia	hospodárska a menová politika	cenový index, harmonizácia cien
13.01.2015	52015PC0010	o Európskom fonde pre strategické investície a o zmene nariadení (EÚ) č. 1291/2013 a (EÚ) č. 1316/2013	N	Ekonomická situácia	ekonomická situácia	hospodárska politika	investície EÚ, hospodársky rast
20.01.2015	52015PC0008	ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc)	N	Imigrácia	imigrácia	spravodlivosť a domáce veci, voľný pohyb osôb	cezhraničná spolupráca, prijatie cudzincov, hraničná kontrola
04.02.2015	52015PC0046	pokiaľ ide o zvýšenie počiatočnej sumy zálohových platieb vyplatených pre operačné programy podporované z iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí	N	Nezamestnanosť	nezamestnanosť	zamestnanosť, vzdelávanie, odborný výcvik a mládež	chudoba, vytvorenie pracovného miesta, boj proti nezamestnanosti, zamestnanosť mladých, prístup k pracovnému miestu

06.02.2015	52015PC0048	o ochrane pred účinkami exteritoriálneho uplatňovania právnych predpisov prijatých treťou krajinou a pred účinkami opatrení na nich založených alebo z nich vyplývajúcich	N	Ekonomická situácia	iné/ekonomická situácia	obchodná politika, voľný pohyb kapitálu	medzinárodný obchod, tretia krajina, extrateritorialita
06.02.2015	52015PC0045	o obchodovaní s výrobkami z tuleňov	N	Problémy živ. Prostredia, klímy a energetiky	iné	obchodná politika, vnútorný trh - zásady	živočíšny produkt, ochrana zvierat, predpisy pre lov
09.02.2015	52015PC0049	stanovujúce postupy Únie v oblasti spoločnej obchodnej politiky s cieľom zaistenia uplatňovania práv Únie podľa pravidiel medzinárodného obchodu, najmä tých, ktoré boli vytvorené pod záštitou Svetovej obchodnej organizácie	N	Ekonomická situácia	ekonomická situácia	obchodná politika, externé vzťahy	medzinárodný obchod, obchodný spor
11.03.2015	52015PC0121	ktorým sa ustanovuje systém kontroly a vynucovania uplatniteľný v oblasti, na ktorú sa vzťahuje Dohovor o budúcej multilaterálnej spolupráci pri rybolove v severovýchodnom Atlantiku	N	Problémy živ. Prostredia, klímy a energetiky	problémy živ. prostredia	politika rybného hospodárstva	rybárske zdroje, rybolovná oblasť
26.03.2015	52015PC0141	ktorým sa určuje miera úpravy priamych platieb stanovená v nariadení (EÚ) č. 1306/2013, pokiaľ ide o kalendárny rok 2015	N	Ekonomická situácia	ekonomická situácia	menové opatrenia v oblasti poľnohospodárstva	podpora poľnohospodárstva, finančná kontrola
14.04.2015	52015PC0154	ktorým sa vykonáva ochranná doložka a mechanizmus proti obchádzaniu, ktorými sa stanovuje dočasné pozastavenie colných preferencií obsiahnutých v Dohode o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a	N	Ekonomická situácia	ekonomická situácia	clá: pozastavenia platieb	colná preferencia, Moldavsko

		Moldavskou republikou na strane druhej					
14.04.2015	52015PC0155	ktorým sa vykonáva mechanizmus proti obchádzaniu, ktorým sa stanovuje dočasné pozastavenie colných preferencií obsiahnutých v Dohode o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Gruzínskom na strane druhej	N	Ekonomická situácia	ekonomická situácia	clá: pozastavenia platieb	colná preferencia, Gruzínsko
17.04.2015	52015PC0157	o obchode s určitými výrobkami z ocele medzi Európskou úniou a Kazašskou republikou	N	Iné	iné	oceliarsky priemysel	vývozná licencia, pôvodný výrobok, dohoda o obchode
22.04.2015	52015PC0177	pokiaľ ide o možnosť členských štátov obmedziť alebo zakázať používanie geneticky modifikovaných potravín a krmív na svojom území	N	Problémy živ. Prostredia, klímy a energetiky	životné prostredie/zdravie	potraviny, krmivo pre zvieratá	krmivo pre zvieratá, ľudská výživa, zdravotnícka inšpekcia
22.04.2015	52015PC0174	ktorým sa zrušuje smernica Rady 76/621/EHS týkajúca sa stanovenia maximálneho obsahu kyseliny erukovej v olejoch a tukoch a nariadenie Rady (ES) č. 320/2006, ktorým sa stanovuje dočasný režim pre reštrukturalizáciu cukrovarníckeho priemyslu	N	Iné	iné	potraviny, aproximácia práva	ľudská výživa, potravinová inšpekcia
24.04.2015	52015PC0180	o viacročnom pláne obnovy populácie tuniaka modroplutvého vo východnom Atlantiku a v Stredozemnom mori, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 302/2009	N	Problémy živ. Prostredia, klímy a energetiky	problémy živ. prostredia	politika rybného hospodárstva	zachovanie zásob rýb, rybolovné predpisy
26.05.2015	52015PC0220	ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 19/2013, ktorým sa vykonáva bilaterálna ochranná doložka a stabilizačný mechanizmus v	N	Ekonomická situácia	ekonomická situácia	externé vzťahy	tropické ovocie, stabilizácia trhu, ochranná doložka

		súvislosti s banánmi, stanovené v Dohode o obchode medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Kolumbiou a Peru na strane druhej, a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 20/2013, ktorým sa vykonáva bilaterálna ochranná doložka a stabilizačný mechanizmus v súvislosti s banánmi, stanovené v dohode, ktorou sa zakladá pridruženie medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Strednou Amerikou na strane druhej					
10.06.2015	52015PC0282	ktorým sa uplatňujú opatrenia na výroby s pôvodom v určitých štátoch, ktoré sú súčasťou skupiny afrických, karibských a tichomorských (AKT) štátov, stanovené v dohodách, ktorými sa uzatvárajú alebo ktoré vedú k uzatvoreniu dohôd o hospodárskom partnerstve	N	Iné	iné	obchodná politika	pôvodný výrobok, dovoz, krajiny AKT
18.06.2015	52015PC0294	o vytvorení rámca Únie pre zber, správu a využívanie údajov v odvetví rybárstva a pre podporu vedeckých odporúčaní súvisiacich so spoločnou rybárskou politikou	N	Problémy živ. Prostredia, klímy a energetiky	životné prostredie	Politika rybného hospodárstva	rybársky priemysel, spoločná rybárska politika, program EÚ
24.06.2015	52015PC0303	ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1683/1995 z 29. mája 1995 stanovujúce jednotný formát víz	N	Imigrácia	imigrácia	voľný pohyb osôb	doklad totožnosti, Schengenská dohoda, hraničná kontrola, vízová politika
15.07.2015	52015PC0341	ktorým sa stanovuje rámec pre označovanie energetickej účinnosti a zrušuje smernica 2010/30/EÚ	N	Problémy živ. Prostredia, klímy a energetiky	energetika	energia, životné prostredie	energetická spotreba, ekologický dosah, úspora energie

17.07.2015	52015PC0365	ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, pokiaľ ide o osobitné opatrenia pre Grécko	N	Ekonomická situácia	ekonomická situácia	hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	Európsky fond regionálneho rozvoja, investícia, Európsky sociálny fond, program EÚ, Kohézny fond, finančná pomoc
09.09.2015	52015PC0452	ktorým sa stanovuje spoločný zoznam EÚ týkajúci sa bezpečných krajín pôvodu na účely smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany a ktorým sa mení smernica 2013/32/EÚ	N	Imigrácia	imigrácia	azylová politika	utečenec, pomoc utečencom, právo na azyl
09.09.2015	52015PC0450	ktorým sa stanovuje krízový mechanizmus premiestnenia a mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu	N	Imigrácia	imigrácia	azylová politika	pomoc utečencom, právo na azyl, migračná politika EÚ

		podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov					
17.09.2015	52015PC0460	o zavedení núdzových autonómnych obchodných opatrení pre Tuniskú republiku	N	Ekonomická situácia	ekonomická situácia/terorizmus	obchodná politika, clá: voľné kvóty spoločenstva	colná kvóta, Tunisko, hospodárska podpora
30.09.2015	52015PC0472	ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá sekuritizácie a vytvára sa európsky rámec pre jednoduchú, transparentnú a štandardizovanú sekuritizáciu a ktorým sa menia smernice 2009/65/ES, 2009/138/ES, 2011/61/EÚ a nariadenia (ES) č. 1060/2009 a (EÚ) č. 648/2012	N	Nezamestnanosť	ekonomická situácia/nezamestnanosť	vnútorný trh - zásady	investícia, finančný trh, hospodárska stabilizácia, kapitálový trh, finančná legislatíva
30.09.2015	52015PC0473	ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 575/2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti	N	Nezamestnanosť	ekonomická situácia/nezamestnanosť	vnútorný trh - zásady	finančný trh, bankovníctvo, finančná legislatíva
18.11.2015	52015PC0496	o európskej štatistike cien zemného plynu a elektriny a o zrušení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/92/ES o postupe Spoločenstva na zlepšenie transparentnosti cien plynu a elektrickej energie účtovaných priemyselným koncovým odberateľom	N	Zvyšovanie cien/Inflácia	zvyšovanie cien/ekonomická situácia/energetika	vnútorný trh - zásady, energia	zemný plyn, energetická spotreba, spotreba domácností, zverejňovanie cien, cena energie
24.11.2015	52015PC0586	ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 806/2014 s cieľom vytvoriť európsky systém ochrany vkladov	N	Ekonomická situácia	inflácia/ekonomická situácia	finančné ustanovenia, ekonomická a menová únia	finančná inštitúcia, vnútorný trh, bankový vklad, bankový systém
26.11.2015	52015PC0701	ktorým sa ustanovuje program na podporu štrukturálnych reforiem na obdobie rokov 2017 až 2020 a	N	Ekonomická situácia	ekonomická situácia/nezamestnanosť	hospodárska politika	podpora investícií, trvalo udržateľný

		ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 a (EÚ) č. 1305/2013					rozvoj, hospodárska reforma, podpora EÚ
30.11.2015	52015PC0583	o prospekte, ktorý sa zverejňuje pri verejnej ponuke cenných papierov alebo ich prijatí na obchodovanie	N	Ekonomická situácia	ekonomická situácia	vnútorný trh - zásady	obchodné informácie, oficiálny trh, vnútorný trh, kapitálový trh
07.12.2015	52015PC0613	o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva a o zriadení Agentúry Európskej únie pre bezpečnosť letectva, ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008	N	Problémy živ. Prostredia, klímy a energetiky	problém živ. prostredia/iné	doprava	letecká premávka, ochrana životného prostredia, civilné letectvo, bezpečnosť vo vzduchu
09.12.2015	52015PC0627	o zaistení cezhraničnej prenosnosti online obsahových služieb na vnútornom trhu	N	Iné	iné	vnútorný trh - zásady	ochrana spotrebiteľa, prenosová sieť, vnútorný trh, služba, autorské práva, internet
10.12.2015	52015PC0636	o udržateľnom riadení vonkajších rybárskych flotíl, ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1006/2008	N	Problémy živ. Prostredia, klímy a energetiky	problém živ. prostredia/iné	politika rybného hospodárstva	riadenie rybárstva, povolenie na rybolov, vody EÚ, medzinárodné vody
15.12.2015	52015PC0667	ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1406/2002, ktorým sa ustanovuje Európska námorná bezpečnostná agentúra	N	Imigrácia	imigrácia/Problémy živ. prostredia/iné	bezpečnostný systém, imigračná a azylová politika	Stredozemné more, nelegálna migrácia, európska spolupráca, námorný dohľad, vonkajšie hranice EÚ
15.12.2015	52015PC0671	o európskej pohraničnej a pobrežnej strážii, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 2007/2004, nariadenie (ES) č. 863/2007 a rozhodnutie Rady 2005/267/ES	N	Imigrácia	imigrácia/iné	imigračná a azylová politika, hraničné kontroly	nelegálna migrácia, európska spolupráca, hraničná kontrola, policajná spolupráca, migračná politika EÚ
15.12.2015	52015PC0668	o európskom cestovnom doklade pre návrat neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín	N	Imigrácia	imigrácia	imigračná a azylová politika	spätná migrácia, nelegálna migrácia, cestovný pas, prijatie cudzincov, migračná politika EÚ

15.12.2015	52015PC0670	ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 562/2006, pokiaľ ide o posilnenie kontrol na vonkajších hraniciach s použitím príslušných databáz	N	Imigrácia	imigrácia	voľný pohyb osôb	cestovný pas, cudzí štátny príslušník, terorizmus, vnútorná hranica EÚ, hraničná kontrola, vonkajšie hranice EÚ
15.12.2015	52015PC0669	ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 768/2005 o zriadení Agentúry pre kontrolu rybného hospodárstva Spoločenstva (Text s významom pre EHP)	N	Imigrácia	imigrácia	politika rybného hospodárstva, bezpečnostný systém	riadenie rybárstva, európska spolupráca, vonkajšie hranice EÚ, námorná bezpečnosť
16.12.2015	52015PC0648	ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 575/2013, pokiaľ ide o výnimky pre obchodníkov s komoditami	N	Ekonomická situácia	ekonomická situácia/iné	vnútorný trh - zásady	obchodné informácie, komoditný trh, finančná kontrola, trhový dohľad, finančná legislatíva
27.01.2016	52016PC0031	o typovom schvaľovaní a o dohľade nad trhom s motorovými vozidlami a ich prípojnými vozidlami, systémami, komponentmi a samostatnými technickými jednotkami určenými pre tieto vozidlá	N	Problémy živ. Prostredia, klímy a energetiky	problémy živ. prostredia/ekonomická situácia/iné	doprava	znečistenie z motorových vozidiel, bezpečnosť na ceste, motorové vozidlo
15.07.2015	52015PC0337	ktorou sa mení smernica 2003/87/ES s cieľom zlepšiť nákladovo efektívne zníženie emisií a investície do nízkouhlíkových technológií	S	Problémy živ. Prostredia, klímy a energetiky	životné prostredie	energia, životné prostredie	modernizácia priemyslu, skleníkový plyn, znížovanie emisných plynov
18.11.2015	52015PC0750	ktorou sa mení smernica Rady 91/477/EHS o kontrole získavania a vlastníctva zbraní	S	Terorizmus	terorizmus/kriminalita	vnútorný trh - zásady, bezpečnosť pri práci a inde	boj proti zločinu, strelné zbrane a streľivo, kontrola zbrojenia, verejná bezpečnosť
02.12.2015	52015PC0615	o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, pokiaľ	S	Zdravotníctvo a sociálne istoty	zdravotníctvo/ekonomická situácia	vnútorný trh - zásady	postihnutá osoba, vnútorný trh

		ide o požiadavky na prístupnosť výrobkov a služieb					
02.12.2015	52015PC0596	ktorou sa mení smernica 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov	S	Problémy živ. Prostredia, klímy a energetiky	problémy živ. prostredia/ekonomická situácia/iné	životné prostredie	boj proti plytvaniu, prevencia proti znečisťovaniu, obalový materiál, recyklácia odpadu, ekologický dosah, odpad, zneškodňovanie odpadu
02.12.2015	52015PC0593	ktorou sa mení smernica 2000/53/ES o vozidlách po dobe životnosti, smernica 2006/66/ES o batériách a akumulátoroch a použitých batériách a akumulátoroch a smernica 2012/19/EÚ o odpade z elektrických a elektronických zariadení	S	Problémy živ. Prostredia, klímy a energetiky	problémy živ. prostredia/ekonomická situácia	životné prostredie	boj proti plytvaniu, kvalita životného prostredia, recyklácia odpadu, ekologický dosah, elektronický odpad, zneškodňovanie odpadu
02.12.2015	52015PC0594	ktorou sa mení smernica Rady 1999/31/ES o skládkach odpadov	S	Problémy živ. Prostredia, klímy a energetiky	problémy živ. prostredia/ekonomická situácia	životné prostredie	boj proti plytvaniu, kvalita životného prostredia, recyklácia odpadu, ekologický dosah, odpad, zneškodňovanie odpadu
02.12.2015	52015PC0595	ktorou sa mení smernica 2008/98/ES o odpade	S	Problémy živ. Prostredia, klímy a energetiky	problémy živ. prostredia/ekonomická situácia	životné prostredie	boj proti plytvaniu, prevencia proti znečisťovaniu, kvalita životného prostredia, recyklácia odpadu, ekologický dosah, odpad, zneškodňovanie odpadu
02.12.2015	52015PC0625	o boji proti terorizmu, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie	S	Terorizmus	terorizmus	spravodlivosť a domáce veci	boj proti zločinu, terorizmus

		Rady 2002/475/SVV o boji proti terorizmu					
03.12.2015	52015PC0616	týkajúca sa niektorých aspektov práva obchodných spoločností	S	Iné	iné	sloboda usadiť sa	prístup k informáciám, akciový kapitál, kodifikácia práva EÚ
09.12.2015	52015PC0634	o určitých aspektoch týkajúcich sa zmlúv o dodávaní digitálneho obsahu	S	Ekonomická situácia	ekonomická situácia/iné	ochrana spotrebiteľa	ochrana spotrebiteľa, vnútorný trh, elektronický obchod, digitalizácia
09.12.2015	52015PC0635	o určitých aspektoch týkajúcich sa zmlúv o online a iných predajoch tovaru na diaľku	S	Ekonomická situácia	ekonomická situácia/iné	ochrana spotrebiteľa, obchodná politika	ochrana spotrebiteľa, vnútorný trh, elektronický obchod, digitálna technológia
19.01.2016	52016PC0007	ktorou sa mení rámcové rozhodnutie Rady 2009/315/SVV, pokiaľ ide o výmenu informácií o štátnych príslušníkoch tretích krajín a pokiaľ ide o Európsky informačný systém registrov trestov (ECRIS), a ktorou sa nahrádza rozhodnutie Rady 2009/316/SVV	S	Terorizmus	terorizmus/imigrácia /kriminalita	priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	tretia krajina, cudzí štátny príslušník, trestný register, policajná spolupráca

Príloha č. 3: Kódovacia schéma politických programov (tabuľka)

<p style="text-align: center;">1 EKONOMIKA</p> <p style="text-align: center;">11 zvýšená úloha štátu/EÚ</p> <p style="text-align: center;">111 navýšenie rozpočtu</p> <p style="text-align: center;">112 štátne vlastníctvo</p> <p style="text-align: center;">113 efektívnosť a hodnota peňazí nie sú prioritou</p> <p style="text-align: center;">12 znížená úloha štátu/EÚ</p> <p style="text-align: center;">121 zníženie rozpočtu (napr. reforma daňového systému)</p> <p style="text-align: center;">122 podpora privatizácie</p> <p style="text-align: center;">123 efektívnosť, hospodárnosť a hodnota peňazí sú prioritou</p>
<p style="text-align: center;">2 DEREGULÁCIA</p> <p style="text-align: center;">21 zvýšená štátna regulácia súkromného sektoru</p> <p style="text-align: center;">211 trhový protekcionizmus</p> <p style="text-align: center;">212 štátny zásah</p> <p style="text-align: center;">22 znížená štátna regulácia súkromného sektoru/deregulácia</p> <p style="text-align: center;">221 proti trhovému protekcionizmu (za voľný trh)</p> <p style="text-align: center;">222 proti štátnym zásahom</p>
<p style="text-align: center;">3 IMIGRÁCIA</p> <p style="text-align: center;">31 spoločné imigračné/azylové politiky EÚ</p> <p style="text-align: center;">311 podpora spoločných imigračných/azylových politík EÚ</p> <p style="text-align: center;">312 odmietanie spoločných imigračných/azylových politík EÚ</p>
<p style="text-align: center;">4 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE</p> <p style="text-align: center;">41 životné prostredie vs. ekonomický rast</p> <p style="text-align: center;">411 podpora ochrany životného prostredia/proti vývoju technológií poškodzujúcich živ. prostredie</p> <p style="text-align: center;">412 podpora ekonomického rastu i za cenu poškodzovania živ. prostredia/za vývoj všetkých technológií</p>

5 SOCIÁLNE TÉMY – ĽUDSKÉ PRÁVA

51 spoločnosť/hodnoty

511 liberálne hodnoty

5111 liberálne sexuálne hodnoty (napr. práva homosexuálov, za možnosť potratov)

5112 liberálne názory na rodinu

5113 podpora rovného zaobchádzania s jednotlivcami

512 konzervatívne, tradičné hodnoty

5121 tradičné sexuálne hodnoty (napr. práva homosexuálov, téma potratov)

5122 tradičné názory na rodinu

5124 konzervatívne názory na rovné zaobchádzanie s jednotlivcami

52 spoločnosť/sociálne záujmy

521 podpora záujmu:

5211 pracovníkov a odborov

5212 zamestnávateľov a zamestnávateľských zväzov

5213 farmárov a iných poľnohospodárov

5214 žien

5215 náboženských skupín

5216 etnických skupín (napr. imigrantov)

5217 konzumentov

5218 starých ľudí

5219 detí a mladých ľudí

52110 postihnutých

522 proti záujmu:

5221 pracovníkov a odborov

5222 zamestnávateľov a zamestnávateľských zväzov

5223 farmárov a iných poľnohospodárov

5224 žien

5225 náboženských skupín

5226 etnických skupín (napr. imigrantov)

5227 konzumentov

5228 starých ľudí

5229 detí a mladých ľudí

52210 postihnutých

Zdroj: Gabel a Hix (2002)

Príloha č. 4: Dôležitosť politických postov – hodnoty (tabuľka)

	Západná Európa	Východná Európa	Priemer
Premiér	2,24	2,34	2,29
Financie	1,63	1,66	1,65
Zahraničné veci	1,43	1,45	1,44
Vnútro	1,30	1,37	1,34
Podpredseda vlády	1,24	1,22	1,23
Hospodárstvo	1,13	1,18	1,16
Spravodlivosť	1,07	1,15	1,11
Obrana	0,91	1,08	0,99
Práca a sociálne záležitosti	1,04	1,04	1,04
Zahraničný obchod	0,85	1,00	1,93
Poľnohospodárstvo	0,92	0,97	0,95
Zdravotníctvo	1,02	0,92	0,97
Doprava	0,87	0,92	0,89
Školstvo	1,12	0,86	0,99
Kultúra	0,75	0,72	0,74
Životné prostredie	0,83	0,66	0,75

Zdroj: Druckman a Warwick (2005); Druckam a Roberts (2008)

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Institut politologických studií

Projekt diplomovej práce:
Politizácia Európskej komisie

Autor: Bc. Dušan Laščiak

Študijný program: Medzinárodné vzťahy

Vedúci diplomovej práce: Mgr. Viera Knutelská, PhD.

Akademický rok: 2014/2015

Cieľ práce a výber témy

Voľby do Európskeho parlamentu (EP), ktoré sa konali v máji roku 2014 boli v istom zmysle iné. Nielenže pri nich prebiehali siahodlhé diskusie o potrebe navýšenia povedomia ľudí o týchto voľbách s cieľom zvýšenia celkovej účasti, ale boli tiež poznačené, ako prvé európske voľby vôbec, novým systémom, ktorý zaviedla Lisabonská zmluva. Doteraz bol predseda Európskej komisie (EK) vyberaný Európskou radou a následne schválený väčšinou v EP. Po novom, Európska rada pri výbere kandidátov na post predsedu EK prihliada na výsledky volieb do EP. Aby bol kandidát za predsedu právoplatne zvolený, musí ho EP následne väčšinovo zvoliť. Ďalšou významnou zmenou, ktorú nepriniesla priamo Lisabonská zmluva, ale vychádza i zo zmien, ktoré boli zavedené prijatím tejto zmluvy, sú tzv. *Spitzenkandidaten*. Táto novinka bola zavedená s cieľom prepojenia volieb do EP a voľby predsedu EK. Tým sa priblížili voľby do EP k voľbám na národnej úrovni. (Hobolt, 2014). Politické zoskupenia navrhli svojich kandidátov na post predsedu EK (*Spitzenkandidaten*). V prípade výhry toho-ktorého politického zoskupenia, bude jeho kandidát primárnym kandidátom na post predsedu EK. „Preto, prinajmenšom teoreticky, voľby do Európskeho parlamentu v roku 2014 umožnili voličom udeliť mandát špecifickej politickej platforme na exekutívny post v EÚ, v Európskej komisii.“ (Hobolt, 2014, s. 1529) Tým pádom by mal predseda EK pochádzať z víťaznej politickej frakcie EP. Je možné argumentovať, že podobnou procedúrou sa predseda EK stáva stranickou figúrou. V súvislosti s touto zmenou sa do popredia dostáva i téma politizácie EK a Európskej únie (EÚ) celkovo. Cieľom tejto úpravy bolo podľa jej mnohých podporovateľov najmä zvýšiť legitimitu osoby predsedu Komisie a EK ako celku. (Grabbe & Lehne, 2013)

Cieľom práce preto bude analýza nového systému konštruovania EK v kontexte jej celkového fungovania. Práca sa bude snažiť zodpovedať na otázku, aké dopady má nový systém voľby predsedu EK na rozhodovací proces v rámci EÚ, primárne v EP.

Predpokladom a primárnou hypotézou práce je, že nová procedúra voľby predsedu EK posilnila postavenie EP a európskych politických strán. Toto posilnenie následne vedie k politizácii EK. Tým, že bol predseda EK priamo navrhnutý najsilnejšou politickou stranou v EP, ktorá s týmto kandidátom vystupovala i pred voľbami do EP, predseda Komisie získal odlišný politický mandát.

V práci budú analyzované legislatívne návrhy súčasnej Komisie pod vedením Jean-Claude Junckera a legislatívne návrhy prvej Komisie pod vedením José Manuel Barrosa, a to za obdobie november až august prvého roku fungovania každej Komisie.

Premenné

Nezávislé premenné: posilnenie úlohy Európskeho parlamentu

Závislá premenná: politické rozhodovanie Európskej komisie

Konceptualizácia a operacionalizácia

Práca využíva teoretický koncept T. Christiansena (1997), ktorý uvádza dva smery vnútorných kontradikcií v rámci EK a jej inštitucionálneho postavenia. Tieto dve dimenzie interpretuje na dvoch osiach – vertikálnej a horizontálnej. Horizontálna os zobrazuje „inštitucionálne zodpovedanie sa (*accountability*)“ – na jednej strane osi stojí zodpovedanie sa členským štátom, na druhej strane, zodpovedanie sa občanom EÚ. Na druhej, vertikálnej osi, je na jednom póle „politické rozhodovanie“ a na druhom „byrokratické rozhodovanie“. Práca bude skúmať predovšetkým vertikálnu os Christiansenovho konceptu. Predpoklad znie, že rozhodovanie EK sa posunulo smerom k politickému koncu vertikálnej osi. Primárnou príčinou tohto posunu má byť zmena spôsobu voľby predsedu Komisie. Pred vstupom Lisabonskej zmluvy do platnosti volila kandidáta na post predsedu Komisie Európska rada. V Zmluve o založení európskeho spoločenstva sa píše:

„Rada, ktorú tvoria hlavy štátov a vlád, kvalifikovanou väčšinou navrhne osobu, ktorú má v úmysle vymenovať za predsedu Komisie; návrh schvaľuje Európsky parlament.“ (Zmluva o založení Európskeho spoločenstva, 5.časť, Hlava I, Kapitola 1, Oddiel 3, čl. 214/2)

Novú procedúru voľby opisuje Zmluva o EÚ takto:

„Zohľadňujúc voľby do Európskeho parlamentu a po príslušných konzultáciách navrhne Európska rada kvalifikovanou väčšinou Európskemu parlamentu kandidáta na funkciu predsedu Komisie. Tohto kandidáta volí Európsky parlament väčšinou svojich členov. Ak tento kandidát nezíska požadovanú väčšinu, Európska rada kvalifikovanou väčšinou navrhne do jedného mesiaca nového kandidáta, ktorého volí Európsky parlament podľa rovnakého postupu.“ (Zmluva o Európskej únii, Hlava III, čl.17/6)

Najväčšou zmenou je teda prihliadanie k výsledku volieb do EP, ako i to, že po novom, EP kandidáta iba neschvaľuje, ale ho volí.

Práca sa bude snažiť dokázať kauzalitu medzi posilnením úlohy EP a politickým rozhodovaním EK, resp. politizáciou Komisie.

Posilnenie úlohy Európskeho parlamentu je myslené najmä vo vzťahu k novej procedúre voľby predsedu EK. Jednotlivé politické strany pred voľbami do Parlamentu predkladali verejnosti návrhy tzv. *Spitzenkandidaten*, teda kandidátov na post predsedu Komisie. Vytvoril sa tak priamy vzťah medzi voľbami do EP a exekutívnym postom v rámci EÚ, predsedom EK. S tým je spätá i otázka odlišného politického mandátu, ktorý predseda EK touto procedúrou získava. Heather Grabbe a Stefan Lehne argumentujú: „Predsedovia Komisie boli väčšinou politikmi s minulosťou v tej-ktorej politickej strane, ale nikdy predtým nemali mandát naplniť program jednej politickej strany.“ (2013, s. 2)

Pod politizáciou Európskej komisie rozumiem zvýšenie dôležitosti politickej afiliácie jednotlivcov v rámci Komisie, najmä predsedu EK. Politizácia sa prejavuje i tým, že sa EK stáva viac vnímavou voči verejnej mienke a reflektuje jej zmeny. S tým je spojený predpoklad, že politizácia ovplyvňuje rozhodovací proces v EK. Možno teda definovať 2 základné čiastkové hypotézy práce:

1. EK pod vedením Jean-Claude Junckera bude navrhovať percentuálne väčší počet legislatívnych návrhov, ktoré sú vnímané verejnosťou citlivejšie/výraznejšie ako prvá Komisia pod vedením José Manuel Barrosa. Posilňuje sa tak priame spojenie medzi rozhodovaním EK a verejnou mienkou v EÚ.
Významnosť (z angl. *salience*) tém bude operacionalizovaná na základe výsledkov barometrov za roky 2004, 2005 a 2014, 2015, pôjde teda o barometre č. 62, 63 a 82, 83. Sledované obdobie v týchto barometroch je totožné so sledovaným obdobím legislatívnej aktivity jednotlivých Komisií. V barometroch bude skúmaná otázka, v ktorej si občania jednotlivých krajín majú vybrať zo zoznamu tém, dve témy, ktoré vnímajú za najdôležitejšie. Vzhľadom na to, že ku každej Komisii sa vzťahujú dva barometre, hodnoty budú spriemerované, a tak vznikne tabuľka oblastí, ktoré vnímali občania EÚ za prvých 10 mesiacov funkčného obdobia oboch Komisií za najdôležitejšie. Legislatívne návrhy budú následne tematicky pridelené k jednotlivým oblastiam.
2. Jednotliví komisári v rámci EK pod vedením Jean-Claude Junckera budú navrhovať viac návrhov, ktoré sú v súlade s politickým programom ich

politického zoskupenia v EP v porovnaní s Komisiou pod vedením José Manuel Barrosa.

Tento predpoklad bude skúmaný na základe porovnania legislatívnej aktivity jednotlivých členov Komisie a politického programu ich politického zoskupenia pred voľbami do EP 2004, resp. 2014.

Simon Hix, Abdul Noury a Gérard Roland (2006) vo svojej štúdií dokazujú, že rozhodovanie na základe pravo-ľavého rozdelenia v EP je veľmi dôležitou dimenziou rozhodovania. Gail McElroy a Kenneth Benoit vo svojej štúdií (2011) rozdeľujú jednotlivé politické zoskupenia v EP na základe pravo-ľavého politického spektra. Najdôležitejšie témy, na ktorých sa jednotlivé skupiny v EP štiepia podľa pravo-ľavého rozdelenia sú (pričom vždy ide o jednotlivé póly v danej oblasti) sú:

	pravica	ľavica
Ekonomika	znižovanie daní, obmedzovanie verejných služieb	zvyšovanie daní za účelom zlepšenia verejných služieb
Deregulácia	deregulácia všade, kde je to možné	vysoká regulácia a kontrola trhu a telekomunikácií
Sociálna sféra	proti liberálnym politikám – homosexuáli, zákaz potratov, eutanázie	v prospech liberálnych politik - homosexuáli, povolenie potratov, eutanázie
Životné prostredie	podpora ekonomického rastu i za cenu poškodenia živ. prostredia	podpora ochrany živ. prostredia i za cenu nižšieho ekonomického rastu
EÚ ako autorita	v prospech znižovania počtu oblastí, v ktorých sa EÚ angažuje	v prospech zvyšovania počtu oblastí, v ktorých sa EÚ angažuje
Imigrácia	podpora politik, ktoré zamedzujú vstup azylantov a imigrantov do Európy	podpora politik, ktoré pomáhajú azylantom

		a imigrantom v integrácii do EÚ spoločnosti
Federalizácia EÚ	podpora Európy ako Európy národov	podpora federalizácie EÚ
Kolektívna bezpečnosť EÚ	proti spoločnej obrane a bezpečnostnej politike EÚ	podpora spoločnej obrany a bezpečnostnej politiky pre členské štáty EÚ
Decentralizácia	podpora skôr centralizovaného rozhodovania v rámci EÚ	podpora princípu subsidiarity

Tab.1 (zdroj: Appendix A: Dimension Text Wording, McElroy & Benoit, 2007; McElroy & Benoit, 2011)

Ako tretia čiastková hypotéza sa preto javí:

3. Komisia pod vedením Jean-Claude Junckera bude v dôvodových správach využívať všeobecne viac politickej argumentácie postavenej na pravo-ľavom politickom rozdelení ako prvá Komisia pod vedením José Manuel Barrosa. V práci sa budem sústrediť na dôvodové správy legislatívnych návrhov, ktoré súvisia s vyššie spomenutými témami. Cieľom bude nájsť politickú argumentáciu blízku jednému z daných pólov.

Výber prípadov

Pre komparáciu boli vybrané súčasná Komisia pod vedením Jean-Claude Junckera a prvá Komisia pod vedením José Manuel Barrosa. Junckerova Komisia je prvou Komisiou, ktorá vznikla na základe novej procedúry výberu predsedu EK, ktorý zaviedla Lisabonská zmluva. Prvá Komisia pod vedením José Manuel Barrosa je Komisiou, ktorá vznikla ešte na základe starej úpravy pred prijatím Lisabonskej zmluvy. Navyiac, v čase zostavovania tejto Komisie neboli novinky obsiahnuté v Lisabonskej zmluve brané do úvahy (v prípade druhej Komisie José Manuel Barrosa boli tieto procedúry Lisabonskej zmluvy už známe a mohli istým spôsobom ovplyvniť procedúru (viz. Mahony, 2009)).

Metódy

Práca bude skúmať dopady nového spôsobu voľby predsedu EK na rozhodovací proces v EÚ. Výsledkom práce bude prehľad legislatívnych návrhov oboch Komisii. Návrhy

budú analyzované z viacerých hľadísk, ktoré súvisia s jednotlivými čiastkovými hypotézami. Následne budú vždy porovnané výsledky analýzy legislatívnych návrhov prvej a druhej Komisie, a tým potvrdené, resp. vyvrátené jednotlivé hypotézy.

Dáta

Hlavným zdrojom dát bude stránka úradného vestníku Európskej únie EUR-lex. Skúmané budú prípravné akty EK pod vedením Jean-Claude Junckera a José Manuel Barrosa za obdobie prvého roku fungovania oboch Komisií od novembra do augusta, teda za obdobie prvých 10 mesiacov fungovania danej Komisie. Výber legislatívnych aktov bude zúžený na prípravné akty – návrhy právnych predpisov EK, ktoré podliehajú riadnemu legislatívnemu postupu v rámci EÚ (resp. procesu spolurozhodovania). Pre účely operacionalizácie jednej z čiastkových hypotéz budú využívané i dáta uverejnené v barometroch č. 62, 63 a 82, 83. Ďalším dôležitým zdrojom dát sa stanú i programy jednotlivých politických zoskupení, s ktorými vstupovali do volieb v rokoch 2004 a 2014.

Predbežná osnova práce

1. Úvod - zdôvodnenie témy, výskumná otázka, prehľad literatúry a pod.
2. Európska komisia a Európsky parlament - charakteristika postavenia v rámci inštitucionálneho trojuholníka EÚ
3. Politizácia EÚ (resp. Európskej komisie) – definovanie a implikácie
  - I. Definovanie predpokladov a operacionalizácia
4. Analýza legislatívnych návrhov z pohľadu priorít jednotlivých politických zoskupení v EP
5. Analýza legislatívnych návrhov z pohľadu citlivosti tém
6. Záver – zhodnotenie výsledkov, implikácie, potvrdenie/vyvrátenie hypotéz

Zoznam predpokladanej literatúry

1. BARTOLINI, Stefano. Should the Union be 'Politicised'? Prospects and Risks. In: *Politics: The Right or the Wrong Sort of Medicine for the EU?: Two papers by Simon Hix and Stefano Bartolini*. Policy Paper N°19: Notre Europe, 2006, s. 28-48.
2. BONVICINI, Gianni. Towards a new procedure for appointing the president of the European Commission. *TEPSA Policy Paper*. TEPSA, 2014.
3. DE WILDE, Pieter. No Polity for Old Politics? A Framework for Analyzing the Politicization of European Integration. *Journal of European Integration*. 2011, vol. 33, issue 5, s. 559-575. DOI: 10.1080/07036337.2010.546849. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/07036337.2010.546849>

4. DE WILDE, Pieter a Michael ZÜRN. Can the Politicization of European Integration be Reversed?. *Journal of common market studies*. Oxford: Blackwell, roč. 50, S1, s. 137-153.
5. EGEBERG, Morten. Executive politics as usual: role behaviour and conflict dimensions in the College of European Commissioners. *Journal of European public policy*. New York, NY: Routledge Journals, 2006, Vol.13, Issue 1, s. 1-15.
6. EURÓPSKA ÚNIA. *Konsolidované znenia Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o založení európskeho spoločenstva*. Úradný vestník Európskej únie, 2006.
7. EURÓPSKA ÚNIA. *Konsolidované znenie Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o fungovaní Európskej únie, Charta základných práv Európskej únie*. Luxemburg: EUR-OP, 2010. ISBN 978-928-2425-893.
8. FABBRINI, Sergio. The Parliamentary Election of the Commission President: Constraints on the Parlamentarization of the European Union. Italy: Luiss School of Government, 2013. ISSN: 2282-4189. Dostupné z: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2423364
9. GRABBE, Heather a Stefan LEHNE. The 2014 European elections: Why a partisan Commission president would be bad for the EU. Centre for European Reform, 2013.
10. HIX, Simon. Why the EU needs (Left-Right) Politics? Policy Reform and Accountability are Impossible Without It. In: *Politics: The Right or the Wrong Sort of Medicine for the EU?: Two papers by Simon Hix and Stefano Bartolini*. Policy Paper N°19: Notre Europe, 2006, s. 1-26.
11. HIX, Simon, Abdul NOURY a Gérard ROLAND. Dimensions of Politics in the European Parliament. *American Journal of Political science*. 2006, vol. 50, Issue 2.
12. HOBOLT, Sara B. A vote for the President? The role of Spitzenkandidaten in the 2014 European Parliament elections. *Journal of European Public Policy*. 2014-09-10, vol. 21, issue 10, s. 1528-1540. DOI: 10.1080/13501763.2014.941148. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13501763.2014.941148>
13. CHRISTIANSEN, Thomas. Tensions of European governance: politicized bureaucracy and multiple accountability in the European Commission. *Journal of European Public Policy*. 2011-02-04, vol. 4, issue 1, s. 73-90. DOI: 10.1080/135017697344244. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/135017697344244>
14. MAGNETTE, Paul a Yannis PAPADOPOULOS. On the politicization of the European consociation: A middle way between Hix and Bartolini. *European Governance Papers (EUROGOV)*. C.08-01.
15. MAHONY, Honor. Socialists warn EU leaders to respect parliament on Barroso issue. *Euobserver* [online]. 2009-06-13 [cit. 2015-01-25]. Dostupné z: <https://euobserver.com/news/28297>
16. MCELROY, G. a K. BENOIT. Party Groups and Policy Positions in the European Parliament. *Party Politics*. 2007-01-01, vol. 13, issue 1, s. 5-28. DOI: 10.1177/1354068806068593.

Dostupné z: <http://ppq.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/1354068806068593>

17. MCELROY, G. a K. BENOIT. Policy positioning in the European Parliament. *European Union Politics*. 2012-01-19, vol. 13, issue 1, s. 150-167. DOI: 10.1177/1465116511416680.

Dostupné z: <http://eup.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/1465116511416680>

18. PETERSON, John. Enlargement, Reform and the European Commission: Weathering a Perfect Storm?. *Journal of European public policy*. New York, NY: Routledge Journals, 2008, Vol. 15, Issue 5, s. 761-780.

19. RASMUSSEN, A. Early conclusion in bicameral bargaining: Evidence from the co-decision legislative procedure of the European Union. *European Union Politics*. 2011-03-24, vol. 12, issue 1, s. 41-64. DOI: 10.1177/1465116510388675.

Dostupné z: <http://eup.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/1465116510388675>